

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544

సంపుటము ౧౭
Vol. 17

చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ జూలై నెల 17వ తేది గురువారము
MADRAS, THURSDAY 17th JULY 1930.
శ్రీ ప్రమోదూతనామ సంవత్సర ఆషాఢమాస బహుళ సప్తమి

సంచిక ౮౭
No. 87

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువుపోట్ల
బాపును. పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును.
పోట్ల బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును.
వాపుల రూపుమాపును. దగ్గునుతగ్గించును.
దురదను తొలగించును.

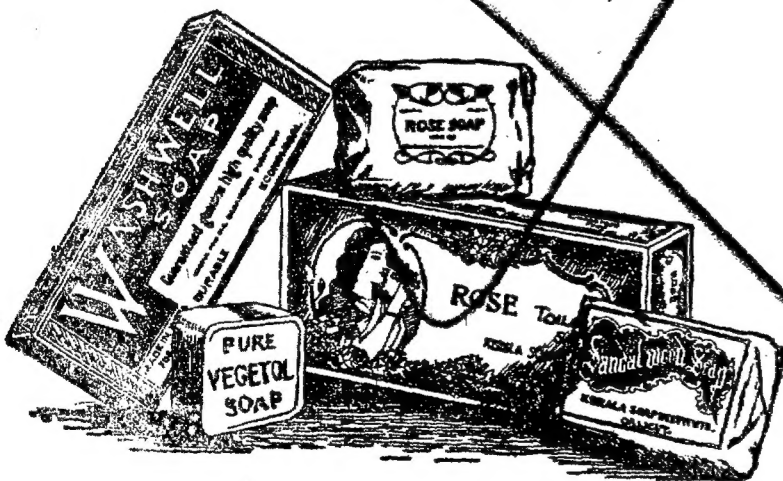
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొల
గించును. నొప్పుల తగ్గించును. విచేతము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్ప గొప్ప వారిచే
వేలకు వేల మోగ్యతా
పత్రములు వినియున్నది
పంచభాష చీటీ కలిపి కొనిన
మోనము గలది.
చక్కని డబ్బితో నహ నీసా రూ. 0-10-0.
డబ్బా 1-కి రూ. 6-4-0.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండునది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేటి, మద్రాసు,
తేక
109, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు - బాంబాయి

కేరళ సబ్బులు

మురికిని పోగొట్టి ఆరోగ్యమును, సంతోషము నివ్వగలవు.
గుణము—అనమాన మైనది. వెల—మిక్కిలి స్వల్పము. స్వచ్ఛతకు ప్రాచీ ఇవ్వబడును.

కేరళ సోప్ ఇన్ స్టిట్యూట్, కల్లికోట్.

(మద్రాసు గవర్నరుగారికి సబ్బుల తయారుచేసి యిచ్చువారు)

"BREAK PILLS"

ముసలివారైన యశావంతంబులుగా జేయును

పలుచబడిన పిల్లలను గట్టి పరచును. ఎక్కువ నేపు బల్లమును కలుగజేసి సంత
సార సౌఖ్యమునకు అవకాశమిచ్చును. శరీరమునకు శ్రేష్ఠము కలుగజేయును.
ఎటువంటి ముఖపంబంధమైన బాడ్యములైనను శరీరమును బిగింబుట్టి పీటి అద్భుత
క్రియనవరచి అనందమును కలుగజేసి శ్రీ పురుషులను తినివి నొగదెలియజేసి రాగి
చిటుక. రసవిషగంధకాదీలు కలిపియును. గొల్లడాత్మకై వసుదంతానము కలుగజేయును.

20 మాత్రలు నీసా రూ. 2-0-0 60 మాత్రలు నీసా రూ. 6-0-0.

వెగలకు బర్మానీట్యూలు 80 పెట్టి రూ. 2-9-0. పొన్నేజి తేరు.

ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమం, చికాకోట్ పిటి, (గంబం జిల్లా)

నేషనల్ యిండియన్ లైఫ్ యిన్సూ
రెన్సుకంపెని, లిమిటెడ్.

సామాన్య శ్రేట్లతో స్థిరమైనట్టియు
అభివృద్ధిచెందునట్టి కంపెనీ.
మానేజ్మెంటు క్లుప్తముగను
తెలివిగను చేయబడును. బలమైన డైరెక్టర్లు.
యా క్రింద వుపహరించిన స్థలములలో నుండును
పెద్దమనుష్యులు విజయముగా వ్రాసెను.—
చక్రవర్తి శ్రీమంతుల
బరంపురం విజయనగరం
ఇచ్చాపురం పార్వతీపురం
ఫలాసా విశాలపట్నం
వోపదా, అనకాపల్లి
పర్లాకిమిడి యలమరెల్లి
చీపురుపల్లి కుని
టరమ్ముకు ఈ క్రిందివాటి వ్రాసికొనుదు.

జి. వి. రాఘవయ్యగారు,
హైదరాబాద్ : ౧౯౩౦ చీఫ్ ఎజెంటు,
2-2 నార్తర్న్ సర్కారు, బెం

రోజాపుష్ప రేష్యము
మొలబడమును పోర్చుగీసులో శ్రేష్ఠమం
నిర్యాసమును నిక్క-గాగలిగించును, రుచికరమయిన
దేవు. 15 టున్ డబ్బి రూ. 0-10-0.

రొజాపుష్ప రేష్యము
చక్క, ఉబ్బడము, విభము, అల్ల, మొదల
పంబంధమును వ్యాపకము హరించి గుండెకు
15 టున్ డబ్బి రూ. 1-0-0. వి. పి. ఖర్చు
వి. పి. పి. అందు రోజాపుష్పరేష్యము, పెరె

పోలవరం అయిలండు ప్రాజెక్టు

నీటితీర్చి తగ్గింపు విషయము

కాకినాడ తేది 15 జూలై:—సమీపపు అనులాపురం తాలూకా గ్రామముల ప్రజలు 75 ఏండ్లనుండి తమ కొబ్బరి, పోకతోటలకు, ఇరిగేషన్లకు గోదావరి ఆవకట్ట కాల్యాలనీటిని యుపయోగించుకొను చుండుటలన తమకు నష్టకాలున నీటి సదుపాయ విప్పించునని పోలవరము అయిలండు గ్రామముల ప్రజలు గడచిన 45 సంవత్సరములనుండి యాందోళనము గావించుచున్నారు. 1929 సంవత్సరమున నాదీవి గ్రామములకు మొదట పరిపంటలకు నీ రందింపబడెను. ఈ అయిలండు గ్రామముల కాల్యాల డెల్టా యిరిగేషన్ పనులలోని యంతరంగము లేయినను, నీని ప్రత్యేకముగ యుజ్యముచేర్చి త్రవ్వించినపనులుగా నెంచబడెనుగనుక మిగత డెల్టాలోవలెగాక ఈ భూములపై యకరమునకు రూ. 10—8—0 లు, నీటితీర్చి నీయవలెనని నిర్ణయించిరి. దీనికిని మామూలుపల్లముల హక్కులను విడనాడుకొనుటకు రయితలు లంగీకరించిరి. ముచ్చికాలు వాగి యిచ్చిరి. 1929 సంవత్సరము పంటలో రయితలకు చాలనష్టము సంభవించెను. దానంతటి తమకు నీటిపన్ను భారమును తగ్గించును బోర్డు స్టాంపింగుకర్తలకు ప్రకారము చూపదగిన సదుపాయమును చూపునట్లు రయితలు కట్టరునకు, బోర్డునకు, గవర్నమెంటుకు జ్ఞాపనము లంపిరి. ఈ సంవత్సరము ఫిబ్రవరినెలలో చెన్నపురి గవర్నరు గారు కాకినాడ విచ్చినప్పుడు తూర్పు గోదావరిజిల్లా సంఘమువారు పంపిన డిప్యూటీ కమిషనరుగూడ నీ విషయమునుగూర్చి ప్రశ్న సించిరి. వాగిజ్ఞప్తు పనులకు రూ. 18.55 లక్షలు మంజూరు చేయజేసెను రూ. 12 లకు మించి వ్యయమగునట్లు కనుపడదనియు, యకరమునకు రూ. 10—8—0 లు, చొప్పున నీటితీర్చి చెల్లించుటకు రయితలకు లబధి సన్మతింపజేదనియు, కరణమునారు విధింపబోవు న్యాయసభా ముగ రేటునకు మామూలు పలు పురయితల చొప్పు కొనిరనియు, 1929 సంవత్సరమున పల్లపసాగు కాదిగిన రూ. 16,000 ల యకరముల విస్తీర్ణమున య. 7000 లు, మాత్రమే కాకుననీటితో నాగయ్యెనని యా, పరిశోధనాసభ యంగురూ పల్లపుసాగు బాగోగులు చెందు మాడేండ్లకు గాని నిరారణ చేయటము సాధ్యముకాదుగాన, మెరకలను పల్లపుసాగుబడికి లాయలు అగుట్లు చేయట కయ్యెడు వ్యయములకు గాను మొత్తము యింకా సంవత్సరములు నూటికి యేబదింపు నను మిగత యేడేండ్లు నూటికి 25 వంతున నీటితీర్చి మజరా యిప్పించుట న్యాయమని విన్నవించబడెను. మరియు చిరకాలమునుండి ఆతివృష్టి, అనావృష్టి, మహాదిబాధలకునురియే దరిద్రావస్థయందున్న అయిలండు గ్రామరయితలనుండి మిగత డెల్టాలోని ప్రజలను లండునాన రూ. 5 లకు మించి తీర్చివేలు పనులుచేయుట న్యాయమనియే విన్నవి పబడెను. ఈ విజ్ఞాపనము లున్నటిని పరిశీలించి గవర్నమెంటువారికి 9 తేదీన నెం 1291 రు, రివిన్యూ డిప్యూటీమెంటు ఉత్తర్వు జారీచేసిరి. దాని నిఘట తెలిపించి పొందుపరచుచున్నాము.

4 కాక్స్ అయిన యెస్టిమేటు 1855 లక్షల రూపాయలకుమార్గ బాంధరము అయిలండు ప్రాజెక్టుపనులకు రూ. 12 లక్షలు మాత్రమే వ్యయ య్యెనని తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని పోలవరము అయిలండు రయితలు తెల్పుచు ప్రాజెక్టుకింది యిరిగేషన్కు యకరమునకు రూ. 10—8—0లు బదులు రూ. 6 ల చొప్పున మాత్రమే పనులు చేయాలనెనని కోరియున్నారు సరిగా తెలిపించిమాడగా ఈ ప్రాజెక్టు సాంతమున సమర్పింపబడు. 1782 లక్షలు పట్టునని మదింపు చేయబడెను. ఇది లాభకారిగావించు పనిగానెంచి మంజూరుచేయబడెను గనుక నమూనాచేయబడు నీటితీర్చివడి యిరిగే ఖర్చుకు సహజపునట్లంచెనను. ఇదిచూచి విధింపబడినరేటును తగ్గించుటకు గవర్నమెంటువారికి కారణము కాన్పించెను.

మరియు నీచేటికి నీటితీర్చి పనులుచేయవలసిన రయితలు కోరిరి. అధనా సగముపంట అయినా పండి భూములకు లనహాయింపు చేయకొను పదియేండ్లకు మొదట యేడేండ్ల నూటికి 25 చొప్పున, మిగత యేడేండ్లు నూటికి 25 వంతున తగ్గింపవలె ననుచున్నారు. ఇట్టి భారీరిమాక్షలకు గవర్నమెంటువారికి చాలినన్ని కారణములు 1889వ ఘనీలో నష్టము పూర్వము మెరకపంటలు యింక కట్టెనని తెలియుచున్నది. పంట లేకా గా పొయిననువరే ప్రాజెక్టునీటితో సాగుబడిచెయబడి 0 కుంచములు అంతకు అక్కునపంట పండినట్లు గీయులు అంచనావేసిన యాత్తు భూములకు రావక యయ్యవలసినదని రివిన్యూబోర్డువారు గవర్నమెంటువారు ఒప్పుకొనుచున్నారు. గావున 5 యేండ్లవరకు అజిమామిషీవిడ 40 కు తక్కువగా నష్టములేతిన యాత్తుప్రదేశ్ విమాక్ష యిచ్చునట్లు రివిన్యూబోర్డువారు అంగీకరింపబడెను. కాని, యీ పంట ప్రియమకొనబాలని కారణములబట్టి యే

రైతల సూర్యప్రకాశరావు, జిల్లాసభా కార్యదర్శి.

ధనవంతుడు ఖర్చు పెట్టునది 10,000 రూపాయలు!
బీదవాడు ఖర్చు పెట్టునది కొలదిఅణాలు మాత్రమే!
ఉభయులకువచ్చు ఫలము మాత్రము సమానమే!

ఒక ధనవంతుడు చాల జబ్బుగానుండెను వారివైద్యుడు కొన్ని కఠిన గ్రహములతోను విరోధాదేశము చెడలి, యచట భూమినుండి వచ్చెడు ఆరోగ్యవైక నీటిని త్రాగవలయునని చెప్పెను. ఈ ధనవంతుడు విరోధాదేశమునకువల్లి, యచట ఆరోగ్యము లుండెను. కొంతకాలమునకు ఆరోగ్యము చేశాడెను. కాని కొన్ని వేలరూపాయల ఖర్చుయొందెను. హిందూదేశముందు బీదవాడు పై వానివలనే వ్యాధిచే బాధపడెను. వ్యాధుడు వచ్చుడు బాధనకువల్లి కొలది అణాలు వెల గల ఒకనీసా కృష్ణన్ సాల్టును కొని, కొద్దిగ వేలరూపాయలలో గలిపి ప్రతిదినము ఉదయం పుచ్చుకొనును. కొలది రోజులలో యారోగ్యమును పొంద గలిగిన చెప్పెను. బీదవాడు పై విధముగచేసి ఆరోగ్యమును బొందెను. వీరు ఆరోగ్యమును కొలది అణాలు వెలుగల నీసా కృష్ణన్ సాల్టును, ధనవంతుడు పదివేలరూపాయల ఖర్చుచేసి యారోగ్యవైకమును పొనముచేసి, ఆరోగ్యమును పొందిరి. కృష్ణన్ సాల్టునుందు ఆరువిధములైన లవణములు కలసియుండి, గర్భము ఉపరితీక్షణులు, మూత్రము, రక్తము, అజీర్ణము, బలహీనత, తలనొప్పలు, మలబద్ధకము, కీళ్లనొప్పలు, జ్వరము, చర్మవ్యాధులు మొదలైనవాటిని బోగొట్టులవు. మీరు బలహీనముగ నున్న పుడు కొద్దిగ కృష్ణన్ సాల్టును ఉష్ణాదకముతో ఉదయముపూట పుచ్చుకొనుడు. కొలదిరోజులలో ఆరోగ్యముండులగుదురు. ఈ లవణమును కాఫీ లేక తేనీ తో ఉదయముపూట నీసాపైయొందు ఒక చిన్న గీటు వరకు పుచ్చుకొనవలయును.

తయారుచేయునపుడుగూడ చేతితో అంటబడలేదు.

KRUSCHEN SALTS

ఇ. గ్రీన్స్టన్ హ్యూస్, లిమిటెడ్.
(స్థాపితము 1756)
మాంజులూరు, ఇంగ్లాండు.

ఏలూరునందు ఆరెస్టులు శిక్షలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరు, జూలై 14:—ఇదివరకు జామినపై వదలి పెట్టబడిన శ్రీయుతులు రేవిశేసి సూర్యనారాయణ, (కొత్తూరు) మొట్టమొదటి సీతారామరాజుగారు (రెంగులూరు) ఇరువురూ కాంగ్రెసు ఎలక్షన్లకును క్రిమినల్ లా అమెండుమెంటు ఆక్టు క్రింద శిక్ష తప్పిల్లారుగారు ఆరుకలలు కలిగితిరి విధించిరి. ఇరువురూ నేటిసాయంకాలము ప్యాసంజరులో రాజుండి తైలునకు గొంపోబడిరి.

ఉన్న తాతయ్యగారిపైని క్రిమినల్ లా అమెండుమెంటు ఆక్టుక్రింద పెట్టబడిన శిక్ష ఉపసంహరించునబడెను.

శ్రీయత కాంగ్రెసుల రామచంద్రరావు బి. ఏ. గారిపైని క్రిమినల్ లా అమెండుమెంటు క్రింద పెట్టబడిన శిక్ష ఈ నెల 18 తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. రామచంద్రరావుగారు ఇదివరకే జామినపై విడుదలకాబడిరి.

144 సెక్షను ధిక్కరించినందులకు

శ్రీమతులు కలగరపిచ్చమ్మ, కొమ్మూరి వీరవెంకమ్మ గార్లు, డి. నాగభూషణం, రంపా వె కలవయ్యగార్లు సలుగురు ఈనెల 12 తేదీన 144 సెక్షను ధిక్కరించినందులకు ఆరెస్టుకాబడి ఆసాయంత్రము జామినపై విడుదల కాబడిరి. వారిని శిక్ష సలుమేజిస్ట్రేటుగారు విచారణ జరిపిరి. ఇరువురు శ్రీమతులు చెరియొక ఆరుకలలు విడిచిపెట్టెను విధింపబడిరి. డి నాగభూషణంగారికి ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడెను.

రంపా వెకలవయ్యగారికి రూ 20 లు జరిమానా విధింపబడెను. జరిమానా చెల్లించనియెడన ఒకనెల విడిచిపెట్టెను అనుభవింపవలెను.

Andhra Jatheeya Kalasala MASULIPATAM.

Applications are invited from students for the following courses of study:—

1. Collegiate Course—Specialisation of Indian History, Economics and Politics; Telugu Language and Literature. Period of Study 4 years. Qualifications for admission School Final.
2. Mechanical Engineering Course, Comprising Carpentry, Moulding, Smithy, Fitting, Turning and Engine Driving. Period of study 4 years. Qualification for admission School Final.
3. Apprentice Course in any one of the branches of Engineering. Qualification for admission II nd Form.
4. Drawing, Painting and Oriental Art. Admissions Close on 28th Instant.

12—7—30 PRINCIPAL.

సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభ

గవర్నరు సర్ మాల్కం హాయిలీగారి
యువస్వామి

నాటికా, జూలై 15:—సంయుక్తరాష్ట్రముల శాసనసభలో సుపర్యవించుచు సర్ మాల్కం హాయిలీగారు (గవర్నరు) రాష్ట్ర శాసనసభల యొక్క కలహ, భారతశాసనసభ, స్టేట్ కాన్సిల్ సభల యొక్క కలహ జరుపుటకు ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించినయు బహుళ సెలైంబరుల కడ స్పీకర్ జులై ఆయొక్క కలహ జరుగవచ్చుననియు చెప్పిరి.

తరువాత రాజకీయపరిస్థితులనుగూర్చి యువస్వామియచు హాయిలీగారి క్రిందివిధమున నుడిచిరి.

ఒక్క ఉప్పుచట్టమే ధిక్కరింపబడినచో ప్రభుత్వము వారు లెక్కగొనెడివారే కారు

“ఈ రాష్ట్రములలోని కాంగ్రెసు నాయకులు భూమి పన్నులను కిక్కులు చెల్లించకుండువలయునని నిశ్చయించుకొనిరి. కాని వారు ఉప్పుచట్టమే ధిక్కరించుట తప్పని సరియైనది. ఈ ఉప్పుశాసన ధిక్కారము ప్రభుత్వమువారికి కలుగజేయుగల నష్టము చాలతక్కువ యగుటచే ప్రభుత్వమువారు అయ్యద్యుతుమును ఉపేక్ష చేసియే యుండెడివారు. కాని యిక్కుముందు శాసనములను ఉల్లంఘించుటకు ప్రజలను తయారుచేయుట కది ప్రభువుపాతముని కాంగ్రెసువారు స్పష్టముగా చాటిరి. ఈకారణమునబట్టి ఉద్యమములో ప్రముఖులైనవారిని ఆరెస్టుచేసి ప్రభుత్వమువారు దాని నరికట్టుటకు ప్రయత్నింపవలసి వచ్చినది.

ఉద్యమముయొక్క తీవ్రత

అటువై ఉద్యమము క్రొత్తరూపము దాల్చినది. ప్రభుత్వమును తీవ్రముగ నిరసించుచు, తరుచు ప్రత్యక్షముగ, దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పు సుపన్యాసము లీయబడెను. మామూలు వర్తకవ్యాపారముల నాకులకు భంగము గలుగజేయు పద్ధతిని పికటింగు కొనసాగింపబడినది. ప్రభుత్వోద్యోగులపై సాంఘిక బహిష్కారము అమలుపరచుటకు బహిష్కారముగ ప్రయత్నములు జరిగినవి. ప్రధానములైన పట్టణములలో మామూలుగ వచ్చుచున్న రాచబాటల రాకపోకలకు సంబంధించిన నియమముల నుల్లంఘింపవలయునను ప్రత్యేకోద్దేశముతో ఉత్సవములు జరుపబడెను. తుదకు ప్రెస్టుములయొక్కయు పోలీసు దళములయొక్కయు రాజభక్తికి భంగము గలుగజేయుటకు బహిష్కారముగ ప్రయత్నములు జరిగినవి.

మాప్రభుత్వము కేవలము నిర్లప్తమని నేను చెప్పను

అందుచే ఉప్పుశాసన ధిక్కారముపట్ల నవలంబించిన విధానమునే ప్రభుత్వమువారువలంబింపక తప్పదయ్యెను. గవర్నరు మొట్టమొదట కొందరు కొన్ని కొన్ని ఆరెస్టులు అనవసరమైనవియు కొన్ని కిక్కులుగూడ అనవశ్యకమైన కాశ్యము గలిగియున్నారనియు నమ్ముచున్నాడు. కొన్ని కొన్ని సందర్భములలో వారికి భయంకరస్వభావమును వైఫరీత్యమును గన్పించినవి. మాప్రభుత్వము కేవలము నిర్లప్తమని నేను చెప్పను. ప్రభుత్వోద్యోగులు చేసిననేమను నేనెంతవ్యాధయ పూర్వకముగా ప్రకటించినను నా రోదోషములను యెప్పుడును చేయనే చేయరని నే ననను.

నిర్బంధవిధానమువలన జాతీయతను అణచిపెట్టజాల మనట మే మెరుగుదుము

ఎట్లయినను ప్రభుత్వమువారిని విమర్శించువారు వ్యవహారమునంతను న్యాయమైనదృష్టితో చూచియుండినచో వారు భయంకరమని చెప్పనిధానము వారికి కనబడకయే యుండెడిది.

ఎంతయో ప్రబలమగు అవసరము కలిగినపుడు తప్ప న్యాయశాసనముల నమలు జరపు విషయమున మేజిస్ట్రేట్లు ఎంతటి నిగ్రహమును జూపి యుండినదియను నిరంతరమును పోలీసువారికి అధికమగు శోషమును గలిగించుటకు తగిన పనులనే వలంబింపబడుచుండెను. పోలీసు వారిపై ఎన్నియో నిందలను మోపుచున్నను గూడ పోలీసువారింతటి దృఢ వహించియుండినదియనుకొని ఖోదపడి యుండెడిది. నిర్బంధ విధానము నవలంబించుటవలన జాతీయభావనృద్ధిని యణచి పెట్టెనని మని కాని, బ్రిటిషు పార్లమెంటు వారి వాదనము ప్రకారము భారతీయులకు రావలసిన రాజకీయాభివృద్ధిని నిరోధింపగల మని కాని ప్రభుత్వోద్యోగుల తలదాగు తలచియుండ లేదని నాకు నమ్మకము గాదు.

కేవలము శాసనోల్లంఘనమునకు విరుద్ధముగ నిర్బంధ విధానము నవలంబించుటతో మాత్రమే గవర్నరు మెంటు వారు తృప్తిచెంది విన్నకుండలేదు. భారతదేశమున అధికముగ గొప్ప నష్టము గలుగజేయుచున్నట్టియు, బ్రిటన్ దేశముతోడి సంబంధములను నిర్మూలించ జూచుచున్నట్టియు ప్రభుత్వముపై ఆయుధ్యతను పెంపొందించుచున్నట్టియు యీ సమస్యను తరిమగొనించుటకై విషయమునగూడ ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించుచునే యున్నారు. భారతదేశముయొక్క రాజకీయ

కార్మికులు, రాజప్రతినిధి ప్రకటన

శ్రీయుత వి. వి. గిరిగారి అభిప్రాయము

అఖిలభారత రైల్వేసేవలకు ఘోరమున కార్యదర్శి యగు శ్రీయుత వి.వి. గిరిగారు వైస్రాయిగారి ప్రకటనగూర్చి తమ అభిప్రాయము నీక్రిందివిధమున ప్రకటించుచున్నారు:—

వైస్రాయిగారిటీవల గావించిన ప్రకటన భారతదేశవ్యాప్తంత్రిముకొరకు నిజముగ ఆందోళన గావించుచున్నవారిని చలించజేయజాలదు. వైస్రాయిగారు తమ ప్రకటనయందు గాంధీమహాత్మునిగూర్చియు, కాంగ్రెసుమహాసభనుగూర్చియు, ప్రజాసామాన్యము అన్యాయభక్తులను నెదుర్కొనుటకు కట్టకడపటి మార్గముగా నవలంబించు సమిష్టి శాసనోల్లంఘనము గూర్చియు ప్రకటించిన అభిప్రాయములు, అసాల్పచితముయినవి. ఇట్టి ప్రకటన అకాంతి సంతమాత్రము చల్లార్చజాలదు. వైస్రాయిగారు సాధారణ సమ్మెగూర్చి నిరసన భావమును ప్రకటించుట ప్రపంచ కార్మికవర్గముచేత మాత్రమేగాక ప్రస్తుత బ్రిటిషు కార్మిక ప్రభుత్వముచేతగూడ ఖండింపబడును.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముందు భారతదేశముయొక్క ప్రస్తుత స్థానము కాశ్య త ప రా ధీ న త నే గావించుచున్నదని వైస్రాయిగారు రించుమించుగా నొప్పుకొనుచున్నారు. నైమనుసిపార్లు విలువగల నిర్మాణముచేసలతో గూడియున్నదని వైస్రాయిగారు అభిప్రాయపడుచు, సాధారణ సమ్మెగూర్చి నైమనుగారియభిప్రాయములతో తామేకభించుట, భావిభారత రాజ్యాంగవిషయమున ప్రభుత్వమువారి యుద్దేశములగూర్చి ప్రజలకుగల సంశయములను తొలగింపజాలదు. అధినివేశస్వాతంత్ర్యము తుట్టినదను చేరవలసిన గవ్యస్థానముమాత్రమేగాని తక్కువ చేరదగినది కాదని వైస్రాయిగారు గతనవంబరు మాసములో గావించిన ప్రకటనము చేమరల నొకొక చెప్పట అధినివేశస్వాతంత్ర్యమును గోరుచున్న వారి స్థానము నిండుకంఠయను ముందుకు నడుపజాలదు.

ఉభయదేశములందుగల అన్ని పక్షములవారును అంగీకరింపగలుగునట్లుగా రొండుటేలిల సభయందు సమాధానము గురురవచ్చుననియు, అట్టి సమాధానమే పార్లమెంటు యొందుట బెట్టబడు నూచనలకు ఆధారముగననియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారికి గల దృఢ నమ్మకమును వైస్రాయిగారు ప్రకటించుచున్నారు. రొండుటేలిల సభ యందెవ్వరు పాల్గొనవలెనో యను సమస్య యటుండగా, ఒక్క బ్రిటన్ దేశముందుగల అన్ని పక్షములవారి యందయిన నొక సమాధానము గురురగలదని యూహించుట కయినను సాధ్యపడవచ్చుదు, తమకును భారతదేశముందు గల అన్ని పక్షములకు మధ్య సమాధానమెట్లు కుదురగలదు? ఎందుకనగా, స్వయం నిర్ణయాధికారము తరాధీనతయందున్న భారతవారికి ఆమోదకరమగునట్లుగా స్వల్పభాషేతులను బ్రిటిషు వారికి ఆమోదకరము కాజాలదు. వైస్రాయిగారి యువస్వామి భారతదేశమునకు స్వయం నిర్ణయాధికారము నొసగుట కిచ్చుగింపజాలని జాత్యభిమానమునే ప్రకటించుచున్నదని తలంపవలసినదృఢమునది. భారతదేశ క్రైత్యమునకు సహజ క్రతువుగా నున్నట్టి అన్యవారిచేరిన వివిధ పక్షములవారిని భావిభారత రాజ్యాంగమును నిర్ణయించు రొండుటేలిల సభయందు పాల్గొననిచ్చుట స్వయంనిర్ణయ మాత్రమునకే విరుద్ధముగా నున్నది. కాబట్టి అట్టిసభ నిష్ప్రయోజనమగుటయేగాక భావిభారతరాజ్యాంగ నిర్మాణమునకు అటంకకరముగా నుండును.

తిరువాంకూరు సంస్థానమునందు ఆయుర్యదం రైల్వేద క. శంకరమీననుగారు పింఛను గైకొన్నపుటినుండి ఎవరిని నియమించలేదు. ఇప్పుడు ఆకాఖాపరిపాలనకు ముగ్గురభ్యులు గల బోర్డు నియమించుతురని తెలియుచున్నది. (ప్ర. ప్ర.)

వృద్ధియొక్కటియే కాంగ్రెసువారి నిష్కమటమైన యాశయమై యున్నచో దానిని బడయుటకు ఉత్తమసాధనము 9 వ తేదీనాడు రాజప్రతినిధి భారతశాసనసభలో నొసగిన యపన్యాసమునందు విస్తృతముగ వివరింపబడియే యున్నది.

శాసనోల్లంఘన మున్నంతకాలము

నిర్బంధవిధానము లేవుదు

కాంగ్రెసువారిని ప్రభుత్వించుట ప్రభుత్వమువారికి తప్పని సరియైనది. వ్యవహారము విక్రీలి క్లిష్టముగ నుండెను. అటు నిటు రస్యత చలించుటకు గాని దోర్బల్యము జూపుటకు గాని యవకాశమేమియును లేదు. శాసనోల్లంఘనము నిట్లే సాగించుచున్నచో ప్రభుత్వమువారు తమకు సాధ్యమయి నన్నిసాధనములను ఉపయోగించి దానిని నిరోధించుట తప్పదు అని గవర్నరుగారు నుడిచిరి. పిమ్మట శాసనసభాధ్యక్షులగు శ్రీయుత రాయ్ బహద్రు లాల్ సతారాగారిని అభివందించిరి. (ఆ. ప్ర.)

కొంపులు, పచ్చలు, మంబముత్తములు వగైరాలకు వీకంసి చబిత్ దాసు అందు సన్మ, నీమకమలములు, సగలవ ర్తకులు, 112, 113 చూబజారుగోడ్డు, మద్రాసు. 4

మద్రాసు అందు సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

అమృతపు ప్రకటన

క్రింద తెలుపబడిన రీతిగనుండు ఖాళీ కిరసనాయిర్ డబ్బాలను పెరంబూరు హుల్లీజరదీ స్టేషన్ డిపార్టుమెంటుకు తమదరఖాస్తులను కంట్లోర్ ఆఫ్ స్టేషన్స్, మద్రాసు అండ్ సదరన్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్, పెరంబూర్ వారికి యీనెల 30 వ తేదీవరకు వచ్చినవాటిని మాత్రమే స్వీకరించ గలరు:—

- తరగతి 1 పూర్తిగ చక్కగనాన డబ్బాలు
- 11 పూర్తి డబ్బాలుగాని కొద్దిగ ప్రుష్టతక మురికి,
- 111 పూర్తి డబ్బాలు అయితే కొంచెము ప్రుష్ట మురికిగలవి

యాడబ్బాల నన్నింటిని పరీక్షించుకొనుటకు డిస్ట్రీక్ కంట్లోర్ ఆఫ్ స్టేషన్స్, పెరంబూర్ లేక హుల్లీ డిపార్టుమెంట్ ఉదయము 8 గం మొదలు సాయంకాలము 4 గంటల మధ్య యనుజ్ఞ నొసంగబడును. లాల్టూనుండి యేర్పరచుకొనుటకు అనుజ్ఞ యొసంగబడదు.

పెండరుదారు తమకేమాదిరి డబ్బాలు, యెన్నికావలెనో తెలుపవలెను. పేరములన్నియు 100 డబ్బాలు గలిగిన ఒక యూనిట్ ప్రకారం కంపెనీ డిపార్టుమెంట్ వాగన్సు డిలీవరీ యిచ్చబడును. అవసరమైన ప్యాకింగ్ ఖర్చులను కొనువారే భరించవలెను.

వ. సి. లుక్ నర్, కంట్లోర్ ఆఫ్ స్టేషన్.

ఎల్లప్పుడు ప్రఖ్యాతిగాంచిన స్వచ్ఛమైన స్వదేశీయత్తరులనే వాడుదు

రోజాపువ్వుము, ఇస్త్రబల్, మెజ్ మో, సోహగ్, మల్లె, మొగలి, దళసం, పట్టివేరు, సోపెంగ, పగడ, క్రిష్ణగర్, హినా, ముమ్మహిహ, అంబర్, చామంతి అంబర్, కుంకుమపువ్వు, పచ్చకర్పూరం, గోరంటికి, బంటి, పారిజాత, నన్నబాజి, బాజి అగ్ని చక్క, నాగేశ్వర్, నాగ్ కిసరాలు, మామనీపాడు మమ్మ మొదలై పుష్పరాజములచే తయారుగాబడిన యత్తరులు. ధరలు తులం 1 కి రు 1/-; 1/8/-; 3/-; 4/-; 6/-; 8/-; 20/-;

ఉత్తర ప్రభుత్వములు ఇంగ్లీషులో జరుపవలెను. SETH MANGALJI, HIRAJI, MARWARI & Co., Perfumers & General Merchants, KANAUJ CITY U. P.

కావలెను

రామచంద్రపురం తాలూకాలో క్రింద మండపేట శాంతి సబ్ డివిజన్ పోస్టుకు, సబ్ డివిజన్ పరిక్షయం దుర్గల్లె నవారు మాత్రమే దరఖాస్తులు యీ దిగువ సంతకము చేసిన వారిపేర 20-7-30 తేదీలోపున అందులాగున పంపుకోవలెను.

సదరు పోస్టుకు నెల 1 కి రు 40-8-80 న్ని రు 20లు తేటాయెన్ను యివ్వవలెను. అప్పాయింట్ కాబడినవారు పెక్కురీతి డిపాజిటుక్రింద రు 250 లు డిగడు యి వ్వ వ ల సి వుండును.

దరఖాస్తుదారు తన భారీ, కయస్సు, యిదివరలో ఏకొడైన పనిచేసివున్నచో ప్రస్తుతము గరించిన సబ్సి క్షతో దరఖాస్తు చేసుకోవలెను.

తాలూకాలో ఆఫీసు, రామచంద్రపురం, 5-7-30. ఎ. రామిరెడ్డి, ప్రెసిడెంటు డిలీగేటు.

నాట్య కళానుబంధము

ఆటపాటలు

(శ్రీ) అజ్ఞాత ఆదిభట్ల నారాయణ దాసుగారు

“కంటికింపగునట్టి కదలికరూపైన నాటకం; కత్తుక న్నాని మఱియే పనిముట్టుననైన యింకెట్లెట్లు పాదమివప్పటి కుల్లము స్సంతసిల్లినొనర్చు గల్గిన యేనాటివైనం చాటడం!”

ఆటపాటల నవిగొంటు మైదానపుక, తనంత తాగులుగవలయునే గాని యొకరికొకరు మప్ప నలవి గాదు. తనయిచ్చ కొలది మానసి యాడిన చాటపాడినది పాట. యెరులచెప్పునేతలకు లొంగినవారిని గించాకొనుటగాని యాట కాదు. మఱి మొట్ట పెట్టుకొంటుగాని పాట గాదు.

“నిక్కముగా మేనీతాల్పు లాటపాటల స్వల్పదీపక వారీనట్లు జంతరములు వెల్లడింపనేరవు; కావునననుకూల గొమ్మ వలె గొమ్మవొమ్మ పనికివచ్చువా?”

శ్రీ విజయనగర సంస్థానాధీశ్వరుల గానకళాశాల ప్రధానోపాధ్యాయులును, బహుభాషావిశారదులును, విఖ్యాత కవిత్వగ్రంథులును, నటకవిమలమును నగు శ్రీమద్దాదాభట్ల వారాయణదాసుగారు “ఆటపాటలను” గూర్చి వ్రాయుచు సహజములును, కృత్రిమములు ఎనువారిని విశేషింపించి, ఆటగాని లేక పాటగాని లక్ష్యలక్షణములను, ఆశయాదర్శములను, గుణాగుణములను విపులముగ ముద్దులొలుకు అచ్చుతెనుంగన బహువిధోపమానములతోడను, ఉదాహరణములతోడను, వివరించి యున్నారు.

అచ్చుమగు నెఱక తనకంటె కేలు దినునెద్దియు నేని యప్పటికి న్నందంబు దానే తనయిచ్చకొలది న్నర్దుకలమెఱచిన లందుచు బహుభాషల నిజగమంతయు న్నానె యగుచు సింగార ము నగవు పగ యొప్పు మగటిమి యబ్బురము వెఱ యెఱక యేవలను తొమ్మిదివపు లగు వేడగ యెల్లతీరుల యాటపాట లయి నెలయుచుండును. మఱియు నొడలు కన్నవ చెవి నాల్గు ముక్కులంటు చూపువినిగి-చవిగబ్బులన్నదియుటయేయోటపాటలనిక్కరూ పాటపాటలు కాని పనియేలేదు. ఆటపాటలకేట నిర్గు నిలకడ యొక్క తివి కూర్పులు మఱియవ్వనియడుగు పిప్పలు తగులును త్రిప్పలు-నిండు తనిదికి నింపిన యాట పాటల వేడగ యింకెద్దియు నేను-కనపని యాట వినుపనిపాట, మైతొల్పులనెల్ల నుల్లనెల్ల కేయు పనిపాటలన్నియునాటపాట లే- కత్తుక న్నాని మఱియే పనిముట్టుననైన యింకెట్లెట్లు పాదమివప్పటి కల్లము స్సంతసిల్లినొనర్చుకొని యేనాటివైనం చాటడం, కంటికింపగు నట్టి కదలికరూపైన నాటకం. పుట్టు పెట్టు వాని నాటపాటలు రెండుతేజాలు. ప్రార్థన నెల చుక్క-మెఱపు మొదలగు దినుసుల పెక్కు తీరులకదలిక మింబునెయి తాల్పననర్చుక దక్క దినుసుల కదలిక నేలమట్టలు- ముమ్మల యెఱుసు మింబ మెయి తాల్పలు దక్క దిక్క దినుసుల యులిపు శ్చేలం బుట్టుపాట- పుట్టుపాటలకు పట్టుట పాటలు మేక్కిరింపెను. ఆ కలిదప్పుల నొగులు బువ్వయు న్నంచిన నీరు మాన్పుతీరున నెడం దునొప్పీ నాటపాటలు తప్పక తొల గించగలవు. నొగులెద్దియు లేక బాయిగా నున్నపుడు మైతొల్పు ల యెడలి కదలిక నొడమురూ పాట. గొంతుకలచే గాని మఱియే కొయ్య మెదలగు పనిముట్టుచేరేగాని యెదవు నులిపు పాట యనవచ్చును. ఎవరెవరి చూపునట్లు కేయేయాపు తీపులింపులో వారివారి కవియే యాటపాటలు. ఒకరి చవి యింకొక రిది కాదు. కనుక నొకరికి సరిపడు నాటపాట లింకొకరికింపు కావించబాలవు.

ఆటపాటలచవి యెఱపాటుకొలది మప్పుబడి చింతం బట్టియు నెదుగుచుండును. ఊపిరి తీసికొనుటయు స్పృహ తీసికొనుటయు నెవరియంత వారికే బుట్టుకతోడనే యబ్బు నలయుగాని శేర్మదరము కావట్లుపాటల చవి గొంటుమైతొల్పులకునందంబుదాగులుగవలయునైన యొకరికొకరు మప్ప నలవి కాదు. ఒకరు కట్టుపాటలకు లొంగిన మేనీతాల్పులు కల్పిశ్చే ర్దుకొన్న యాటపాటలకు వాయుదముల పన్నికలు కూటిక కూర్చుట్టి స్వయంతు వాలకములుగాని నిక్కములు కానేరవు. ఆ కలిదప్పులవంతగాని మఱియే గెలుగని కసింకయైన న్నేకయే మిక్కిలి హాయిగా- దామన్నపు దొండోల నలంపక గోరిన తల్లిపిల్లలుగాని యాల్మగలు గాని నెచ్చెలుగాని తమలో- దామ వెల్లడించుకొను చెయ్యలన్నియు శ్చేరితో- బుట్టు నిజమగు నాటపాటలే. దంబమున కెకాని డెబ్బకొడగాని మఱి యిచ్చకమఱేగాని పవరించు వొంగడంబుపాటలు మంచికి మాటు చెడ్డగావించకమానవు. మానిసులం దైవేంద్రయాదునకు వైబడిన వారందఱు నేనిపోని పోకకనగిలి యిచ్చకముల కల నడి బలిమి నొరులయిచ్చకు లోనై లోన నొకటి పైనొకటిగా- గొంటెతనమున నడువక తీరదు గనుక నిండుతనిది న్నొనపడిన శరీరి డెందరుల నొగులుచుంటచేరే బుట్టునంతముతో- దా మాది పాడలేకు సరేకదా, నిజమగు నాటపాట రెట్టివోకూడక గనిపెట్టబాలకు. మొత్తముపై మానిసులందు- బుట్టుపాటలం నెఱవడ నుంటచేతనే యేజు-రాయంచలవరే మెలగుటయు నెనులియాడోతు చింతకు కొంచ కొయిల నుట్ట మెదులవలె నెల్లె గుట్టయెను నాకె యాటపాటలకు వార్యాగములు కావలసి

వచ్చెను. తమ యిచ్చను వచ్చినట్లు తిరిగివంతరకు న్నగిన హాయి యెరులపడికట్టుకు లొంగవలసి వచ్చినపుడు వంతగా మాఱక తప్పదు. తనయిచ్చకొలది మానసి యాడినచాట పాడినది పాట. యెరులచెప్పునేతలకు లొంగినవారిని గించాకొంటు గాని యాట కాదు. మఱి మొట్ట పెట్టుకొంటుగాని పాట గాదు.

దర్శనాన కాటపాటలు మిక్కిలి దర్శన-మానూఁగుపాఠ్య మున న్నిలిపాటమివేషకనైన యిచ్చవేల్పుమిడి బల్లికేగాని పాదమివ నడువడి నిక్క-మగునాట. మఱియు న్నడివడి నిక్క-మగునాట. వేయేల నిజమైన యాటపాటలు మిక్కిలి చాటున నల రాదయందు న్నాని రచ్చకురావు. ఎలపుకేనుక పినవారితనము తగు లు పొగరుమచ్చరములకు న్నిండుతనివిక న్నడుదర్శన. అచ్చనం

మిస్ శకుంతలా తంపిగారు

నీనిమా నటిగ నిదివరకే పేరొందెను. ఇప్పుడు మదరాసులో నివాస మేర్పరచుకొని చిత్రలేఖనమునకు గడంగెను.

(పె. ఖా. వీ.)

తోసముగలమంచిచెడుకన్న నాటపాటలవేడ్కకట్టి గుండె మొండికట్టెలకు రసంతయు నిట్టును. ఆకనము గాలి యగి నీరు మత్తు తీయబడియొకతీరుకూడికచేరే న్ననపు నున్ననుల కలగ ల్లునడోచు నెఱుంగవలె నుసురగవడుచు మఱి వానియొడ యొక న్నాయమగుచుండును. ఒకయొకలేలేతరుడురుపాయంబుల న్నలుతీరుల మాటుమన్న పైద్దియో చెప్పవలవికాని యొకడినను కూర్చుకలమెలంపవల నిచ్చు లాటాడుకొనుచుండును. మేనీతాల్పులందు మానిసులకన్న దక్కిన యుసురులకు దగ్గ మెండు. కనుక రాయంచలన సింగములలే నేనుగతీరునగోయిలందమున నింపునుల్గు- పడనుదులకలవారని మానిసిమన్నలు గడింపవల చున్నాడు. ఆటపాట లనగా నెల్ల మైతొల్పుల స్సంతసిల్లకేయు పనులందు చూపునిట్లులవలన దలిసికొని వేడ్క-పడగినయాపు పలుకులు - వేడుక న్నగించు పనులన్నియు నాటపాటలే. పై వివరించిన తొమ్మిదితీరుల వపు లొకొక్కటి మేనీతాల్పు లెం దలో-యన్నియాపులవేడ్కలకుగతములు-ఉప్పుకారము పులుగు తీసి శ్చేదు పగరులను వపులాలు నొకొక్కటి రేక్కింపవలసినా

యన్ని తేజఁగులగుచు మఱియవ్వని పలుతీరులకలయిక న్నలుగు చవులుకూడలేక-తు మిక్కిలియోగునక వేడ్క-నొదవించు నాట పాటలెన్ని తీరులొగడింప నెవ్వరికి న్నరముకాదు. ఒకరికి వెగ టిం కొకరికే గమ్మన-మంచిచెడ్డల న్నాని వంతబోకల న్నాని ఎవ్వరైన- దామనుకొన్న పై నిజములని యెరులనొప్పించవలనుడను. ఒకరి పాట యింకొకరి కేడ్డుగా నొకరివేడ్డు- మఱొకరికి వంతగా దోచవచ్చును. ఒకళ్ళుడు బ్రతుకు చావుకంటె నీడుమయగు మఱి చావు బ్రతుకుకన్న నుగముగును. ఏపని యైన మొత్తముపై నందఱి కొక్కలాగు పంతసముగాని పంతగాని కలి-ంపజాలదు. చాల్చి దొకచవి పుట్టి దొకగొనము. కావున నెవరెవ రేయేపను లను పంతనెల్లదతోవారివారికాయాపను లాటపాటలు యొప్పురు చుండును.

గనక- దినుతమచవులకొలది మానిసు లాటపాటలవడికే పైపకా ర్చుకొనుచు తమ్ముదా మద్దములో-జూచుకొని సంతసించుతీరున- దమతమతెల్లికేటలకు- దా మెట్లో తనియుచుండురు. నాల్గు-ము కొ-డన్ముమాడింటిచే- దామ కడి దిసతి రొరులకెవరికైన-ద చెలప పీలుకాదు. కాంటి తా-కున నాల్గులొండొరుల న్నుక పెట్టినప్పటికి మొత్తముపై నాటపాటలే చయకాం ద్రెల్ల-దా మేగాక తమ్మునైన వినువారలనందఱి న్నూపదనిసి తనియింప-గలరు. కావున నాటపాటలు రెండే జగమున మూకొనుట చవి గొంట తా-కుటలకన్న నెక్కు-వసంతోసము పిన్న పెద్దలందఱికి న్నగింప-కలగుటచే నెల్ల పనులలో మిక్కిలి వన్నెవాసుల శ్చే రేక్కెను. వెఱపు మాన్పుకొనుటకు న్నంత పొగొట్టుకొనుటకు న్నడి చెక్క-చెడరనేక చక్క-గ నొక్క-తీరున వేల్పు న్నొల్పు కొనుచు నుభువుగా నిండుసంతసమున- బొక్కు-టకు న్నొక్కేల నెల్ల తగులము తెగులునొగు లంట కెన్నటికి ప్లేటులేని సంతోస ముండుట కాటపాటలకన్న మానసులకు ముమ్మాటికి శ్చేటొం డువారి లేదు. ఆకలిదప్పులు తీసినవెనుక హాయిగా నిడుదించు టకు మునుముందుగా- దమగుల సంతసము నెల్ల మైతొల్పు లాట పాటల స్వల్పదీపక వారీనట్లు జంతరములు వెల్లడింపనేరవు; కావునననుకూల గొమ్మ వలె గొమ్మవొమ్మ పనికివచ్చువా?”

అచ్చుమగు నెఱక తనకంటె కేలు దినునెద్దియు నేని యప్పటికి న్నందంబు దానే తనయిచ్చకొలది న్నర్దుకలమెఱచిన లందుచు బహుభాషల నిజగమంతయు న్నానె యగుచు సింగార ము నగవు పగ యొప్పు మగటిమి యబ్బురము వెఱ యెఱక యేవలను తొమ్మిదివపు లగు వేడగ యెల్లతీరుల యాటపాట లయి నెలయుచుండును. మఱియు నొడలు కన్నవ చెవి నాల్గు ముక్కులంటు చూపువినిగి-చవిగబ్బులన్నదియుటయేయోటపాటలనిక్కరూ పాటపాటలు కాని పనియేలేదు. ఆటపాటలకేట నిర్గు నిలకడ యొక్క తివి కూర్పులు మఱియవ్వనియడుగు పిప్పలు తగులును త్రిప్పలు-నిండు తనిదికి నింపిన యాట పాటల వేడగ యింకెద్దియు నేను-కనపని యాట వినుపనిపాట, మైతొల్పులనెల్ల నుల్లనెల్ల కేయు పనిపాటలన్నియునాటపాట లే- కత్తుక న్నాని మఱియే పనిముట్టుననైన యింకెట్లెట్లు పాదమివప్పటి కల్లము స్సంతసిల్లినొనర్చుకొని యేనాటివైనం చాటడం, కంటికింపగు నట్టి కదలికరూపైన నాటకం. పుట్టు పెట్టు వాని నాటపాటలు రెండుతేజాలు. ప్రార్థన నెల చుక్క-మెఱపు మొదలగు దినుసుల పెక్కు తీరులకదలిక మింబునెయి తాల్పననర్చుక దక్క దినుసుల కదలిక నేలమట్టలు- ముమ్మల యెఱుసు మింబ మెయి తాల్పలు దక్క దిక్క దినుసుల యులిపు శ్చేలం బుట్టుపాట- పుట్టుపాటలకు పట్టుట పాటలు మేక్కిరింపెను. ఆ కలిదప్పుల నొగులు బువ్వయు న్నంచిన నీరు మాన్పుతీరున నెడం దునొప్పీ నాటపాటలు తప్పక తొల గించగలవు. నొగులెద్దియు లేక బాయిగా నున్నపుడు మైతొల్పు ల యెడలి కదలిక నొడమురూ పాట. గొంతుకలచే గాని మఱియే కొయ్య మెదలగు పనిముట్టుచేరేగాని యెదవు నులిపు పాట యనవచ్చును. ఎవరెవరి చూపునట్లు కేయేయాపు తీపులింపులో వారివారి కవియే యాటపాటలు. ఒకరి చవి యింకొక రిది కాదు. కనుక నొకరికి సరిపడు నాటపాట లింకొకరికింపు కావించబాలవు.

పుట్టుట పాటలు రెట్టిపాట పంటివి. పెట్టుట పాటలు పోతపాట పంటివి. అచ్చముగ- దమ తలంపుల కొలది న్నను చేత నయిన ట్టురుల కిం పెట్టననో యాతీరు కనిపెట్టి యెంగిలి కతుక కొరుల న్నొక్కరించక తమకు వేల్పు తోపించునట్లు తమ యొడన్లు కదపుట, కన్నలు కాల్చేరు లాడించుట, వ్రాయుట, చదివుట, నొడవుట, యాడుట, పాడుట, వాయించుటయి

నీకు ముదిరినకొలది సలహాలు నునుపున గొల్పు చని కనువగు
 పెట్టున ననుననకు దగు వింత వింత మాటలు దిద్దుకొని సరిపు
 చుచు నేర్చుకొని యెట్లవలె పిన్న పెద్దల నొక్క మొగి నున్న
 మెలుగుక బ్రతుకంతయు న్నగ్నియొకను నెఱజూచు చదువరి
 మిన్న తన్నుండైన జగమున నుండు మిక్కిలి యెరుదు, తనయిచ్చ
 కొలది న్నామిన్న యాటపాటలచే నందటి మెప్పు గొన్న
 వాడే నిక్కపు చదువరి లయకాడు. నేర్చుకొనియో నేర్చు
 కొనకొ యొ పైననగ్నియే తోటిపాటివారి న్నంపనపెట్టెగల
 గుళ్ళవెంటికి యాటపాట వాడెము చదువు వ్రాతలడఁగవ
 నొప్పున నడువడి న్నెఱవాదిమిన్న తా నుకపడి యొకలన్నుగ
 పెట్టును. ఆటపాటల సొగ న్నదాని చనిగొను ప్రేమతో బుట్టి
 నవా తెలిసి పంతులియైనవాని మాటలు పద్దెములు దర్శ
 లాయాదాస తెలిసినవారికెదప్పు జని గొల్పుకేరపు. కనక నాట
 కాండు వాడెకాండ్రు నెలెడ న్నెలునటు లచ్చుదవరి పాట
 కాండు చెల్లకేరదు. ఒకొక్క గొంతున కొకొక్క చవి.
 యొకొక్కరి దొకొక్కగొంతు. కావున గుత్తుక యెల్లపాల్గొ
 గల పాటకాండ్రు తప్పక దక్కినవా రెంత నేర్పరు లయినప్ప
 టికి న్నవతమ పాటసాగి నీటిదరి నిరతుగా జని గొనియు న్నా
 కొనజాలరు. ఆటపాటల చవిసాంపు నిక్కముగా నాడి పాడి
 గొప్ప కొల్లకూటములందలి పిన్న పెద్దల కెల్ల పంతులై
 జేయగల లయకాండ్రొక్కరే సరిగా నెఱిగి మెచ్చుదనవారు.
 కాని యెద్దే మెలుగు నటులచవియన్నట్లు కచ్చకట్టిన కెల్ల
 బప్పు వంద నేర్చువా? తమ్ముగూడఁ జెలిసినవా గని నలుగు
 రనుకొనఁగోరి వెట్టి మెట్టి మెప్పు జెలియచ్చును సిన మెట్టి
 నట్లు కల లాపు ద్రావ లండలునాడ లయకాండ్ర పాచ్చు
 కొగ్గ లెఱిగిట్లు డాబు మాపరాదు. ఇందుమించొక పోలి
 న్నొగ్గించ వాడెముల మెచ్చుతెగలు వాడెకాండ్రు కొంతవల
 కెంచి చెప్పగలరు. నేర్చుకొన్న యాటపాట లంటించు
 కొన్నరండువలె నొరలు గడించికట్టిన యాస్తలతీరన వాసి
 కక్కనేరవు. మాటమిలపునకువలె నాటపాటల కొలలపడికట్టు
 లెద్దయు న్నొత్తిగాఁగిట్టు. తనగుక్క మెలపుకొన పెరపునన
 యూరి తీసికొను గుళ్ళునందలెద దనకబ్బునలయగొని యొరు
 లు తనకట్లు మచ్చుకలకో యెఱుకొనికొకరియొటపాటలపని
 పాట్లకేర్చుమప్పలేదు. వేయేల పెళ్ళులేల పిన్న పెద్దలగల నిం
 దుకొల్లకూటముల జాములకొలది నచ్చముగా దనంతదా బన్ని
 నయాట పాటమాటయొద్దిక నేర్చుకొనలడింప దగుమేటి చదు
 వరి లయకాడుగాని కుటియట్టి నెఱవాది మెల్లంతి విద్వజ్జెగి
 మెచ్చదగువాడెగాదుగాని జగముంతట నొకరిద్దరికన్న నెక్కువ
 గా నెన్నదైననుండనేరదు. లయకాండ్రుమనియుం బయకాండ్ర
 మనియు నాటకాండ్రుమనియుం బాటకాండ్రుమనియు వ్రాత
 కాండ్రుమనియు మాటకార్తలమనియు జదువరులమనియు వాడె
 కాండ్రుమనియు న్ననివాండ్రుమనియు మనసరులమనియు న్నగవరు
 లమనియు నెలువదువారెలో బడివేపురనొకడుతప్ప దక్కినవా
 రందలు న్నేతి వీరకాడులే. కూటికై దేవులకు వేసకాండ్రే
 మోసకాండ్రే కొనకొగ్గలు తంటాలయారలే పెంకలే పెడసరి
 కట్టలే కొంటెలే కొండెకాండ్రే కట్టడులే పలుగాకులే టక్క
 డలే టక్కటాకులే. మానసలండ్లపు దొంగలమేలే కొరడు
 మిక్కిలి యడమన్నడుమకొనుచు మచ్చకడని మేటిచదువరి
 మిన్నయెవ్వరి నె నన్నొప్పించని నెవరుకుప్పయందటికి న్నంచి
 వాడెదన్నాడో యెన్నడున్నాడో మొత్తముపై నీడుముడిరి
 న వాడెల్లదా తెలిసినవాడననియు నేర్పరిననియు నెందులో
 నో దక్కినవారికంటె దానెక్కుడనియు దానెక్కున్నదే సరి
 యైనదనియు నిరకచేరికొన్నగాని యెవనియైన న్నెఱుంబూ
 నుకొనడుగా- వేయేల న్నెప్పుడు తనతోటిపాటి పిన్న పెద్దలకెల్ల
 సంతోషము గావించునో వాడే నిక్కపు మాటకారి-చదువరి-
 వ్రాయనకాడుకయి తాళగిరి మేళగాడు గుతికాడు లయకాడు
 న్నయకాడుం బాటగాడు న్నొప్పవాడు న్నొక్కడగువాడును.
 పలుకులచే బద్దెములచే పాటలచే నాటలచే వ్రాతలచే నడు
 వడిచే వెట్టుపోతలచే దన యొరుగుపొరుగువారలనెల్ల సరింపం
 కాలనివాడు పుట్టిన నిట్టిననొక్కటే. మానిసులఁడలు న్నలసిమెలసి
 పరిగా గల్గిలేములం బంతుకొని కంచము మంచము పొత్తులనొం
 దొయమిక న్నొందిపొనగి యుండొకలమేలరసికొనుచు గూళ
 లుగాకే మేనితొల్లలనైన నొప్పింపనొల్లకల్ల పుడు తనివన
 కొప్పులనన్నుమార్చు కొనగొదచు వాడిపంట లన్నయ్యగాపాడు
 వేల్పుల న్నొనియాడు చాడుచుంబాడుచు ధను బ్రతు కీడేచ్చ
 కొను నుంచినోటు జగమున నెప్పుటకలకో-ఒరులపాటున బ్ర
 తుకువా డొరులమేలు మలుచువాడెరువు సొమ్ముల న్నాబుచేయు
 వా డొరులనొగ్గించి తగునూనినవలె దలపొగచుట్టువా డొరులు
 మప్పినయెగిరి ముక్కలు నాల్గిపిక్క పెట్టి వల్లించుకొని
 పుట్టు చదువరివలె తెలియనివారి న్నోగొని మెప్పించి చాటున
 గొలుతో విట్టిన వాడొరుల పన్నుగడ తనదిగా బాటుకొను
 దొంగ వాడొరులనొగ్గించి వెంకటం నగించి సిగ్గల యొక్క
 దులగ్గించి పగించు వాడొరుల యడుగులం బిడి తడరాని
 పాట్లుపడివానిన కొల్లగొంటున మీసలు వెనవెట్టి తన బదాయి
 జేర్చు కొట్టుకొనువాడు పుడ మిక్కలచేటే. నిన్న లేపుల బొలి
 లేలు యాటపాటల న్నొచ్చి నేడెదులునన్ను పిన్న పెద్ద లెట్లు
 సంతసిల్లెదరో యాతీరు కనిపెట్టలేని వెట్టిబాగుల యాటపాటల
 న్నడుపువ్రాతలన్నియు న్నూడిచెప్పినవన్నీరే- పుట్టుచేతక

యొప్పనిగాక సొగసుగా నాడుచుంబాడబాలక చదువు వ్రాత
 లెంకక తనయిచ్చకొలది పద్దెములనర్చులన్నియెంతగా నప్పటి
 కప్పుడు కావలసిట్లు సాంపుగా బన్నబాలక గొప్పకొల్లకూట
 ముల న్నంటలకొలది నాటపాటల న్నేర్చుకొనలడింప లేనిమాగ
 చదువరులు కక్కలుతిగా నల్లినవెలితి యెంగిలి ముక్కలు
 నాల్గంటించుకొని తెగ్గలేరువు గొన్నమాటకాకివలె గూటి
 కైలయకాని తేనెమంచేసికొని తనకన్న పెట్టిలేటల గొఱవడి
 తెలిసి తెలియక కల లాపు వెం బ ర వి త్తుల కల్లమెప్పుల
 కుట్టుమాటపద్దెము దరువుల నమలినమతి నడునడుము దెగవారెదు
 వెల్ల తిరుగుడు గొల పెట్టును ముతినడి వరుసలెలియక న్నెడ్డు
 చేనున బొరబారునట్లు రచ్చకెక్కించు దనుపదనువాడు కల న్నని
 పెట్టలేక మాటొరులమాటలు మోసిమోసి యలపటనొక్కపె
 ట్టిన గ్రొద్దుడనేయించందమున పెరవారల్లిన చిట్టపాటలు సరి
 గా నొప్పగించలేక గింజుగొనుచు గుండెబ్బరములేనికతనదబ్బ
 రపాటకు దలతిప్పుట మొండన్నట్లు నెత్తికాయలు గిరగిరితిరుగ
 వంకరటింకరగా దొమ్మతగిలిట్లు పెదవులు దొడలు ముకుమా
 తిచేతులు విట్టువెట్టుగా నాడించు పెట్టుచదువరి బయకాండ్రు
 మాట పద్దెము దర్శులపరువు తీయచున్నాడు. ఒరులవెక్కిరింప
 కొరులవెప్పిన యెంగిలిముక్కలన కాటపాటమాటపద్దెముల
 లప్పటికప్పుడు వింతవింతపులార దనంత గ్రాతగా బన్నిరవలి
 వడి తిరుగుతన యొక్కకొలదిం బిన్న పెద్దలందలున్నాటిహాటి
 కారాచని మెచ్చుకొనుట్లాడుచున్నాడెదు యొప్పని చదువరి
 నెఱజూగాణకన్నా-కక్కచే వదలకొ-దగునని తగువారుచాటిం
 చినపుడు తప్ప నెట్లు తెచ్చి వలె వేసవేయిచెలగెనవెలితికల్ల ప
 లవ యాటపాటమాటకాల్ల-కొగ్గించులం పెనబొట్టులు
 నొయ్య వాడెము గొందరగొగ్గలున్నప్పై మాటలంబానిసె
 చదువులంబాడుగొల్ల-వ్రాతలు న్నూడిచి-పదాంధ్ర-రలనగ్గరిచి
 వారిసలంక తప్పను తప్పదు. నిక్కముగా మేనితొల్లలపా
 టాటలనెల్లడింప గలిగెనట్లు-జంతరములు కెల్లడింపనేరవు.
 కావునమనకు గొమ్మలె గొయ్యబామ్మ పసివచ్చువా? ఎప్ప
 టికెట్టి యాటపాడ వాడెములు వాడికన్యపునడయుచుండు
 నో యాటిటుకెటిగి గొప్పకేర్పడనైన నెఱవాదియకాండ్రొ
 జ్జలెట్టు చెవగలకెల్ల కాయలనెంచుకొని తమశువుండ్రు తమం
 తదాము గ్రాతనొక్కలనా-చికొని యాటపాటవాడెముల
 న్నాసికెక్క-వలకు జదువువ్రాతలపాటలను న్నకనలయును.
 మా ని నీ లెం ద టో వారి యా ట పా ట ల ని
 క్కెముకలు తీర్చెవరి కుతిరవలెనడి వరుస తెల్వితేటలు వారివి.
 తమతమ చదువులంబట్టి యొకరికరి న్నూర్చి మెచ్చు తన్ద
 మంచి చెడ్డలు నిరకుచేసి తమకుఁ దోచినట్లు తామే తెలిసిన
 వార మనుకొని నక్కు-బొరకుకాత్రాత్రాత్రా న్నెల్ల
 డింపఁగూడదు. తన్నుగూర్చి సరిగా దానే తెలియజాలని
 మానిసి యెరుల తప్పొప్పు లెట్లుగాఁగలఁడు. తెలిసి తెలి
 యని మూనాల్లముచ్చటబ్రతుకున నొరుల నొప్పించక తా నొ
 వ్వక ఏయెడ కాగొడుగఁ బట్టి నేర్పనఁ చుంటురు న్నప్పించు
 కొని చెడుగున కొనరితి మంచివాఁ డనిపించుకొను వానికన్న
 నాటపాటల చనిగొన్నవాఁ డింకొకఁడు కాడు. తనకుఁ
 దోచినమాదిరి న్నెద్దయైన నొకనుతి యెర్చుకొని యానుతిఁ
 గ్రొందుమాయల సరికొలత మెచ్చుకన్ద రమభువనతోటిపాటి
 వార లల్లసిల్లతీరుగా నప్పటివాడు కన్నట్టి ముత్తెలుగుల వడి
 నడకల పడికట్టు తప్ప కాటపాటల న్నెన్నవాసులు గడించు
 కొని తాగెన్న మంచికేరడఁకువయొక్కలతో నెఱజూగాణ
 నిచ్చులు నిల్చుకొనగలఁడు.ఒరులన్నకట్టితనబ్రతుకువాయగాఁ
 గడపుకొను వానికన్న జదువరి నెఱజూగాణ మతెవ్వఁడు
 న్నాడు? తన్నుఁగట్టుత్రాళ్ళు తాడెచ్చుకొన్న తెల్లమెతొల్పు
 లందు మానిసులు కొరె లెనిపాని కట్టుడు లేర్పచ్చుకొని వింత
 పంతుల పాలగునున్నా రెట్లైన బ్రతుకని చావకతీరుగా తనివి
 నెనరోర్పు న్నొఱవడుటచే దెక్కు మెతొల్పులకంటె మాని
 సులు యొక్క-డులని యెప్పుకొనక తీరువా? మంట మిద్ద
 లలుకొను చడియాసతో లేనిపాని వచ్చిరాని లేపటి నగము
 కుడుచు కోర్కెతో నేడు పడరానిపాట్లందుమానిసులకంటె
 పెడనమెతొల్పు లిం తెవరు? ఒరులమే తెల్లపుడు న్నొదచు
 మిగల నెనరడఁకుననియొక్కలతోఁ దనయలువేల్పు న్నొ
 ల్పుకొను మంచిమానిసియాటపాటలకు రాలగగవా మొట్ట
 చిగురింపవా చెప్పులలైన మచ్చికపడవా- సలిననపుట్టు
 వా న లు కు రి య వా కొ రి న ప ం ట లు
 పం డ వా -తె-పు-ట్టు మా న వా -బ్ర-తు-కు-వాయ-గా
 నిచ్చుకువచ్చిన యన్నియెండు కొనసాగదా- దబ్బుకక్క-ట్టి
 తో నాడిన చాటకాడు. ఉత్తపీఠమాటగాని- పాడినది పాట
 కాదు కొఱగాని పాటగాని- అట పాట తెల్పితేటె తెనికైన
 తనుంటట దాము పుట్టుకతో వచ్చువలె గాని యొరులు మప్ప
 నలని కాదు. వాన నురయింపఁ దరముకాదు గాని వానజరిగిన
 పిచ్చుట నానిటి న్నానలసిట్లు వాడుకొను తెరువు తెలిసినవారు
 చెప్పగలిగిన ట్లందటి వీరుల-క్షిపుగాఁబల్ల-ధను తీయని కుత్తు,
 కలఁగల పిల్లలఁదూట పద్దెము దర్శులు వింతవింత సాంపులనన్న
 యాలించువారికి పోయపుట్టించు గుళ్ళవడివలకు వన్నెవాసుల
 న్నన్న-చదువరి నెఱజూగొణల-మొలపున-మచ్చగలరు. కాని
 జగమునందు గుటిలో వేరుకత్తు కలుగాని యాటపాట మాట

పద్దెముల న్నానివాడెములన్ని చదువు వ్రాతలన్ని వింత
 వింత సాంపుల గ్రాత గ్రాత వన్నీకల న్నచరించగల పుట్టు
 తెల్వితేటలున్న సినువుండ్రుగాని యెఱజూగాని మానిసులందు
 మిక్కిలి యెరుదు, నూటికి దొంబదితోమ్మిది పంతులీ యాట
 పాట మాట చదువు వ్రాతల బదులన్నియు నిక్కముగా మం
 చికి మాటు చెడ్డను మెచ్చించు దబ్బుదందుగు కూళ మోస
 కారి కూటి వేసము సంతకూటమలేడబ్బాస మాని యచ్చుముగా
 దనతోటి పాటివారికి వోయి కావించ న్నెల్లపుడున్నోరుచు మేని
 తొల్పుల నేనెవంబుకనైన నీడు సలుపక మిక్కిలి యొర్పు
 తోఁ దన బ్రతు కీడేచ్చ మని రేచున న్నెడ తెగని బల్లితో దన
 యలువేల్పు న్నేకుకొను తగు మానిసి యాటపాటలు తప్పక
 జగమునకెల్ల మేలే చేయును. తెలిసి తెలియని నా యాతపు
 వ్రాత న్నెద్దలు మన్నించుకాతడ.

పల్లానవార్తలు

(గంజాముజిల్లా)

ఈ గ్రామమున ఈ నెల 10 వ తేదీన ఉపన్యసింది
 నందుకుగాను శ్రీకాకుళం వాస్తవ్యులు శ్రీయుత యోజం
 తుల కృష్ణమూర్తిగారు, 2. చాగంటి నుంచరశివరావు
 గారు, బి. ఏ. పల్లాభిషి వాస్తవ్యులు 1 సంవత్సరము
 కఠినశిక్షచే బహుకరింపబడిరి. ఆమరుసటిదినం ఆరస్తు
 అయిన వారలలో గుండుగోల కృష్ణమూర్తిగారు, వీరి పూర్వుల
 నుండి అందడ నిరతాన్న ప్రదాతలే. దేవీ యని ఎవ్వరు
 వచ్చినా అన్నముపెట్టక ఉత్తితోలేరు. అట్లు అన్నముపెట్టి
 నందుకు వీరికి 1 సంవత్సరము కారాగారవాస కఠినశిక్ష విధింప
 బడెను.

వెల్లల వెంకటప్పన్నవారు. గ్రామములోగల వైశ్య
 శిఖామణుల కెల్ల నాయకమణి వంటివారు. ఉదారపురుషులు.
 తండ్రికి వికపుత్రులు, ధనవంతులు. వీరికి ఆటుమాసములు కఠిన
 శిక్ష విధింపబడెను.

పెంటరామమూర్తిగారు వీరున్నా వైశ్యశిఖామణులు.
 శురానా కటుంబమునకు జేదినవారు. ఇండియాలో అన్ని
 భాగములు సంచారముచేసిన వర్తకులు. వీరికిన్ని ఆటుమాస
 ములు కఠినశిక్ష విధించిరి. ని. క్లాసు యిచ్చిరి.

12-7-30 తేదీన ఉదయము శ్రీయుత జనార్దన
 సాహుగారిని పిలవ ఒక పాడే కానిప్రేములుగారు వచ్చినారు.
 వారు వచ్చేసరికి దుకాణములన్నియు మాయబడియుండెను.
 వీరును స్నానపానాదులుచేసి ఖద్దరు వస్త్రములు ధరించి పుర
 జనలయొక్కయు, పెద్దలయొక్కయు, ఆశీర్వాదన పురస్కరము
 గాను, పుష్పమాలాలంకృతులుగాను జయజయ ధ్యానముల
 మధ్య వారు కాశీబుగ్గ పోలిను న్నేవకావతీసికొని పోబడిరి. వీరి
 వెంట గుమారు నాల్గువందలజనము నడిచియుండిరి. వీరు బహు
 ఉత్సాహముతో తమ స్నేహితులను, సహచరులను, అగు
 వై ఆయిదుగురిని కల్చుకొనవోయిరి. ఇట్టి గౌరవము వైవారి
 కిన్ని జరిగి యుండెడిదేగాని, స్నేహితి తొలచుకొని వెల్లి
 యుండుటచే ఎవ్వరికి తెలియలేదు.

12 వ తేదీన సంపూర్ణ హరతాళములు వీరందరి గౌర
 వార్థము జరిగినది. విదేశనస్త్రములను ఉపయోగింపవని కొం
 దరు ప్రమాణములను జేసిరి. వీరి అనంతరము ఈ ఉద్యమము
 నిల్చిపోవునని చెప్పిరి గాని, అట్లుగాక ద్విగుణీకృత్యాహ
 ముతో సారకొట్ట పికెటింగు 18 వ తేదీనుండి జరుపుచున్నా
 రు. వీరి నందరిని బరంపురం జయిలుకు తీసికొని వెళ్ళిరి.
 (ఒక విశేషం)

కరవ (కాకినాడ తాలూకా)

కాననధికారిగారు

జూలై 18:-శ్రీయుత సోమంచి సూర్యనారాయణ
 శర్మగారు 144 నెక్కును మరల నుల్లంఘించి ఉదయము 9 గం
 టలకు సభ చేసిరి. ప్రస్తుత రాజశిక్ష పరిసితులను ప్రజల కర్త
 వ్యమును డెలివీరి.

వీటిల్లు పార్టీ

వైశేరను జరుపబడి ప్రభుత్వపక్షసభ నేటికి ఇచ్చట
 గూడ సాయంత్రము 4 గంటలకు జరుపబడినది. జిల్లాకలెక్టరు
 డిప్యూటీ కలెక్టరు, సబ్ మేజిస్ట్రేటు తహశీలుదారు
 రివిన్యూ ఇన్స్పెక్టరు మనసము కరణములు వెట్టివాళ్ళు, పాల్కు
 జవానులు పోలీసులు మొదలగు సర్కారువాక్కు వచ్చిరి.
 తాలూకాబోర్డు ప్రెసిడెంటు తాళిమనకారము ఎలిమెంటరీ
 స్కూళ్ళ డిరెక్టరు కొందరు వచ్చిరి.

డి. బి. దురినేటి శేషగిరిరావు, గాడిపల్ల సూర్యనారా
 యణగారు రాజభక్తిని బోధించిరి. పెద్దకరణమువారు కరవప్ర
 ములను పంచివెట్టిరి. శ్రీ గానాల రామమూర్తిగారు తమ యన
 ర్గతవాగ్ధ్యంతో సభారంగ మంతయు ముంచివేసిరి. ఒక ముసలి
 తాత లేచి యెవో ప్రశ్నలు వేయగా పోలీసులు గంటివేసిరి.
 ఉదయమునుండియు ఈయూర్లు దుకాణములన్నియు
 మూసివేయబడినవి. సాయంత్రమునకు 2, 3 దుకాణములుతీసిరి.

బాంబాయి, జూలై 14:— పత్రికాస్వాపారములను
జీవించు డి. మాధవరావుగారు పాటియాల సంస్థానపు వ్యవ
సాయ హోంమంత్రిగారిపై అంగీకారపు మరతులను విరిసం
చుటకును నష్టమును భర్తీచేయుటకొరకును హాయికోర్టులో తీసి
కొనివచ్చియున్నారు. పిట్టుపాట్రెకు పాటియాలానుచోరాజు
గారి తరపున హాజరయ్యుండున సర్ సి. పి. రామ స్వామి
అయ్యరుగారిద్వారా సాక్ష్యమును కొంత, నేకరించుటకును, ఇత
రను పడులకొరకును మంత్రి లియాకత్ హాయత్ గారు తమ్ము
లియమించిరిని వాది నుడువుచున్నారు. ఈపని ముగిసిన పిమ్మట
మాధవరావుగారు వైకముకొరకై బిల్లును పంపగా వారి కది
పూర్తిగా చుట్టలేదు. వీరి తరపున సాక్ష్యమొసంగుటకై సర్
సి. పి. రామస్వామి అయ్యరు సర్ లేజ్ బహమార్ సప్రకార్లు
వీరి న్యాయవాదులు సమన్లును బంపించెదరని తెలియు
చున్నది. గౌరవనీయులగు ఫిట్టు పాట్రెగారి సాక్ష్యము పరో
క్షముగా కవిమనద్యారా గైకొనవచ్చును. ఇండియా ప్రభు
త్వమువారి యిటీవలి విచారణకు సంబంధించినదికాన నీ యభి
ప్రాయము నెక్కువ భాగమున కలిగించియున్నది. (ప్రేమ)

గాంధీమహాత్ముని చెంతనుండి మరల
పుత్తరములు వచ్చుట

(శ్రీ)మతి మీరాబాయిగారు చెన్నపురికి
రానుండుట

అహమదాబాదు, జూలై 16:— ఎరవాడ చెరసాలలో నన్ను గాంధీమహాత్ముని చెంతనుండి మరల సబర్బరీత్రగము నకు పుత్తరములు వచ్చినవి. “నేను ఆరోగ్యముగానే యున్నాను. ఇప్పుడు నేను ప్రతిదినమున రాత్రియైనా 875 బారల దారమును తీయుచున్నాను. ఇప్పుడు డబ్బుల తీయుటవలన నాకు కొద్దిగా ఆలసటగా కనపడుచున్నది. దీని కేమికారణమో నేను తెలుసుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నాను. నేనిటుల చాలనేపు రాత్రియనుండుటచే తిరిగిచేసి చాల కొద్దిగానే దారమును తీయగలుగుచున్నాను. నే నెవరికి పుత్తరములు వ్రాయకపోయినను యెవరినిగూర్చి నిరంతరమును ఆలోచించుచుండు నో వారి కందరికిని నా వాత్సల్యమును తెలుపగోరెదను” అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

ఇప్పుడు మహాత్ముడు రోజుకు 500 X జములకు తక్కువలేకుండ ప్రతిదినమును నూలు వడకుచున్నాడు. దీనివలన మహాత్మునకు కలుగుచున్న ఆలసటను తగ్గించుటకు చాల శ్రేణి కగా నుండునట్టి రాత్రియ నపుడు మరల ఆశ్రమమునుండి కేల సాలకు పంపిరి.

శ్రీమతి మీరాబాయి (న్లేడుకనగ)గారి సంచారము
అహమదాబాదులో ఖద్దరు ప్రచారముగూర్చి పరిచేయుచున్న మీరాబాయిగారు నేడు 16 వ తేదీ రాత్రి యిం నుండి బొంబాయి కిరిరి.

సిన్కట అలవోబా, నాట్వా, కలకత్తా, మసిరాచు మున్నగు నులయలకుగూడ వెళ్లెను. ఈమె ఖద్దరు ప్రచారము కొరకే యీ పంపానువా ప్రారంభించిరి. (ఆ. పే.)

శ్రీయుత వల్లభాయి పటేలుగారి
ఉపన్యాసము

వల్లభాయిగారు 18-వ తేదీని బొంబాయికి
వెళ్లనుండుట

అహమదాబాదు, జూలై 16:— కేడు సాయంకాలము అహమదాబాదులో వలంటీరులసభలో వల్లభాయిపటేలుగారు ఉపన్యాసించిరి. సాంఘికము విభేదము కలుగజేయు వాడుగా నలవదునని నా ఉత్తరపుకొరకు సి-యూగా నుండవలెను. నే కేనిమిషముననే ఉత్తరపునోపగాని నిర్ణయము, అని వల్లభాయిగారు నడిపిరి.

బొంబాయి సత్యాగ్రహ సంఘమువారు వెంటనే బొంబాయిరావలెననివల్ల భాయిగారిని చాలానిగ్గొండుచుండుటచే వల్లభాయిగారు 18-వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సాయంకాలము అహమదాబాదునుండి బయలుదేరి 19-వ తేదీ కనివారమునాడు పుడయమునకు బొంబాయి చేరెదను. (ఆ. పే.)

బొంబాయిలో అరెస్టు
చేయబడిన వలంటీరుల సంఖ్య

మొత్తము 1456 మంది అరెస్టు చేయబడిరి

బొంబాయి, జూలై 16 — బొంబాయిలో సత్యాగ్రహము ప్రారంభించి పది నెలలు పుట్టికొండెమును నేటివరకును మొత్తము 1456 మందికి కేతు విధింపబడెను. వీరిలో ఉప్పు చట్టము క్రింద 748 మందికిని కొట ప్రాంతమున సీమగడ్డల దుకాణముల వద్ద పికెటింగు చేసెందుకు 616 మందికిని కాంగ్రెసు వుద్యోగులకు 40 మందికిని యితర చట్టమును తిరగ్కరించినందుకు 87 మందికిని కేతు విధింపబడినవి ఉద్యోగులు ప్రకటించిరి. (ఆ. పే.)

బాగలానులో రాజీనామాలు
80 మంది గ్రామోద్యోగులు ఉద్యోగములను
త్యజించుట

నాసిక్, జూలై 16:— బాగలానులో 80 మంది గ్రామోద్యోగులు (పటేల్లు-ముక్త్యాకులు) రాజీనామాల నిచ్చిరి. శాసనసంఘ సభ్యులకు రాజీనామా బొంబాయి శాసనసంఘసభలో మిల్లు యజమానుల ప్రతినిధిగానున్న కేకరభాయి భాలాభాయిగారు కళిన విధానమును నిరసింపుడు రాజీనామా నిచ్చిరి. (శ్రీ పే.)

వి. జే. పటేలుగారి వెషావరు
నివేదిక

ఎఫ్. డబ్ల్యు. విల్సనుగారి సమాధానము
బొంబాయి, జూలై 16:— ఈ రిపోర్టును ముద్రించుటకు 1930 జూను 20 వ తేదీని నేను సమ్మతించినపుడే దీనిలో ఆక్షేపణీయంకము లేనియు నుండగూడదను మరణము గూడ తెలిపియుంటిని. అవరకును బిడంబడికలో వాయుటకుమాత్రము పటేలుగారి ప్రతినిధులు సమ్మతించవలెనను నోటిమాటకే సమ్మతించి దానిని ముద్రించుటకు నేను ముతి నిచ్చితిని జూలై 4 వ తేదీని నేను ప్రాపులను చూచినపుడు కొన్ని వాక్యములలో పరగణలు జరుగవలెనని నాకు తోచినది. ఈ నివేదిక ప్రకటించబడువరకును యిందలి విషయములను కల్పింపకుండు పద్ధతిని ప్రాపులను తనకు చూపించుటకు పటేలుగారు సమ్మతించిరి అని నాతోస్తో కొంబుగారుచెప్పినందున ప్రాపులను స్తో కొంబు గారికి చూపించితిని అని విల్సనుగారు ప్రకటించిరి. (శ్రీ పే.)

నవజీవన్ ముద్రణాలయము
అహమదాబాదు ముద్రాపకులు సభచేసిన నవజీవన్ ముద్రణాలయము యేలమునకు పచ్చిన యెడల ఎవరైనను కొనగూడదని తీర్మానించిరి. (శ్రీ పే.)

మద్యశాల వేలము మానివేయుట
నూరతు, జూలై 16:— నూరతుమండల కలెక్టరు మద్యశాలకు మామూలుగా జరుగు యేలమును మానివేసిరి. టెండరు కొరకదు. (శ్రీ పే.)

కె. ఎన్. మినానాథమ్యగారు
కోయంబత్తూరు నందు కాసనోల్లంఘనమునకై 6 మాసములు ఖైదుకేతు విధించబడెను. కొలంబోలోని గొల్ నటేశమ్య దగారి భార్య.

గుజరాతు

అహమదాబాదులో పికెటింగు ప్రారంభము
అహమదాబాదు, జూలై 16:— విదేశీవస్త్ర దుకాణములయొద్ద పికెటింగు నేడు ప్రారంభింపబడెను. నిన్నటితో వల్లభాయి పటేలుగారు దుకాణవారలు రాజీపడనలెనని యిచ్చిన గడపు తీరిపోయెను. పంచకోప, మున్నటి మార్కెటు మహాజనలు మాత్రము ప్రకృతము విదేశీ వస్త్రముల వికయింపమని వాదనను చేసిరి. మిగిలినవారెట్టి ప్రమాణమునియలేదుగాని పికెటింగు ప్రారంభింపగనే ఆదుకాణములకుగూడ మూయబడెను. పికెటుచేయువారిలో శ్రీ పురషు లనేకలు గొప్ప కుటుంబీకులు మిల్లు వికెట్ల పతీకులును వయిక్తము కలరు. అంబాలాలో కళభాయిగారి సతియు, మనూరైలును పచ్చని ఖద్దరు చీరల ధరించి పికెటింగునందు చేరిరి. (ఆ. పే.)

బీరారు

ఆటనిశాసనోల్లంఘనము
బొంబాయి, జూలై 16:— డా|| కట్యర్లక, డా|| సామకగార్లకు చెరి 1 వలీ విడితైదు విధించబడెను. అరువతి పోరవాయకులకు భోజనాశాసన భీకరు యుద్ధసంఘాధిపతులైరి. ఆటనిశాసనోల్లంఘన ప్రభుత్వమునకు వీరు వాయకలై నడిపించెదరు. 17 వ తేదీ కాసనోల్లంఘనము జరుగును. వీరిచేతుక 18 వ తేదీ రెండవజమునకు శ్రీమతి దుర్గాభాయి జోషిగారు వాయకత్వము వహించెదరు. (శ్రీ పే.)

కలకత్తాకాలేజీల పికెటింగు

5 అరెస్టులు
కలకత్తా, జూలై 16:— కాలేజీలవద్ద పికెటింగు యధారించి జరుగుచున్నది. పోలీసువారు వారిని లాఠీలతో కొట్టుటచే కొందరికి దెబ్బలు తగిలినందున ప్రెసిడెన్సీకాలేజీ విద్యార్థులు పోలీసువారిచర్యను ఖండించుచు కాలేజీ విడచివచ్చిరి. 5 గురు వాలంటీర్లు అరెస్టుకాబడిరి. ప్రెసిడెంటు కాలేజీలవద్ద కూడ పికెటింగు జరుగుచున్నది. కాని పోలీసువారు చర్య గైకొనలేదు. కొన్ని కాలేజీలు మూయబడినవి.
ఇదివరకు అరెస్టు అయినవారిలో 9 గురిని చెరి 6 గెలలు కలిపి కేసుయొ, 8 గురిని చెరి 6 నెలలు విడితైదు విధించి 3 కడు తుమాపణ కొరకంపున విడిచిపెట్టబడెను. బారాబజారులో ఆరెస్టుయిన వాలంటీరుకు 6 నెలలు ఖైదు కేతు విధింపబడెను. (శ్రీ పే.)

కాంగ్రెసు కార్యాలయములో అరెస్టు
పంగరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసభ కార్యాలయము నేడు సోదాచేయబడినపుడు ఆటనున్న దళ విమూగారు అరెస్టుకాబడిరి. బరాబజారు విదేశీ వస్త్ర దుకాణములను నేడు 140 నుండి వాలంటీగులు (అందు 40 మంది శ్రీయు) పికెటింగుచేసిరి 19 గురు అరెస్టుకాబడిరి.

నెటుపాలు కళాశాల విద్యార్థి కళాశాలను అధికారులచే మూయించు నుద్దేశముతో నిరశిలైతము పూసెను. (శ్రీ పే.)
చిటగాంగు ఆయుధముల దోపిడీకేసు నేడు జరుగవలసి నది ఎంచుచేతనో జరుగలేదు. నామదా చేయబడెను. (శ్రీ పే.)

విద్యుత్తు కళాశాలపై పికెటింగు చేసిన శ్రీ సత్యాగ్రహము 15 నుండి మోటారుబస్లలో కేగించి పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు ఎంటికో తీసుకొని యిది 8 మైళ్లదూరమున అడవి దుండు వికసించెను. తిరగవచ్చుటకు బద్దు చేసినాడెను. (శ్రీ పే.)

కలకత్తాలో అహమదాబాదు 141 కేసులు ఇల్లంఘించి కార్మికులకు నష్టపడినవి శ్రీ ఆఫీసరులదాన, వారి సత్యాగ్రహసంఘ ఉపాధ్యక్షులు, 38 కాలబాయిగార్లకు అరెస్టు చేసి ధరాంతుకొరిరి. కాని కల్పింపబడు విడిచి పట్టిరి.
జూలై 16:— కలకత్తాలో వాయుట దోరిన సందర్భమున అరెస్టు చేయబడిన యిరువురు వాయుట కేసుని చారించుటకుగాను కెమెన్సు జడ్జి ఆర్. ఆర్. గారియ ఆజ్ఞ. వల్ జడ్జి లెనుకొడి రా. బి. ఆర్. కె. బాము రిటైరు జడ్జి గార్లను ప్రశ్నేక నివారణ సంఘము ని నమించిరి వీరి కేటటినుండి ఆల్టిమాటో విచారణ జరిపెదను. (ఆ. పే.)

రౌండుటేబిల్ సమావేశము

యూరిపియన్ సమావేశము యభిప్రాయము
కలకత్తా, జూలై 16:— యూరిపియన్ సమావేశ కధ్యక్షులను డిల్లీయు. ఎల్. బ్రావెన్ గారు “లండన్ ప్రెస్సు” పత్రికకు కేబిల్ ద్వారా ఒక ఉత్తరము బంపుచు “ఇంగ్లాండులోను ఇండియాలోనుగూడ సైనుకుమిషను రిపోర్టు విషయమున భేదాభిప్రాయము లున్నప్పటికిని కొన్ని వారములకుండి యిచ్చటి పరిస్థితులు చక్క బడినవని యాశంపవచ్చును” అని వ్రాసిరి. “రౌండ్ టేబిల్ సమావేశమునకు సంబంధిత ప్రతినిధులిచ్చటినుండి వచ్చెదరు. వైస్రాయిగారి ప్రకటనలో నూచింపబడిన లండన్ సభ యనక కేసులను నిరుత్సాహపరచుటగాని, మాన్యుటకుగాని ప్రయత్నించుకొడు. ఇట్లు చేసినచో బ్రిటిషువారి సహకారములపట్ల యుమానము మరింత బలపడి వావును” అని వారందు వ్రాసిరి. (ఆ. పే.)

మద్రాసు అందు సదరన్ మరాఠా

రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)
విల్లి వాకం
లో నుండు పనిత్రమైన ఆర్ ట్రేవ్లర్ దేవా
లయమును
ఆడి మంగళవారములు
22 జూలై
29 ,,
5 ఆగష్టు
12 ,,
లో తిలకింపుడు.

భారత శాసనసభ

డక్కా దుండగములను గూర్చిన తీర్మానము
వీక్షింపుట

సిమ్లాలో శాంతిసైనికులను కొట్టుటను గూర్చిన
అడ్డరకం మొట్టమొదట ప్రతిపాదనము అధ్యక్షునిచే
నిరాకరింపబడినది

(అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ రిపోర్ట్)

సిమ్లా, జూలై 16:—సిమ్లాలో యిద్దరు
బ్రిటిష్ సామ్రాజ్య శాంతిసైనికులను కొట్టు
టను గూర్చియు, సింగంజ్ గురుద్వారాలో పోలీసులు చేసిన
దుండగములను గూర్చియు శేడు రెండు అడ్డరకం మొట్ట
మొదట ప్రతిపాదనములు చేయబడినవి. కాని ఈ రెండును అధ్యక్షునిచే
నిరాకరింపబడినవి. డక్కా దుండగములను గూర్చి శెంగార్
ప్రభుత్వమునకు భారత ప్రభుత్వమునకు జరిగిన ఉత్తర
ప్రభుత్వ తరములను ప్రచురింపబడినదని కోరుచు కే. సి. నియోగి
గారు ఒక అడ్డరకం మొట్టమొదట ప్రతిపాదనమును ప్రతిపాదించిరి.

కాని అది సభవారీచే నిరాకరింపబడినది. ఇండియన్
టెలిగ్రాఫ్ లు వాడుక తటస్థముగా నుండిరి.

సిమ్లాలో పోలీసులు శాంతిసైనికులను కొట్టుట
శోభానింపగారు ఒక అడ్డరకం మొట్టమొదట ప్రతిపాదన
ప్రతిపాదించబడినది అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను. ఆ ప్రతిపాదన
యిట్లున్నది.

(1) సిమ్లాలో మరొక అనుభవము యిద్దరు శాంతి
సైనికులను సభ జనరలు ప్రజలకు చెప్పుచుండగా యిద్దరు
విరోధియును పోలీసులవారిని వెళ్లిపోయిరి అజ్ఞాపించిరి.
(2) తాము శాంతియుతముగా తమ పనులను చేసికొనిచుంటి
మనియు, మూలలో నడుచుటకు తమకు హక్కుగలదనియు వా
డు చెప్పిరి. (3) కనుక విరోధియు సామ్రాజ్య శాంతిసైనికులను
ఒక వైపున నెట్టి వారిని కొట్టిరి. (4) ఆక్రమణము, క్రూర
తనము నగు కొట్టుడములను శాంతిసైనికులలో నోకడు చాల ఉప
ద్రవకరమైనదిగా నున్నది. (5) విరోధియు
పోలీసులు ఈ క్రూరకార్యములను ప్రజలు డోలాండ్ శ్రమాన
కు రై పంపిరి అది ఆ ప్రదేశమున చేరిరి. (6) పై చెప్పిన
వాదముల విరుద్ధమైన పని సిమ్లాలో తీరమైన
గా జరిగిందో లేదో నమనకు కారణమైనది.
ఈ విషయమును తిలకింప శాంతిసైనికులపై ప్రజలలో
ఉద్దేశమును, కోపమును కలిగించినది. ఈ విషయము మాన్యు
అలో 45 నెక్కునైన చాల అవసరమైన విషయమై
యున్నది.

కావున ఈ విషయములను విచారించుటకు శేడు అడ్డ
రకం మొట్టమొదట ప్రతిపాదనము గావించబడుచున్నాను.

హాయిగ్ గారి ప్రతిపాదన

ఈ విషయము అత్యవసరము కాదను కారణమున హాయి
గ్ గారు హాయిగ్ గారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. సిమ్లా
డెప్యూటీ కమిషనరుగవలెనని తన కప్పుడే రికార్డు నచ్చినదని
యు, వానిని చదువుట నైనను తనకు వీలు కాలేదనియు ఆయన
చెప్పెను. మేజిస్ట్రేటు రిపోర్టులను శాంతి సైనికులపై కా
టాపాతకముగా నున్నదని చెప్పుటకు వీలులేదని ఆయన
చెప్పెను.

గయాప్రసాద్:—డెప్యూటీ కమిషనరు స్వయంభూగా
శాంతిసైనికులను చూచెనా?

హాయిగ్:—లేదు. శాంతిసైనికులను పరీక్షించుట
కాయన మేజిస్ట్రేటును పంపెను. కాని శాంతిసైనికులు ఆసు
ప్రతిక నిర్ణయమును, అసిస్టెంట్ సర్జన్ చే పరీక్షించబడుటకును
నిరాకరించిరి.

విషయము చాల ప్రామాణ్యత వహించినది కాదని
చెప్పుచు హాయిగ్ గారు చెప్పిరి.

సభ జనరలుగవలెనని జనరలు యిట్టి విషయముల యెడ
పభవన చాల శ్రద్ధ వహించియుండుట సహజము. కాని సభ్యు
లు సరియగు దృష్టిని వీడరాదు. ఇది యింకొక ప్రదేశమున
నెచ్చుట నైనను జరిగినచో అడ్డరకం మొట్టమొదట ప్రతిపాదనము
గావించబడినంత ఆ తర్వాత పర విషయముగా పరిగణించబడి
యుండదు. ఒక ప్రశ్న వలన ఈ ఫలితము కలిగియుండును.

గయాప్రసాద్

హాయిగ్ గారు యెక్కియేవల గయాప్రసాద్ గారిని గూర్చి
అత్యవసరముగా చెప్పిరి. ప్రజలను క్రూరముగా కొట్టు ప్రభుత్వవిధానము
నునుసరించుచున్నది గనుక ఈ విషయము చాల ప్రామాణ్యమున
ఆయన చెప్పెను. రాజప్రతినిధి యుద్ధాభివృద్ధి, సభజనర
లను హాయిగ్ గారు యిది జరిగినది. డెప్యూటీ కమిషనరును వైద్యుని
లను సృష్టికేటలేదు. కాని తనవద్ద డాక్టరునుండి సృష్టికేట
కలను. శాంతిసైనికుల తిలకించబడుటనుగూర్చి డాక్టరు ముఖం
లో గారు తనకు తెలియి. కొంతకాలము క్రింద సిమ్లా శాంతి

కార్యదర్శి గూడ యిట్లే క్రూరముగా కొట్టుబడినది. ప్రభుత్వ
దోషియులయెడల నమ్మకమును గోల్పోయిగనుకను శాంతిసైని
కులకు బలము గాయము లేవియు తగులేదని ప్రభుత్వవైద్యులు
చెప్పుదురు గనుకను వారియెడల నమ్మకములేక శాంతిసైనికులు
ఆసుప్రతి పోవుటకును, డాక్టరులచే పరీక్షించబడుటకును
నిరాకరించిరి. (కరతాళములు) రాజాగారి ప్రజలలో అధమాధమా
డగు పొరుగు గూడ మామూలుగా నడుచుటకు హక్కు కలిగి
యున్నాడు. కాని శాంతియుతులను పొరుగు ఈ హక్కు
నిరాకరింపబడినది.

డా॥ నందలాల్

తీర్మానమునకు నోటి సిమ్లుటకు వ్యతిరేక పోవుటచే
అడ్డరకం మొట్టమొదట ప్రతిపాదనవారా మాత్రమే సభవారీ
విషయమును చర్చించుటకు పాపకాళము కలదని డాక్టరు
నందలాల్ గారు చెప్పిరి.

రంగయ్యరు

ఈ విషయమును గూర్చి మేజిస్ట్రేటు సరిగా విచారించి
చెనా లేదాయని తెలిసికొనబడు వరకు యొక్కటే నమరూప
యుండునని సి. యన్. రంగయ్యరుగారు చెప్పిరి.

జయకర్

హాయిగ్ గారు నిజముగా నమ్మి వాదించుట లేదేమో
యని జయకర్ గారు నిరసించిరి. సిమ్లాలో జరిగిన విషయములనుగూర్చి
శాసనసభ్యు లిద్దరు తెలుపుచుండిరి. వారు శాసనసభ వారి
యెడల తమకు తెలిసిన విషయముల నన్నిటిని చెప్పిరి. రాజ
ప్రతినిధి నివసించు స్థలమునకు సభజనరలచుండు స్థలమునకు
స్వాధీనులను ప్రసాదించినది వారు స్వాధీనులనికేముగా
ప్రకటించుచుండిరి. ఇట్లు జరుగుచుండి
నను సభలో నీ విషయమును చర్చించరాదని హాయిగ్ గారు
చున్నారని జయకర్ గారు చెప్పిరి.

అధ్యక్షుని నిర్ణయము

ఈ విషయము నిర్ణయమైనదియనియు, యిట్లేనే జరి
గినదనియు అధ్యక్షు డంగీకరించెను. కాని అది ప్రజలకు అంత
ముఖ్యమైనదని చెప్పుటకు వీలులేదని. అదిగాక ఈ విషయము
భారత ప్రభుత్వమునకు సంబంధించినదిగాదు. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకు
సంబంధించినది. కావున ఈ విషయమును శాసనసభలో చర్చించుట
వీలుకాదని ప్రోత్సహించెను.

సింగంజ్ గురుద్వారావద్ద దుండగములు

ధిల్లీలో సిక్కుల దేవస్థానములోనికి పోలీసులు చెప్పులు
తీయకుండ వెళ్లిరనియు, పోలీసులు అప్పుల దుండగములు చేసి
రనియు చెప్పి ఈ విషయమై సిక్కులు రాజప్రతినిధికి గావించి
చిన విన్నవము ఫలరహితమైనందులకు చింత బెంపుచు కర్తార్
సింగుగారు అడ్డరకం మొట్టమొదట ప్రతిపాదించిరి.

హాయిగ్

ఈ విషయము మే 6 తారీఖున జరిగినదియు, దానిని
మేజిస్ట్రేటు విచారించి మూడు వారములక్రిందట నిశ్చయము
పంపెననియు, సిక్కుల రాజధానియగు రాజప్రతినిధి సాను
భూతితో ప్రభుత్వ మొపంగినదియు హాయిగ్ గారు చెప్పిరి.
సభాప్రారంభమున కర్తార్ సింగుగారు ప్రతిపాదనము చేసియుం
డవచ్చును. కాని అట్లుచేయక ఆయన యిప్పుడు అడ్డరకం
మొట్టమొదట తీర్మానము ప్రతిపాదించుచున్నారని హాయిగ్ గారు
చెప్పిరి.

డాక్టరు నందలాల్ కర్తార్ సింగుగారు మాట్లాడిన
తరువాత అధ్యక్షుడు ప్రతిపాదనను అత్యవసరమైనది కాదని
ప్రోత్సహించెను.

డక్కా దుండగములు

డక్కా దుండగములనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమున
కును వంగరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునకును జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వ
రములను ప్రచురింపబడిన దని కే. సి. నియోగి గారు
వాడుకరించి కారమున ప్రతిపాదించిరి.

ఈ విషయమై ప్రతిపాదించు ప్రారంభమున నియో
గిగారు డక్కానుండి ఒక 80 ఏండ్ల ముదుపటి మితవాది వ్రాసి
న లేఖనుండి చాలాభాగములను చదివరి. దానిలో ప్రభుత్వము
వారికండ్రుచుండు యిట్లు జరుగుట నమ్మదగినది కాదని ఆయన
చెప్పెను. వాడరమ ఢిల్లీని కొల్లగొట్టినట్లు డక్కాను చాల
రోజులవరకు దుండగంట్లు కొల్లగొట్టిరి. ప్రభుత్వమువారు తమ
రాజ్యాంగ పద్ధతికి అనుకూలమునట్లుగా దుండగముల నడంప
కుండిరి ప్రజలలో ఒక అభిప్రాయము కలదని
ఆయనపటి వ్రాసెను. ఇట్టి అభిప్రాయములవలన ప్రజలు
ఆతివాదులుగా మారకుండురగాక యిది ఆయన కలచెను. చాల
రోజులవరకు డక్కాలో రాజాగారి ప్రభుత్వము విరమింపబడి
నని నియోగిగారు చెప్పిరి. చాలరోజులవరకు ఉత్తరములు బట్టా
డా కాలేదు. పోస్టాఫీసులో ఉత్తరముల నిచ్చిరాని ప్రా
మాణ్యము తెలిపిన వారు మాత్రమే ఆక్రమిడి వచ్చి ఉత్తరముల
ను పుచ్చుకొన గలిగిరి. తాను సాంఘిక విషయముల నేమియు
యెత్తనని నియోగిగారు చెప్పిరి.

హాయిగ్:—చాల సంతోషము.

నియోగి:—80 మంది భారతీయులు చనిపోయిరి. 50
లక్షల ఆస్తి నాశనమయ్యెను. శాసనోల్లంఘనము నడంచుటకు
కావలసినంతమంది పోలీసులు వినియోగింపబడుటకును యంతటి
ఉపద్రవకరమును కల్పాలమునడంచుటకు పోలీసులు లేకపోవుట
కును భేదమును సభవారిద్దరికి నియోగిగారు తెచ్చిరి. మితవాద
ప్రతికయును శెంగార్ ప్రభుత్వవైఖరిని తీవ్రముగా ఖండిం
చెను. ప్రజలు పోలీసులవద్దకుపోయి సహాయము చేయుమని
కోరగా శాంతిసైనికుల సాయము కోరుడని వారు ప్రభుత్వ
త్తరముసంగిరిని నియోగిగారు చెప్పిరి. (సిగ్గు) ప్రజలు గూర్ఖాల
వద్దకుపోయి మొరకెట్టుకొనగా వోక్కుముకలిగించుకొనుటకు ఉ
త్తరవులేదని వారు డోరకుండిరి. (సిగ్గు) ఇంకను నియోగిగారు
డక్కా దుండగములనుగూర్చి విరోధియుల యొక్కయు, భార
తీయులయొక్కయు ప్రకటనములనుంచి హెచ్చుగా నుల్లేఖించి
పట్టపకులు దుండగములు జరిగినవియు, పోలీసులు వారింప
రనియు చెప్పిరి. ఒక గ్రామములో 118 యిండ్లు కొల్లగొట్టబడి
నను. కొన్ని సందర్భములలో మూడురోజుల నతరువాత గాని సంగ
జులు తెలుపబడలేదు. నియోగిగారు పోలీసుల ఆపమర్శకు
తీవ్రముగా ఖండించుచుండిరి. దుండగము
లను గూర్చి శెంగార్ ప్రభుత్వమునకును ఇండియా ప్రభుత్వ
మునకును నడిచిన ఉత్తరములను ప్రచురింపబడిన దని కో
రెను.

గజ్ నవి

గజ్ నవిగారు తీర్మానమును ప్రతిఘటించిరి. దుండగముల
లో హిందువులును మహమ్మదీయులును నష్టపడిరిని ఆయన
చెప్పెను. మహమ్మదీయులవలన హిందువులు నష్టపడిరిని నియో
గిగారు చెప్పినది నిజమని మహమ్మదీయులు నష్టపడుట
యెట్లు తెలిసింపనని ఆయన ప్రశ్నించెను. సగరముంతయు శాస
నోల్లంఘనవాదుల చేతిలోనుండినచో హిందువులెట్లు రక్షింప
బడుదురని ఆయన అడిగెను.

నియోగి:—అసల సంగతి బయటపడినది.

గజ్ నవి:—హిందూ సభవాదకు, శాసనోల్లంఘన పరు
లును తెచ్చిపెట్టిన కష్టముల నెదుర్కొనుటకు కొలది పోలీసు
లు యెట్లు చాలుదు? మహమ్మదీయులలో 18 గురుకు, హిం
దువులలో 11 గురుకు చచ్చిపోయిరి వాకు తెలిసినది. డక్కా
నవాబ్ అధ్యక్షులను యేర్పడిన విచారణ సంఘమువారిట్లు తెలి
పిరి. మొదట హిందువులే మహమ్మదీయుల దుకాణములను తగు
లబెట్టిరి. అంతకు ముందు మహమ్మదీయులు దుండగములు
చేయలేదు.

యన్. సి. నేన్

గజ్ నవి గారు సాంఘిక పక్ష పాత
ముతో విషయమును చర్చించినందులకు యన్. సి. నేనుగారు
చింతించిరి. హిందువులు దుండగములు చేసినను, మహమ్మ
దీయులుచేసినను అందరు దుండగంట్లే ముగుడురు. ప్రజలకు రక్షిం
చుభారము ప్రభుత్వమువారిది. వారు ఆపనిని వదిలిపెట్టిరి.
డక్కాలో ఈస్టరక్ ఫ్రాంటియర్ రైఫిల్సులూల మున్నది.
ఒక నెలపాటు శెంగార్ ప్రభుత్వమువారు వచ్చుట నుండును.
కావున తమవద్ద తగినసేనాబండిలేదని చెప్పుటకు వీలులేదు. కార్య
నిర్వాహక సభ్యులును, గవర్నరుగారును డక్కాచేరి సంగతి
సందర్భములను చూడలేదు.

డాక్టరు నందలాల్

ఎవరినైనను అశ్వాసము జరిగినచో కానిని ప్రభు
ప్రభుత్వమువారికి తెలుపుట శాసనసభయొక్క విధియని డాక్టరు
నందలాల్ గారు చెప్పిరి. నియోగిగారు చెప్పినవానిలో
డక్కాను నిజమైన డక్కా ఉద్యోగియులు భవ్యవముచేసిరిని
యేర్పడును. తన విచారణను జరిపి కానిని క్షీణింపలేదు.

ముఖర్జీ (జాతీయవాది)

డక్కాలోను, పరిసరమునకు జరిగిన దుండగము
లను వివరించి పురుషులు అరెస్టయిన తరువాత దుండగములు
జరుగుచు వచ్చెనని ముఖర్జీగారు చెప్పిరి.

రంగనాయకులుగారు

గజ్ నవిగారు వైఖరిని తీవ్రముగా ఖండించి ప్రభుత్వ
పద్ధతులు అనాగరికము లని గోగీశిని రంగనాయకులుగారు
చెప్పిరి.

గయాప్రసాద్

ఇప్పుడు విచారణ జరుపుచున్న సంఘము యెడల ఈ
విషయములను హర్షకాగా రొప్పుకొనిరిని గయాప్రసాద్ గారు
చెప్పిరి.

హాయిగ్

ఇర్విన్ ప్రభువుయొక్క ప్రభుత్వము సాంఘిక వైష
మ్యములు పెట్టుచున్నారని చెప్పుకుండురు గాకయని హాయిగ్
గారు చెప్పిరి. నియోగిగారు వర్ణించిన సితికములు కొన్నిరోజుల
వరకు ఉండుట నిజమేయని హాయిగ్ గారు చెప్పిరి. చాలమంది
చంపబడిరి. చాలమందికి గాయములు తగిలిను. చాలయిండ్లు తగు
లబడిను. చాల ఆస్తి నాశనమయ్యెను కాని ప్రభుత్వమువారు తమ
రాజ్యాంగపద్ధతి మూలకముగా ఈ దుండగములను జరుగనిచ్చిరిని
నియోగిగారు ప్రభుత్వమును విమర్శించిరి. ఒకకవిటీ ఈవిషయ

మును విచారించుచున్నది. అందులో పాట్లు పైకొట్టబడిన రవిస్వామిమొదలగు వారినివేదిక వెలువడవలయును అనుబంధించి ది. పోలీసుబలగాము దక్కాలో చాల బలహీనముగా నుండినను. ఎంతమంది సైనికులు, పోలీసులుండినో తనకు తెలియలేదు. కాని కొద్దిగా మాత్రమే యుండిన అధికారులు చెప్పిరి. ఇట్టియుండగములు దక్కాలో జరుగుచుండిగా పోలీసు బలగాముల చాలాభాగము చిట్టచుట్టలో నుండవలసివచ్చుట సంతాపకరము. ఈ 28 తారీఖున పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు జనరలు 250 మందితో వచ్చెను. తరువాత దుండములు హెచ్చుగా జరుగలేదు. విచారణసంఘ నివేదిక వెలువడవలయునని మేలనియు, దెంగల్ ప్రభుత్వమువారికిని భారత ప్రభుత్వమువారికిని జరిగిన ఉత్తరప్రభుత్వ ప్రయత్నములను బహిరంగ పరచుటకు నిలకదనియు ఆయన చెప్పెను. విచారణసంఘమునకు అటంకము కలుగజేయరాదనియు, సిరిగతులను కీర్తిముచేయుమాటలను సభ్యులు మాటలాడకుండుననియు గాక యనియు హెచ్చరించుకొనిరి.

నియోగిగారు

తాను ప్లేట్ ఫామర్లకై వ్రాసినందు మేరకుగా నుల్లేఖించినదియు, ప్రజాసమాచారములో నొక పోలీసు సంధియు నేమియు చేయకపోయెనని కలకత్తాలో నొక మహమ్మదీయపాఠశాల చెప్పెననియు నియోగిగారు చెప్పిరి. ఇద్దరు విచారణకర్తలు బి. సి. ఎన్. ఉద్యోగియు లగుటవలన వారు తమ తోడిఉద్యోగియులపై నిరదేశాపరని తాను తెలచెను. అధికార సంఘము వలన లాభమేమి? అధికారులును, ఆనధికారులును కలిసిన సంఘముండిన లాభకరముగా నుండును. దుండగములు జరిగిన తరువాత గవర్నరుగారుగాని ఇతర ప్రభుత్వ సభ్యులుగాని ఆంగ్లరచనకు పోయి చూడలేదని నియోగిగారు చెప్పిరి. ఉపన్యాసమును ముగించుచు నిట్టివల జరిగిన విషయములను ప్రభుత్వవిధానమునందు తన సమ్యక్ముఖినిగదని నియోగిగారు చెప్పిరి.

తీర్మానము విగ్రహయెను

తీర్మానము వోటుకు చెట్ట బడగా అనుమతము 24 గురు, ప్రతిపక్షము 29 గురుగా నుండిరి. కావున తీర్మానము విగ్రహయెను. అనుమతములో స్వరాజ్యవాదులు జాతీయవాదులు నుండిరి. ప్రతిపక్షములో గవర్నరుమేటు సభ్యులు, సెంట్రల్ మస్లిం సభ్యులు, విరోధీయులు, నామినేటెడ్ సభ్యులు నుండిరి. ఇండిపెండెంట్ పార్టీ వారందరూ తటస్థముగా నుండిరి.

వెట్రోలుపన్నుల ఆదాయము

మదరాసు ప్రభుత్వమువారు తమభాగము జిల్లాబోర్డుల కిచ్చెదరు

ఉదకమండలం, జూలై 16:—వెట్రోలుపై పన్ను విధించుటపట్ల విచ్చిన ఆదాయములో 18 లక్షల రూపాయలను కేంద్రప్రభుత్వమువారి కిచ్చిరి. ఈ మొత్తమును ముఖ్యమైన నడుమిది మంత్రివల కట్టించుటకును, కొద్ది భాగముచేయుటకును మదరాసు ప్రభుత్వమువారు కొన్ని జిల్లాబోర్డులకు పంచి పెట్టెదరని తెలియుచున్నది. (స్వ. వి. తం.లి.)

శ్రీయుత దేశముఖిగారి రాజీనామా

తాను సింలాకుబోయి వచ్చునంతవరకు

రాజీనామా యాయవలదని గవర్నరు కొరకు

కాగితం, జూలై 16:—మధ్యరాష్ట్రముల మంత్రియగు శ్రీయుత ఆర్. యం. దేశముఖిగారి రాజీనామాపదర్శనమున గవర్నరుగారికిని వారికిని జరిగిన యుత్తరప్రభుత్వ ప్రయత్నముల గవర్నరుమేటు పట్టినిట్టి అభీప్రాయము ప్రకటించిరి. తాను త్వరలో సిమ్లాకు వెళ్లనుండుటచే దేశముఖిగారి రాజీనామాయుత్తరము చాల నిరవకాళముగా నందిన దనియు నిర్మాణంబు తాను మరలవచ్చువరకు దేశముఖిగారు మంత్రిత్వమునిర్వహింప వలయుననియు కోరిరి. దేశముఖిగారు రెండు కంగీకరించిరి. దీనిని బట్టి శ్రీయుత రాజువేంద్రరావుగారిని గవర్నరుగారు పిలిపించినది సైమన్ కమిషన్ గూర్చి చర్చించుటకేగాని మంత్రివర్గము సేర్పరచుటకు గాదని తెలియుచున్నది. (ఆ. సె.)

మదరాసు శాసనసభ

కర్నూలు అభ్యర్థి

రాజ్యపు మద్రాసు శాసనసభ ఎన్నికలలో కర్నూరు జిల్లాకుగల రెండు మహమ్మదీయతర స్థానములలో నొకదానికే నేను అభ్యర్థిగా నిలుచుచున్నానని దయచేసి ఆంధ్రదేశపత్రికలో ప్రకటించుకొనెదను.

జి. సంజీవరెడ్డి

కోకు తాయాకాబోడ్ల ప్రెసిడెంటు

మంత్రి పక్షమువారి ఎన్నికల ప్రకటన

రౌండుటేబిలు సమావేశమునే

సమ్మతించియున్నామనుట

భావికార్యక్రమమునుగూర్చి సూచనలు

(స్వకీయవిలేఖరి తం.లివార్)

ఉదకమండలం, జూలై 16:—చెన్నరాష్ట్ర ప్రభుత్వ మంత్రియగు, వారీయనుచులును వచ్చే యెన్నికలలో తమభాగమును ప్రకటనను గావించియున్నారు. ప్రకటనపద్ధతులవలన సాధ్యమయినంత త్వరలో ఇండియాకు అధినేత ప్రతిపత్తిని సిద్ధిపజేయుట తమపక్షముయొక్క లక్ష్యముని ప్రకటనమున ప్రకటన నుచువున్నది. కాననోల్లంబునోద్యమమునుగూర్చి తమ యభిప్రాయమును తెలుపుచు, నాయుద్యమము నామోదించెడివారు స్వపరిపాలనము శీఘ్రముగా లభ్యమగునటుల జేయుచున్నారని తాము సమ్మతించి దీని జాతీయపక్షమువారు నుచువున్నారు. జనసామాన్యముచే జాతీయోద్యమమును నడిపించుటకు జేయు నిట్టి యత్నములవలన ఆరాజకమో లేక నిస్పృహయో ఫలితముగా లేలవచ్చునని వారు భయపడుచున్నారు.

రాజప్రతినిధి ప్రకటననుగూర్చి పక్షమువారి యభిప్రాయము

రాజప్రతినిధిగారి యిటీవలి ప్రకటన నీక్రిందివిధమున నిపక్షమువారు రామోదించుచున్నారు. "ఇటీవలి తమప్రకటనలో రాజప్రతినిధిగారు దేశముల నిర్ణయముకొరకై స్పష్టమును విషయముల సూచించి యున్నారని యభిప్రాయము. రౌండుటేబిలుసమావేశమువారితో సహకారము సల్పుటవలననే ఇండియా దేశముయొక్క రాజకీయసమస్యలు త్వరితముగను, యురపక్షములవారికిని గౌరవమును కాపాడునట్టి విధముగను పరిష్కరింపబడుట సాధ్యమగుననియు మావిశ్వాసము. సమావేశము విఫలమగుటవలన యీ మాయాక భగ్నమయినను, యితరమార్గముల వశ్యమింతుటకు కావలసినంత యవకాశముండగలదు.

మద్రాసు రాజధాని-రాజకీయ ప్రణాళిక

మద్రాస్ రాష్ట్రమునకు సంబంధించినంతవరకు, మైసూరు కవి పక్షము మేము గావించియుండిన నిష్పాద్యులనే నేడును బలపరచుము. ఈ రాష్ట్రముయొక్క రాజ్యాంగాభివృద్ధికై యంగీకరింపబడుట కవి యోగ్యమగునని మాయభిప్రాయము." కడవిన మూడుసంవత్సరములందు తాము చేసియుండిన పనులను జాతీయపక్షమువారు పిమ్మట వివరించుచున్నారు.

వాగ్దానములు

తమకు మరల మంత్రిత్వము లభించినచో, జనసామాన్యములో విద్యావ్యాప్తిని గావించెదమనియు, ఎలమెంటరీ స్కూల్స్ వుపాధ్యాయుల జీతమును, యంతిథును యభివృద్ధిపరచెదమనియు, పాఠశాలకు వెళ్లుటకు వయస్సుమీరిన వాళ్లకు విద్యాలాభమును లభింపజేసెదమనియు, స్త్రీవిద్యను పెంపొందించెదమనియు, నెకంపర్టి ఎన్నికేవను (మాధ్యమికవిద్య)లో తన మార్పులను గావించి, యావిధముగా నిరుద్యోగసమస్య నెదుర్కొనెదమనియు, గ్రామపురస్థుల రాజమునకు ప్రాముఖ్యతనునెదమనియు, గృహపరిశ్రమయభివృద్ధికై పాటుపడెదమనియు నిపక్షమువారు వాగ్దానము గావించుచున్నారు. (రి.లి.వార్)

బెజవాడ

బెజవాడ, జూలై 16:—యీపట్నములో ఆరెడ్డుల చూడబడి కొంచెము తగ్గినది. పోలీసువారు తమతమ విధానక కృత్యములను నెరవేర్చుటకు ప్రారంభించినారు. ఒకరిద్దరు మాత్రము సామాన్యముల ధరించి ఖద్దరును ధరించినవారల కేర్రను వ్రాసికొనుచున్నారు.

రెండుమాడు నెలలనుండి యిచట నిలువజో ఉంచబడిన రిజర్వ్ పోలీసుదళములను తిరిగి వారివారి స్వస్థలములకు పంపవారంభించినారు. కాంగ్రెసు భవనమును మాత్రము కొలదిమంది రిజర్వ్ పోలీసులు కాపలా కాయుచున్నారు.

శ్రీయుతులు మల్లెల శ్రీరామమూర్తి, శిరీశురేశ్వరపు వీరభద్రరావుగారు, 144 వ సెక్షనును ధిక్కరించి లాలాజీ హొమలో జాతీయపక్షమును ప్రతిష్ఠించి తాము ఆపరిచి చేసినను ని తమకేర్రను ఒకబోర్డుపై వ్రాసి జండాకర్రకు కట్టినారు. పోలీసువారు ఆజండాను వెంటనే తీసివేసి విచారించుచున్నారు.

వేయిరూపాయలు ధరావరు కొరబడినందున యీగ్రామములోని సాభాగ్యులెక్కు మూతబడినది. ఈ గ్రామ్య కేవలము సామాన్యపు ఆచార్యులైనవలన మాత్రమే చేయుచుండెడిది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

రౌండుటేబిలుసభకు షరతులు

సత్యమూర్తిగారు మితవాదులకు హెచ్చరిక చెల్పుట ఎన్. సత్యమూర్తిగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు. ప్రైవేటుగా ప్రకటన గావించినవిషయ ప్రకటనమును పంపించినది:—రౌండుటేబిలుసభ అన్ని పక్షములవారికి చొందినదిగాని కేవలము కాశ్మీర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులతో గూడినదిగ నుండరాదని కొందరనుచున్నారు. అట్లుకొరకు ఆన్యామును. రౌండుటేబిలుసభలో ఇండియా ప్రతినిధులును సామ్యముని ప్రభుత్వమునారు ఉండరని ఇతరకు నుడిచిన ప్రైవేటుగాని మాట కది విరుద్ధము. ఆకోర్కె నంగీకరించినచో సభ విఫలమగును. బర్మెను మోడు, రీడింగు, వైసును వంటివారలు సభ నాక్రమించి భారతదేశమునం దెట్టి రాజకీయాభివృద్ధికిని అంగీకరింపకు. భారతదేశమునకు శ్రీయుతుల అట్టివారితో సరిపడనమగ బల్యుద్ధమార్గములకు ఆత్మగౌరవముగల భారతీయుల కవ్యరకు అంగీకరింపరాదు.

కావున లిఖితరూప జాతీయపక్షమువారిని మహమ్మదీయ నాయకులను తిరిగి ఆలోచించుకొని ఆహ్వానముల సంగీకరించుటకు పూర్వము యీ దినన షరతులను కొరవలెనని విన్నవించుచున్నాను:—

(1) సభ యొక్క ముఖ్యోద్దేశము తాత్కాలిక మిగతావంతులతో బాటు భారతదేశమునకు అధినేత స్వత్వ రాజ్యాంగవిధానము నిర్ణయించుటయే యని స్పష్టముగ ప్రకటించవలెను. 2 భారతీయ ప్రతినిధులలో నెక్కువమంది కాంగ్రెసువారును యితర అభివృద్ధిగారు రాజకీయపక్షము వారుగ నుండవలెను. 3 బ్రిటిషు ప్రతినిధులలో కాశ్మీర ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు మాత్రమే యుండవలెను. ఈ షరతులగూర్చి అన్ని పక్షములవారు పట్టుపట్టినచో తప్పక ఆంగీకరింపబడును.

వేలం ప్రకటన

అమలాపురం నవార్డినేటు జడ్జి కోర్టులో

O. S. 20/1928. E. P. 675/1929.

వాడులు:—మల్లాది సత్యలింగం నాయకరు ఛారిటీసు ట్రస్టీలు.

1 దివాన్ బహదూర్ దుర్రీశేఖ్ కేవగిరిరావు పంతులుగారు వగయిరాలు.

ప్రతివాదులు:—పంక సూర్యనారాయణగారు వగయిరాలు.

యీనంబురు డిక్రీ బాకీగాను ప్రతివాదుల తాలూకు యిందువల్ల, సాక్షుల అగ్రహారం గ్రామముల తాలూకు 8 లాట్లు గల స్థిరాస్తిని ది 1-8-1930 నంరం తేదీన వగలు 11 కంటలు మొదలు అమలాపురం నలుకొర్టు యెదుట వేలం చేయబడును.

అమలాపురం తాలూకా

యిందువల్ల గ్రామం తాలూకు	య సెం.	సర్కారుపాట
1 లాటు	4—89	2200-0-0
2 లాటు	1—87	650-0-0
3 లాటు	8—92	1900-0-0
4 లాటు	8—50	1800-0-0
5 లాటు	1—75	700-0-0
6 లాటు 0-15 ట్లు భూమిన్ని యిందులోని పెంకుటియెల్లు, తొడియకు సావిడి వగైరాలున్న పాటి చెరడు 9 కెట్లు సహా		700-0-0

సాక్షుల అగ్రహారం గ్రామం తాలూకు	య సెం.	సర్కారుపాట
1 లాటు	0—82	250-0-0
2 లాటు	0—59	150-0-0
		8150-0-0

యాప్రకారం వేలంపాట ప్రారంభింపబడును. పాటదాద 1 వంతు ధరావరుసహితం వచ్చి వేలంపాట సాదుకొనలెను.

గిడుగు సూర్యనారాయణ,

వాడుల తరపు ప్రతినిధుడు.

రాండుటేబిలు సమావేశము

రాండుటేబిలు సమావేశము గూర్చి జరిగిన ఆశీర్వాదము, నేటి వార్తలను అడియాన లగును. కన్సర్వేటరు, లిబరలైజేషన్లు వారి ప్రతి నిధులుగూడ, దీనియందు శేర్వజడరని, రూటరు దెలుపుచున్నాడు. బాల్కువిను ఛేంబర్లనుగూర్చి కన్సర్వేటరుల పక్షమునను, రీడింగు ప్రభువుగారు లిబరలైజేషన్లును తరపునను సభ్యులుగ నియమింపబడెద రట. సైమనుగారిని సభ్యులుగ నియమించుటయో నియమింపకుండుటయో యింకను నిశ్చయముగా లేదు. మాంచెస్టరు గార్డియనుపత్రికకు లండను ప్రతి నిధి దెలిపిన సమాచారము ప్రకారము, లిబరలు, లేబరు, కన్సర్వేటరు పక్షములకు పక్షబలము నను వరించి ప్రాతినిధ్య మొనగబడునని తెలియుచున్నది. బ్రిటీషు ప్రాతినిధ్యమే దామాషా ననునరించి యొ నగబడినను, లేబరు ప్రభుత్వమువారు లిబరలు కన్సర్వేటరుల గండ్లకోశమునకు లొంగిరని చెప్పవచ్చు ను. వీరు మొదటినుండియు నిట్టి బలహీనతనే చూపుచున్నారు. సైమను కమిషను నియమింపబడి నపుడు, బర్క్ల హెడ్డు ప్రభువుగారి లాలనలకు లేబరుపక్షమువారు లొంగిపోయి, తమ ప్రాతినిధు లను వానియందు శేర్పిరి. దేశమంతయు ఈ కమిషనును బహిష్కరించె నని తెలిసికొనుట గూడ, లేబరు ప్రభుత్వమువారు సైమను కమిషను విచారణను సాగనిచ్చిరి. దీనివలన హిందూ దేశమున బెరిగిన అసంతృప్తిని దొలగించుటకు, నిర్బాధవిధానము అమలులో పెట్టబడెను. దానిని గూడ లేబరు ప్రభుత్వమువారు ఆమోదించిరి.

రాండుటేబిలు సమావేశమునందు, లేబరు ప్రభుత్వమువారు హిందూ దేశ ప్రాతినిధులతో సంప్ర తించి ఒకపటిక గుడుర్చుకొందురని యాహించు చుండగ, వివిధ బ్రిటీషు పక్షములకును ప్రాతినిధ్య మొనగబడునను వార్త మితవాదులను సంతోషము విభ్రాంతుల గావించెను. ఇట్టి ప్రాతినిధ్య మొనగ బడనో, లేబరు ప్రభుత్వమును కామన్సుథలో నొడించుటకు, లిబరలు కన్సర్వేటరు పక్షములు సంసిద్ధ మగును. అయినను, డెయిలీ హెరాల్డు పత్రిక సూచించినట్లు, తుదివరకు లేబరు ప్రభుత్వమువారు తమ పట్టుదలను విడనాడరని, యూ హింపబడెను. కాని, అట్టి దృఢ సంకల్పమునకు తావు లేకపోయెను. కన్సర్వేటరు సంఘమువారు, సైమనుకమిషను రిపోర్టు రాండుటేబిలు సమావేశ జున కాధారముగ నుండవలెనని, తీర్మానించిరి. లిబరలు పక్షమువారు గూడ నిటులనే తీర్మానించిరి. ఇట్టి స్థితిలో, లిబరలు కన్సర్వేటరు పక్ష

ము ప్రాతినిధ్యము నెదుర్కొనవలయు ననిన, లేబరు ప్రభుత్వమువారు ఓటమికి సంసిద్ధులై యుండ వలెను. మొదలవ్రాసిన సందర్భమున, వీ రోడి పోయినచో పూర్వపు లిబరలు పక్షమువారికి గలిగిన గౌరవము వీరికిని గలిగెడిది. వీరు తమ విశ్వాస ముల నిమిత్తమై, త్యాగము సల్పిరను కీర్తిని గడించెడివారు. అట్టి యవకాశమును వీరు కోల్పోయిరి. ప్రస్తుతస్థితి, వీరి గౌరవము నేమాత్రము పెంపు చేయజాలదు.

కాంగ్రెసుపక్షమువారు రాండుటేబిలు సమావేశమును బహిష్కరించినను గూడ దీనిని సాగించెదరా యని కలనల్ వెడ్జిప్రెస్టుగారు కామన్సుథలో ప్రశ్నించిరి. ఈ ప్రశ్నకు జవాబిచ్చుటకు వీలు లేకపోయెను. బ్రిటీషు ప్రాతినిధ్య మేతరున నుండునో తా మిప్పుడు చెప్పజాలమని, ఇండియామంత్రిగారనిరి. దీనిబట్టి, భారతీయులలో ముఖ్యులు రాండుటేబిలు సమావేశమునకు వెడలజాలరు. వలన, వీరు నిర్బంధముననే యుందురు. నిర్బంధమున లేనివారయినను యిప్పు రీసభకు వెడలజారు. ఇంగ్లండులో నన్నిపక్షములవారికిని ప్రాతినిధ్య మిచ్చుచో, మితవాదులు గూడ రాండుటేబిలు సమావేశమునకు వెడలెదరని తోచదు. సెతల్ వాడుగారి తంతివార్త ఇట్టివైఖరినే చాటుచున్నది. రాండుటేబిలు సమావేశమునకు వెడలువారిలో దేశమునం దెట్టి పలుకుబడి లేనివారు కొందరుండవచ్చును. వీరికి దోడుగ, రీడింగులు, ఛేంబర్లనులు మున్నగువారు సమావేశము నలంకరించెదరు. వీరికిని భారతీయ ప్రాతినిధులకును మధ్య గుడిరెడి ఒకపటిక ఎటులుండునో తెలుప నక్కరలేదు. వీలుప్రభువుగారు సైమనురిపోర్టును సమర్థించుచు, యూరపుకంతకును కలసి బాధ్యతగల కేంద్రప్రభుత్వము నొనగు టెటుల యసంభవమో, హిందూదేశమున కంతకును గలసి బాధ్యత గల ప్రభుత్వము నొనగుట యసంభవమని తేలవరచిరి. ప్రస్తుతస్థితిలో రాండుటేబిలు సమావేశమునకు ఫలముగ సైమనురిపోర్టు స్థిరపడుటతప్ప వేరు లాభము గలుగజాలదు. దీనిని దేశమునం దేక్షమువారును ఆమోదింపరనియు, భారత దేశమునందు సంతృప్తి ఏమాత్రము గలుగదనియు, దెలుప నవసరములేదు.

ప్రారంభ పాఠశాలలు : ఛాంపియనుగారి నివేదికము

విద్యాశాఖలో డిప్యూటీ డైరెక్టరుగూ ఛాంపియనుగారు ప్రారంభ పాఠశాలల గూర్చి తమూరు జేసిన నివేదిక ప్రచురింపబడెను. ఛాంపియనుగారు, ప్రారంభ పాఠశాలలు సౌష్ఠవముగ నుండవలె నని కోరుచున్నారు. అందుకుగాను ముప్పదిమంది విద్యార్థులకన్నను నెక్కువమంది యొక్క క్లాసులో నుండ గూడ దని, వీరు కోరుచున్నారు. ఒక్కొక్క తరగతికి ఒక్క టీచరుం డవలయును. మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక పాఠశాల లవసరమగుచున్నవి. నిమ్నజాతులకుగూడ ప్రత్యేక పాఠశాల లేర్పడియున్నవి. ఇట్టి ప్రత్యేక పాఠశాలలతో నిమిత్తము లేకుండ, వీ రొక ఏర్పాటును సూచించిరి. గ్రామములలో పెంట్రిలు స్కూలుల నొకదాని నేర్పాటు చేయవలయుననియు, దీనియందే హిందు

వులకును, మహమ్మదీయులకును, నిమ్నజాతులకును, బాలికలకును ప్రత్యేకపు గదుల నేర్పరువవలయు ననియు, దీనికి చేరువను జ్యూనియరు పాఠశాలలను స్థాపించి, వీనియందు మొదటిరెండు తరగతులను మాత్రము స్థాపించి యొక్క యుపాధ్యాయునిక్రింద నుంచవలయు ననియు, జ్యూనియరు పాఠశాలలు పెంట్రిలు స్కూలులకు శాఖలుగ నుండుననియు, ఛాంపియనుగారు సూచించిరి. స్వల్ప పాఠశాలలను స్థాపించి అన్నిటిని కలిపి యొక పెద్ద పాఠశాలగ నేర్పరువవలయునని, ఛాంపియనుగారి యుద్దేశ్యము. పెంట్రిలు స్కూలుక్రింద ఇన్ని పాఠశాలలను జేర్చుటచే, అన్నియు మున్నం దేకమై సామాన్య పాఠశాల లేర్పడి, ప్రత్యేక పాఠశాలలతో నవసరము దప్పిపోవునని వీరి యుద్దేశ్యము. కాని, వీరి ఏర్పాటులు ప్రత్యేక పాఠశాలలను స్థిరపరచుటకే తోడ్పడునని, భీతి గలుగక మానదు. వలన, నిమ్నజాతుల పాఠశాలలు ప్రత్యేకముగనే నిలిచియుండును. బాలికల పాఠశాలలును, మహమ్మదీయ పాఠశాలలును ప్రత్యేకముగ నుండును. ఇవి యన్నియు ఏకమగుటకు సాధనము గనపింపదు. ప్రభుత్వమువారు మాత్రము నిమ్నజాతుల బాలురకు సామాన్య పాఠశాలలలోనే విద్య నేర్పవలయునని, సూచించిరి. మహమ్మదీయులు దేశభాషనే ఉపయోగించుచోటుల, ప్రత్యేక పాఠశాల లవసరము గావనియు, వీరిని పెంట్రిలు స్కూలులలో శేర్పి ఉద్దానేర్చుటకు ప్రత్యేకపు ఏర్పాటు జేయవచ్చు ననియు, ప్రభుత్వమువారు సూచించిరి. ఛాంపియనుగారి రిపోర్టు తజ్జా కాబోర్డులకును, మ్యునిసిపలు కౌన్సిలాలకును, జిల్లాబోర్డులకును, జిల్లా ఎడ్యుకేషనల్ కౌన్సిలులకును, అభిప్రాయమునిమిత్త ముంపబడెను. దీని ననుసరించి స్థానిక సంఘములు తమ తమ ఏర్పాటులను సూచింపవలయుననియు, డైరెక్టరుగారు వీనిని పరిశీలించినపిమ్మట, మంజూరు చేయవలయు ననియు, ప్రభుత్వమువారు కోరుచున్నారు. కాని, ఛాంపియను రిపోర్టువలన ప్రారంభ విద్యాసమన్వయ సులభముగ పరిష్కార మగునని తోచదు. విద్యను వ్యాపింపజేయుటకు ముందు, విద్యావిధానమును నిర్ణయింపవలయును. గ్రామజనుల కుపయోగపడు విద్యను నేర్చుట యవసరము. విద్యార్థుల శిక్షణమున కుపకరించెడి విద్యావిధానమును నిర్ణయించుట కగత్యము గలదు. లేనియెడల, ఉన్నత విద్య వలెనే, ప్రారంభ విద్యగూడ నిరుపయోగ మగును. ఇక్కార్యమును సాధింపక, ప్రతి గ్రామమునందును పెంట్రిలు పాఠశాలల నేర్పరచినమాత్రాన ప్రయోజనము లేదు. ఛాంపియనుగారు సూచించిన పాఠశాలలను స్థాపించుటకు వ్యయము చాల గావలసి యుండును. ఇంతటి వ్యయమును స్థానిక సంఘములు భరింప గలవని దోషము. జూనియరు పాఠశాలలను పెంట్రిలు పాఠశాలలనుండి విడదీయుటచే, ప్రైమరీ విద్యయొక్క యొక్కతకు భంగము కలుగును. పెంట్రిలు పాఠశాలలను, ప్రైవేటు నిర్వాహకులు అనలే కర్యహింపజాలరు. దీనికి తగినధనము వీరికి లభింపదు. ఇప్పటికే విద్య వ్యయకరమగుచుండ, ఛాంపియనుగారి రిపోర్టు దీనిని మరింత వ్యయదాయకము గావింపగలదు. ప్రారంభ విద్య సర్వత్ర వ్యాపింపవలసిన సమయములలో పెద్దభవనములను నిర్మించి

అలవిగాని పాతశాలలను స్థాపించవలయునను విధి యందుచో, విద్యావ్యాప్తికి గొప్పప్రతిబంధక మేర్పడును. ఛాంపియనుగారి నివేదికను ప్రభుత్వమువారి టుల యామోదించిచో తెలియకున్నది. దీనిని లెస్సగ చర్చించి, స్థానిక సంఘములు తమయభిప్రాయములను స్పష్టముగ తెలిపి రానున్న యువద్రవమును నివారించుట, యవసరము. ఛాంపియనుగారే తమరిపోర్టు సంఘముల వ్రాసిరి: "పై సిఫార్సుల నామోదించుట వలన, ఖర్చు అధికమై, అభివృద్ధి మందగించునని, చెప్పవచ్చును. కాని, విద్యయొక్క యుద్దేశ్యము కేవలము వ్యాప్తియేనా యను ప్రశ్న గలదు."

కాని, ప్రస్తుత సమయమున విద్యావ్యాప్తి ముఖ్యవనరులకు సంబంధములేదు. ప్రారంభ విద్య వ్యాపింపకున్నచో, హిందూదేశమున రాజకీయాభివృద్ధి జరుగ దని, పలువురు బ్రిటీషు విమర్శకులు చెలుపుచుందురు. ఇట్టిసమయమున, వ్యయాధిక్యమును పురికొల్పు ఏర్పాటులను సూచించుట వలన, లాభము కన్న నష్ట మధిక మగును.

బొంబాయి గవర్నరుగారి సమావేశము

బొంబాయి గవర్నరుగారు అనధికారసభ్యులతో ప్రస్తుత స్థితిగూర్చి పూనాలో యోచించినట్లు, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. కాని, ఇందువలన అనుకూలఫలము గలిగినట్లు దోషదు. గవర్నరుగారి సమావేశము, బహిరంగసమావేశము గాకున్నను, కొన్ని విషయములు బయల్పడినవి. మైసూరు రిపోర్టుగూర్చి చర్చించుటకు పురుషోత్తమదాసు ప్రభృతులు నిరాకరించియుండుట సమంజసముగ నున్నది. స్వపరిపాలనాఛాయ నయిన నొసగని ఈ రిపోర్టు సెంత చర్చించినను నిరుపయోగమే యగును. గాంధీ మహాత్ముని, నెహ్రూగారిని వదలిపెట్టి, వారలతో రాజీపడవలయునని, ఆహ్వానింపబడినవారు తేటపరచిరి. మహమ్మదీయుల తరపున ఛాగ్లాగారు, తమ సంఘమువారికి గూడ కాంగ్రెసు పట్ల అభిమానము గలదని చెప్పి, రాజకీయనిర్బంధితులను వదలిపెట్టవలయునని కోరిరి. ప్రస్తుతస్థితి యొకను కొనసాగుచో వాణిజ్యమే గాక వ్యవసాయముగూడ నష్టపడునని వీరు చాటిరి. బొంబాయి గవర్నరుగారు నిర్బంధవిధానమును విరమించుటకును, ప్రజాశయసాఫల్యమునకు తోడ్పడుటకును నాగ్దానము జేసియున్నచో, పరిస్థితులు చక్కబడెడివి. అందుకుమారుగ వీరు నత్యాగ్రహమును నిరసించుటతో తృప్తిజెందిరి. ప్రస్తుత దృష్టికి మూలకారణమును కనుగొని, దానిని నివారించ నంగీకరింపరయి. మైసూరురిపోర్టు అంతరించెనని, తా మంగీకరింప జాలమని, గవర్నరుగారు పలికిరి. ఈ రిపోర్టు మంచి పునాదులపై నాధారపడెననియు, దీనిపై నూతన స్వాతంత్ర్యమును నిర్మింపవచ్చుననియు, గవర్నరుగారు చెలుపుట విచిత్రము. వీరెటుల భావించినను, భారతీయులు మైసూరు రిపోర్టు నేకగ్రీవముగ నిరాకరించి రనుటకు సందియము లేదు. దీనిని నింకను పైకి లేవనెత్తుట, నిరుపయోగము.

ప్రపంచశాంతి

ప్రపంచశాంతిగూర్చి లండనులో జరిగిన ఇంటర్ పార్లమెంటరీ యూనియనుసభలో, హోడరుననుమతిగారు ముచ్చటించిరి. ప్యారిసులో గుది

రిన శాంతియొడంబడికవలన, యుద్ధములుబహిష్కరింపబడె ననియు, ఆయుధవిసర్జనము గూర్చి గూడ కొంత యభివృద్ధి గలిగె ననియు, నూతనశక మారంభమయ్యెననియు, హోడరుననుగారు తెలిపిరి. కాని వీరి వర్ణనము అతిశయోక్తి యనుటకు సందియము లేదు. శాంతి ఒడంబడిక గుదిరినను, దానిని సఫలపరచుటకు తగిన సన్నాహములు జరుగలేదనియు, ఆయుధ విసర్జన సమస్య యొకను ప్రాథమికావస్థయందే యున్నదనియు, దెబ్బపక్కరలేదు. నౌకలవిషయమునయినను ఒడంబడిక కుదురదయ్యెను. మిగిలిన ఆయుధముల గూర్చి ఒడంబడిక గుదురుట కింకను తగిన ప్రయత్నమే జరుగలేదు. గమ్యస్థానము చేరుటకు నింకను చాల దూరము ప్రయాణము జేయవలసి యున్నదని, హోడరుననుగారు రంగీకరించిరి. పెసిలువభూభాగము పిమ్మట ముచ్చటించుచు, నానారాష్ట్ర సంఘమువలన విశేషప్రయోజనము గలుగలేదు గావున, ఫ్రెంచిమంత్రి బ్రయండుగారు యూరపియను సంయోగమునకై ప్రయత్నించుచున్నారని చెప్పి, వారి ప్రయత్నముల పట్ల సానుభూతి జూపిరి. యూరపియను జాతులు చాలవరకు అన్యజాతులను పరిపాలించుచున్నవి. ఇవి యన్నియు గలిసి, తమ ఏకబద్ధికిందనున్న జాతులకు స్వయంనిర్ణయస్వాతంత్ర్యమొనగఁచో, ప్రస్తుత మనఃస్పర్థ లదుగంటి, ప్రపంచశాంతి సిద్ధించుటకు వీలగును. అందుకు మారుగ, యూరపియను జాతులు తమబలము నింకను పెంపుజేసికొనుటకు, యూరపుసంయుక్తరాష్ట్ర విధానమును బలపరచుచో, ప్రపంచ శాంతికి తోడ్పడజాలవు.

భారతశాసనసభ

భారతశాసనసభలో సిమ్లాలో కాంగ్రెసు వాలంటీరులను మోదిన విషయమై అడ్డర్ మెంటు తీర్మానము దీసికొనిరాగ, దీనిని వెంటనే చర్చించుట యవసరముగాదని, అధ్యక్షులు నిర్ణయించిరి. ఇండియా ప్రభుత్వము నివసించియున్న ప్రదేశమునందే ఇట్టి చర్యలు జరిగినపుడు, వీనిని వెంటనే యేల చర్చింపగూడదో తెలియదు. చర్చింపవలసిన యవసరము గలదని, గయాప్రసాదు సింగు, జయకర్ మున్నగు సభ్యులు సూచించిరి. ఢక్కా అల్లరుల విషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని బెంగాలు ప్రభుత్వమువారికిని మధ్య జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను ప్రచురించుటకు ప్రభుత్వమువారింగీకరింపకుండుట, సమంజసముగ దోషదు. నియోగీగారు ఢక్కా అల్లరుల తీవ్రతను వర్ణించిరి. అరువదిమంది భారతీయులు చనిపోయిరినియు, విశేషముగ ఆస్తి నష్టపడెననియు, పాలకులు ప్రజలకు తగిన రక్షణ యొసగ లేదనియు, నియోగీగారు వివరించిరి. దురదృష్టవశమున, నియోగీగారి తీర్మానపు చర్చ సాంఘికవిభేదరూపము దాల్చెను. కాని అల్లరులలో హిందువులును మహమ్మదీయులును గూడ నష్టపడిరి. నియోగీగారు సూచించిన వివరములు నిజమేనని, హోంమంబరు హెయిగుగారు రంగీకరించిరి గాని, తీర్మానము సంగీకరింప రయిరి. అల్లరుల నణచుటలో, సివిలియను అధికారులకు ప్రత్యేకసామర్థ్యము గలదను నుడువులు, ఢక్కాలో సార్థకము గాకపోయెను.

కాశీనాథుని

నా గేశ్వరరావు పంతులుగారు

కారాగృహవాసము

నేటికి 88 దినములు

నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

ఈజిప్టు
 ఈజిప్టు సమస్య మరల తీవ్రరూపము దాల్చినది. ఈజిప్టు ప్రజలలో అశాంతి మిక్కుటమై అల్లురులు జరిగెను. కామచ్చుసభలో ముచ్చటించుచు, ఈజిప్టుకు రెండుయుద్ధనౌక లంపబడెనని, మాక్స్ నాల్డుగారు పలికిరి. వఫద్ పక్షప్రతికలు అణచివేయబడినవి. అశాంతి తగ్గు సూచనలు గనుపింపవు. నహ్స్ పాఠాగారు ఇంగ్లండుకు వెడలినపుడు, వారితో హోడరునను మంత్రిగారు తగిన ఒడంబడిక గుదుర్చుకొనినచో, పరిస్థితు లీరూపముదాల్చెడివి గావు. ప్రస్తుత సమయమున సమాధానము గుదిరెడి యవకాశము తొలగినట్లుల గన్పట్టును. భావి పరిణామ మెటులుండునో చూడవలయును.

యాకుబు హుస్సేనుగారి సూచన

కాంగ్రెసుపక్షరాయకులను కారాగృహములలో నూచి వారికి రాయబార మంపుట పాడి గాదనియు, వారిని నిర్బంధవిముక్తుల గావించి, రాజప్రతినిధిగారి సూచనలగూర్చి వారియందు విశ్వాసము బుట్టింపవలయుననియు, యాకుబు హుస్సేనుగారు హిత వాసగుచున్నారు. రాజకీయనిర్బంధితులను విముక్తుల గావించకుండ, వారికి నలహాల నొసగుట కన్నను అనుచితము వేరుండదు. వారియభిప్రాయములు, వారు స్వేచ్ఛగ నున్నపుడే తిన్నగ పెల్లడి గాగలవు.

మిస్ స్లేడుగారి పర్యటనము

అహమ్మదాబాదులో కద్దరు విషయమై శ్రద్ధ వహించి పాటుబడుచున్న మిస్ స్లేడు లేక మీరాబాయిగారు, బొంబాయి, అలహాబాదు, పాట్నా, కలకత్తా, మద్రాసులకు వెడలెదరని, వార్తలు చెలుపుచున్నవి. కద్దరువ్యాప్తికై ఈమె నలుపుచున్న కృషి ఫలించుగాక యని కోరెదము.

సంయుక్త ప్రాంతముల శాసనసభ

అధ్యక్షునికి వివిధపక్షములవారికి సన్మానము
 నానిటాల్, జూలయి 16:— శేడు శాసనసభ సమావేశముయొక్క పూర్వము సర్ జార్జ్ బార్న్ (హోంమంబరు) సి. జె. చింతామణి (ప్రతిపక్షపక్ష నాయకుడు) గార్లును చాలమంది యితరసభ్యులను అధ్యక్షులకు శ్రీయత రాయపాద్యులాలా సీతారాంగారిని ఎక్కువగా ప్రశంసించుచు, ఆయన స్వాగతపర్యాయనకును, స్థైర్యమునకును ఆయనను కొనియాడిరి. సాయంకాలము అధ్యక్షుని గౌరవార్థ మొక టీపార్టీ జరిగెను. గవర్నరు పంపకులును, మరి చాలమంది ప్రముఖులును నూడిదాని కడుదించిరి. పభా నాయకు డగు లూబర్ గారు అన్ని పక్షములవారి తరపునను అధ్యక్షుని గౌరవార్థ మొక చక్కని పనితనముగల గడియారమును మేజాబ్లై పై పెట్టుకొనునది ఆయన కొనిగెను. (ఆ. ప్రి.)

సానిక వార్తలు

స్వదేశీ ప్రదర్శనము:— శ్రీ జ్ఞానసాగర్ గారు శేషసాయంకాలము 5-30 గం. 15 నిమిషాల వరకు పిల్లల సానిక ప్రదర్శనము గావించెదరు.

మైలాపూరు రసికరంజని నభ:— శ్రీ సభయా జమాన్యమున రాజోపురి వారము సాయంకాలము 5 గం. నుంచి 7 వరకు హాయిపాట శ్రీమాన్ శ్రీరంగం శంకర్ పావార్యగారు "నామనచరిత్రము" అను హరికథాకాలక్షేపమును గావించెదరు.

రాకపోకలు:— గాంధీ యన్, ముత్తయ్య మొదలయిన యార్యులు, పర్. పి. యన్. శివస్వామి అయ్యర్ గారును ఉదయంపాటనుండి శేటి ఉదయమున చెన్నపురికి తిరిగివచ్చిరి.

యల్. ఎ. మాస్టరుగారు, సి. ధీయా స్త్రీ ము నావిగేవను కంపెనీ జనరలు మేనేజరు కొలంబోనండి శేటి ఉదయమున మద్రాసుకువచ్చి వెంటనే బొంబాయికి వెళ్లిరి.

పర్. ఎ. పి. పాత్రోగారు నిన్నరాత్రి వేలూరుకు వెళ్లిరి.

శ్రీదు యూనియనుల సమావేశము

మద్రాసు, జూలై 16:— ఇటీవల జరిగిన ఆఖరి భారత శ్రేష్ట ఉద్యోగుల ఫెడరేషను సమావేశములో కొందరు నాయకులు తెలియజేసిన వారిమతమునకుసరిచి కార్మిక పక్షమువారు ప్రస్తుత రాజకీయ ఆందోళనముపట్ల వహించవలసిన దైఖిని నిర్ణయించుటకు కీర్తనకాలములో నాగపూరుకువచ్చి గాని బొంబాయియందు గాని శ్రీదు యూనియనుల సమావేశము జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీయోగి రామచంద్రరావు గారికి వీడ్కోలు

మద్రాసు, జూలై 15:— శ్రీయోగి రామచంద్రరావు జీవితవృత్త వ్యాధులు క్షీణించిన కిష్కలును, శివాజీ వ్యాధిమూడు సభ్యులును, యాతని యితర స్నేహితులును వారు రాజమండ్రికి వెళ్లినందున నిన్న సాయంకాలము దాం. లక్ష్మీపతిగారి గృహమున వీడ్కోలు నిర్వహించిరి. శ్రీయోగి రామచంద్రరావు జీవితము చెన్నపురి యందు, ఆవడి ఆలోగ్యా శ్రమముందును వ్యాధులు క్షీణించు, ఉపవ్యాధులును నొసరుచుండిరి వ్యాధులు విద్యుత్ కేరీర వ్యాధులును అభివృద్ధిపరచుటయేగాక యోగపథ లినే బుద్ధిపూర్వక అభివృద్ధిపరచుటలు జేయుటయే వీరిముఖ్య దైక్యము. వ్యాధిమూడును యోగశాస్త్రమునకును గల సంబంధమును తెలియజేయుచు వీరు ఒక గ్రంథమును రచించి పంపించి యున్నారు. వీరు కోటిలింగమును యోగవ్యాధులు ముందటి ఒకదానిని సాదించియున్నారు. ఆవడి భారతీయ పద్ధతి ననుసరించి వ్యాధులు క్షీణించి వ్యాధులు నివారించును. వీరు వద్రాసువిడిచి రాజమండ్రికి వెళ్లుచున్నారు. వీరు శివ సమాలనుండి చెన్నపురిలో ఆశీర వ్యాధిమూడుసంఘములతోను సంబంధము కలుగ జేసికొనిరి.

నోటీసు

ఇంటిమీయల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, సంద్యాల ఆఫీసువారు వారి ఆఫీసువద్ద 8-30 బుధవారం రోజున నుమారు 4 గంటలకు కోవెలకుంట్ల తాలూకా పంటలగల గ్రామం పురస్థుడు లేటు జూటూరు సుబ్బయ్యగారి తాలూకు బంగారుసాత్తులు నుమారు 34 తులముల తూకము గలవి వేలము జేయుదురు. కావలసినవాడు వచ్చి నవాలు చేయవచ్చును.

వేలము: ఆఖరు నవాలుదారు పూర్తి చేకము వెంటనే చెల్లించి సాత్తులు తీసుకొనవలెను.

(Sd.) టి. ఆర్. గోవిందఅయ్యర్,
వీక్షేప.

ఇంటిమీయల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ ఇండియా, సంద్యాల
ది. 15-7-80.

తమిళ వార్తలు

అసలు ఫేండి, సవరంబులారుచే చేయబడిన నగలు

చేప్పిన గడువుకు తగ్గవుచేసి యివ్వబడును.
శ్రీ వజ్ర దేవచంద్,
గలవూరు, 21-వై నాబజాగ, మద్రాసు.

నగల బాబితా 1 కి వెల 0-4-0.

"శృంగులబద్ధయగు హిందూదేశము" అను గ్రంథము నిషేధింపబడుట

శే. టి. సందర్ లాండుగారిచే రచించబడినదియును, న్యాయాధ్యక్షులందు ముద్రింపబడి లాంబాలోవలాండు కంపెనీచే ప్రచురింపబడిన "శృంగులబద్ధయగు హిందూదేశము" అను గ్రంథమును భారతదేశములోనికి తీసుకొవలసి ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిషేధపుట తీర్పును గావించిరి.

నరసింహరాజుగారు ప్రకాశించిన చూచుట
రా. బి. సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజుగారు నిన్న ఉదయము వెంట్రలు తెలుసులోనున్న టి. ప్రకాశించిన చూచివచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీయుత కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారిని సందర్శించుట

మద్రాసు, జూలై 17:— "నేను నిన్నటిరోజున తిరుమకాపల్లి చెరసాలకు వెళ్లి శ్రీయుత నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని సందర్శించితిని. శ్రీయుతులు నాగేశ్వరరావు, టంగుటూరి ప్రకాశం, భోగరాజు పట్టాభిశేఖరాచార్యులు, చెరుకువాడ నరసింహంగారు ఒక్కగడిలోనే యున్నారు. భోజనముల యెప్పుడు ముగ్గురు సాకార్యములన్నియును సరిగానేయవచ్చు. మే మందరమును ఖులాసాగానే యున్నాము అని పంతులుగారు నాతో తెలిపిరి. వారందరను ఖులాసాగా నున్నాడు" అని ఆవుల పార్థసారథివాయుడుగారు తెలిసిరి.

చెన్నపురి కార్మికరేషను ఎన్నికలు

అభ్యర్థుల నామినేషను

మద్రాసు, జూలై 17:— చెన్నపురి కార్మికరేషనుకు సంబంధించిన 8 వార్డులకు జరుగబోవు ఎన్నికలకు నామినేషను పత్రములు దాఖలు చేయుటకు నిన్న ఆఖరు రోజుయియుండెను. ఈ క్రింది అభ్యర్థులు నామినేషను చేయబడిరి.

రాయపురం (1-వ డివిజను)

- (1) మానాక్ ఆంజలిపతి
- (2) శ్రీ. ఆర్. యస్. ధనపాల్ మొదలియార్.
- కాచేశ్వర ఆగ్రహారం. (7. వ. డివిజను)
- శ్రీ. జి. పి. సతేశ్వర గారు పోటీలేక ఎన్నుకొనబడిరి.
- వెద్దినాయకన్ పేట (12-వ డివిజను)
- శ్రీ. వి. చక్రయ్యచెట్టిగారు పోటీలేక ఎన్నుకొనబడిరి.
- పార్కుటలపురం (15-వ డివిజను)

1. శ్రీయస్. సి. నాగిచెట్టిగారు,
2. శ్రీ. లాల్లాన్ గోవిందరావుగారు
3. శ్రీ. కే. వ్యాసరావుగారు

పెరంబూరు (16-వ డివిజను)

- శ్రీ. జి. వెల్మపతిచెట్టిగారు పోటీలేక ఎన్నుకొనబడిరి.
- చూలై (17-వ డివిజను)

1. శ్రీ. సి. మునుస్వామివాయుడుగారు
2. శ్రీ. డి. రాఘవేంద్రరావుగారు

పురసువాకం (18-వ డివిజను)

1. శ్రీ. టి. ఆర్. కొండరామమొదలియార్ గారు
2. శ్రీ. యస్. శంకరమొదలియార్ గారు

వేవేరి (19. వ. డివిజను)

- (1) యస్. పి. ముఖ్యమూర్తి గారు.
- (2) శ్రీ. జి. శంకరలాల్ గారు
- (3) శ్రీ. పి. టి. వీరరాఘవమొదలియార్ గారు.

నామినేషను పత్రములు పరిశీలించబడిన తర్వాత ఆగష్టు 6 వ తేది పోలింగు జరుగును.

వికాసేర్ స్టేట్ రైల్వేరాకపోకలు నిలిచిపోవుట

మద్రాసు, జూలై 16:— వికాసేర్ స్టేట్ రైల్వేమేనేజరుగారు ఇట్లు తిరిగి నిచ్చుచున్నారు.
"వానలు ఎక్కువగా కిరియాలపల్లె యినుపదారి పొయ్యినది. అందుచే నూరకే పుర క్షేత్రజే పుర స్టేషన్ వరకు ముగ్గుడ రాకపోకలు నిలిచిపోయినవి. 18 వ తేదీనాడు మరల రైల్వే పడచుట ఆరంభమగు ననుకొనుచున్నాడు" (శ్రీ. ప్రె.)

ఆటోమేటిక్ నేత మగ్గము

నిరుద్యోగులు అద్ద శీత నీటి రోజు 1 కి రు. 10/- లు పంపించినచున్నాను. యే నూలు యింజనము 1 కి 12 నూరలు నేర్పరికనముతో ఇదివరకు నేత పని తీయని వార్యుల నా నేతయచ్చును. నైజా 2 1/2 x 40. రు. 280/- 82 x 48. రు. 310/- ఖరీదు నాల్గవంతు అడ్డమైనతో అడ్డమ పంపవలెను. జవాబు కొరవారు 2 అణా బిల్లులు పంపవలెను. త్వర జరిగిన గాని పట్టుకొని. అన్నింటికీ గ్యారంటీ. పోటో ఆగర్థం లేదు.

నేతనలు వీచిగుమివను నష్టయిను కో,
నెం. 28 రు ముత్తుకళాతుచెట్టి స్త్రీలు,
టిప్లి కేను, మద్రాసు.

ఎసంబ్లీలో ప్రశ్నలు

సభ్యులు గుడ్లగూబలనుట

సిక్కి, జూలై 17:— నేడు భారతశాసనసభలో ప్రశ్నోత్తరముల సమయమున దాం. గయారసాధు శింగు గారు మాలవద్ద వాలంటీరులను పోలీసువారు కొట్టుకున్నారని ఆశీర ప్రశ్నలు వేయగ పేగుగారు జిల్లా అధికారులకు చెబువలసినదని నూచించిరి.

సార్వంటు వెబ్బరుగారు కాంగ్రెసు వాలంటీరులను మాలవద్దకు పోకుండ కొట్టిరని నూచించిరి.

అచటికి పోకుడని నిషేధపు టు తీర్పు గలదు. అందుచే పోలీసువారు శ్రద్ధవహించుచున్నారు. ఇరువురు వాలంటీరులు వెబ్బరులని తెలిసి తప్పిపడియుండుట ఆ సత్యముని పేగు గారు నిరసి. మే జస్టీస్ మునుపటికి వారివాడి పరిగ కొట్టుకొనుచున్న దనిరి.

గయారసాధుశింగ:— ఏదాక్టరు వారిని పరిశీలించెను? పేగు:—దాం. ముకుందలాలుగారు.

గ. శింగ:—దాం. ముకుందలాలుగారియొక్క ప్రాతపత్తి ఫిక్టు నావద్దగలదు. ఒక వాలంటీరు తెలివిపెట్టి యుండెననియు ఆతనివాడి చాలవడిగ కొట్టుకొనుచున్నదనియు, తెక్కించ పిలు లేదనియు అందు గలదు.

పేగు:—మేజస్టీస్ విచారణచేసేసరికి వారు తెప్పిరి యుండురు. (నవ్వు)

తక్కిన ప్రశ్నలకు పేగుగారు ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, సభ్యులు స్వయముగ చూచినవయములగుట్టి ప్రశ్నించుచున్నారని తెలియజేయగా, ఆవిషయము జిల్లా అధికారులకు తెలియజేయవలె ననిరి.

కె. సి. నియోగి:— ముఖ్యమంత్రి ప్రశ్నలకు యిట్టి ప్రత్యుత్తరము లొసంగుట అవమానకరముగాదా?

గజ్జవి:— కాంగ్రెసువాలంటీర్లు ఎసంబ్లీ భవనము ప్రక్కనుండి "ఆ సెంట్రీలో గుడ్లగూబలు మాట్లాడుచున్నవని" ఉద్ఘాటనలో కేకలు వేయుటలేదా?

క. వర్ధన్ సభ్యులకు తగినట్లు లేదాయని గజ్జవిగారు రన్నట్లు వివరించెను.

అధ్యక్షుడు:— పద్ధి గాని సభ్యుడు అమాటల నుపసంహరించుకొనవలెను.

గజ్జవిగారు తనకేమో అనుకొని ఉపసంహరించుకొంటినని అతను అందరు నవ్విరి. అధ్యక్షుడు గయారసాధుగారిని ఉపసంహరించుకొనమని కోరగ.

గయారసాధు:— ఈ వర్ధన్ తమకు చెందదని సభ్యులు తలచినచో నేను ఉపసంహరించుకొందును.

అధ్యక్షుడు:— ఎట్టి సంకోచములేక మరతులు చెప్పక ఉపసంహరించుకొనవలెను. గయారసాధుశింగుగారు యీవర్ధన్ సభ్యులకు చాల అనుగుణ్యముగ నున్నదనిచెప్పి సభకుండియే చేచిపోవుదు ననిరి.

అధ్యక్షుడు:— సభ్యు జట్టు యిచ్చుపడినచో చేయవచ్చును. అంతట గయారసాధుశింగుగారు సభను విడచిపోయిరి. (ఆ. ప్రె.)

అక్కిలా అరెస్టులు

బొంబాయి, జూలై 16:— న్యూలూల్ లాగ్ని, దాదా పాపాచిగోలిగారు పి. కో. 108 నెక్ క్రింద అరెస్టు చేయబడిరి.

అవోహో, జూలయ 16:—ర గురు వలంబీర్లు మన
కాలల పికటింగునకు అకష్టంచేయబడిరి. దీనిలో మొత్తము
అరస్టు లే విషయమున ఇటులా జరిగినది. (అ. 16)

విదేశవార్తలు

రాండుపేటలు సభకు కన్వేట్స్ లు లిబరల్స్ గూడ వచ్చెదరు

(హుటరు)

లండన్, జూలై 16:—మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రిక లండన్ విలేజ్ లిబరల్ రాండుపేటల సభకు పాల్గొంటున్నట్లు సన్మ అన్ని పక్షములను బలమునుబట్టి ప్రాతినిధ్య మీయబడు నన్న మాట నిజమనే తెప్పనగు ననుచున్నాడు.

లిబరల్స్ కన్వేట్స్ లు గూడ రాండుపేటల సభకు ప్రాతినిధ్యము నందున మాట తక్కు మని హుటరు విలేజ్ లిబరల్స్ చెబుచున్నాడు. రాండ్ మన్స్ వాల్టర్ గార్డ్ షెన్స్ గారితో అధ్యక్షతను వహించెదరు. కన్వేట్స్ ప్రాతినిధ్యముగ బాల్ఫోర్స్ చాంబర్లెన్స్ గారు ఉండురు. ఇద్దరు లిబరల్ సభ్యులలో రీడింగ్ ప్రభువు ఒకరుగ నుండురు. సర్ జాన్ నెయిన్ పేరును తెప్పచున్నారని కారణాంతరముచే ఆతడు పాల్గొన దను చున్నాడు.

ఈజిప్టు పరిస్థితులు

బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలు ఈజిప్టు కేగుట

(హుటరు)

లండన్, జూలై 16:—ఈజిప్టు రెండు యుద్ధనౌకల సంఘటి మని కామన్వెల్త్ లో మాన్యువల్ గారు ప్రకటించిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము తరఫున హెక్టర్ మన్ ఈజిప్టు ప్రభుత్వమును ముద్రించెను.

హిందూ రాజకీయ శక్తులు రాండుపేటల సభకు వచ్చుట కంగీకరించక పోయినను లేక కాన్ఫెరెన్స్ లో భాగమును ఆగి పోవు లోవున రాండుపేటల సభను జరిపెదరా యని కామన్వెల్త్ కర్నలు వెడ్జ్ డిగ్ గారు రాండుపేటల సభా విధానమును గూర్చి జూలై 9 తేదీని రాజప్రతినిధి ప్రకటించిన యువస్వామియన పర్యము విశేషించబడినదని వెక్స్ టన్ ప్రకటించెను నుడిచిరి.

అప్పటి నుండియు ఏమియు పరిస్థితులు మారలేదు గాన ఈ ప్రశ్నకు అపసరము లేదనిరి. కాంగ్రెస్ పక్షమువారు ఈ సభ ను బహిష్కరించినను సత్వెనరా యని కర్నల్ వెడ్జ్ డిగ్ గారు రాండుపేటల సభకు హాజరై వేయరాదని అధ్యక్షుడు వాదించెను.

రాండుపేటల సభకు ప్రాతినిధ్య మెటులుండునని వాడ్జ్ విన్స్ గార్డుగ ప్రస్తుత మేమియు తెప్పలేనని చెప్పు గారనిరి.

బాటియా కలకత్తాను గాపాదిన ప్రాంతపర్యాయమున కియబడిన బహుమతులను వెన్సు గారు దలియజేసి ఆయన నేపథ్యగోపియ్యుడైరి.

రంగూను చెఱసాల అల్లరులు

(హుటరు)

లండన్, జూలై 16:—జూన్ 24వ తేదీని రంగూను చెఱసాలలో జరిగిన అల్లరుల యువంతమును దెబ్బత్రుచు ఇకముం దిట్టి తిరుగబాటులు లేకుండజేయుటకు ఇండియా ప్రభుత్వము వా కేర్వరిచిన విచారణసంఘమువారి తీర్మానములకై ఎదురు జూచుచున్నార మని చెప్పు గారనిరి.

బాల్వినుగారి అభిశంసన తీర్మానము నిరాకరింపబడుట

(హుటరు)

లండన్, జూలై 16:—కామన్వెల్త్ లో బాల్వినుగారి అభిశంసన తీర్మానము నిరాకరించబడెను. 312 మంది ప్రతి హుటరు, 241 ఆనుకూలురు.

వివిధ పార్లమెంటు సభ్యుల సమావేశము

(ప్రపంచభాంతి)

(వైర్లెస్)

రంగీ, జూలై 16:—నేటియుదయమున ప్రభువులసభలో వివిధ పార్లమెంటు సభ్యులసభ జరిగెను. 500 ప్రతినిధులు 81 దేశములతోపున వచ్చిరి. నేటిరాత్రి వీరికి బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు భోజనము పెట్టెదరు. వచ్చే సోమవారము ప్రతినిధి నాయకులను రాజుగారు బకింగ్ హాంసుండురమున సత్కరించె దరు. కేనివారమునాడు ప్రతినిధు లందురు వారిపక్షమును ఎండ్యుగోటలో పార్లమెంటుని అతిథులుగ నుండురు. నేటి యుదయమున సందర్శించు ప్రభువు సభాధ్యక్షతను వహించెను. ఇతర పార్లమెంటులనుండి వచ్చినవారిని పొందర్సన్ గారాహ్వా నించిరి.

ఈసంఘాద్దేశ్యమున ప్రపంచములో అన్ని ప్రభుత్వము లును అంగీకరించినవనిరి. సర్వత్రా కాంతిపాపము నెలకొల్పు చున్నారము. ప్రపంచములోనున్న ఇతర ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయముగూడ వారి రాజకీయాభిప్రాయము లెట్టివయి నను, ఇట్టిదే. అంతర్జాతీయ మధ్యవర్తిపరిహారము, అంతర్జాతీయనిరసనము, స్వల్పసంఖ్యాకులకలగము యుద్ధ బహిష్కరణము అయుధవిపక్షమునుగూర్చి చర్చించుటకు కార్యక్రమము కేర్వరిచిరి. ఈవిషయము లన్నిటిలో చాలవరకు ముం దంజనేనీరి మఱి.

యుద్ధ బహిష్కరణ ఒడంబడిక ప్రకారము ప్రతి నాగరిక ప్రభుత్వమువారును యుద్ధము తమ బాధీయవిధానముగ నుండరాదని నిశ్చయించుకొనిరి. ఆయుధ విపక్షమునుగూర్చి ప్రారంభసభలు కేక్కు జరుగచున్నవి. నాకాశమును తగ్గించుటకు ఒడంబడికలు జరిగినవి ప్రపంచంతయు ఒడం బడికను జేసికొనుటకు ప్రయత్నములు చాలవరకు పోనినవి. ఇంకను ఎంతయో జరగవలసియున్నది. ఆప్తము కాక, జన రలుపాక్షిక్తు (ప్రాప్రీట్ ఒడంబడిక) సర్వత్రా ఆదరణను బడ యలేదు. అందున తమ కేదెన అంతర్జాతీయ తాత్పర్యము మార్పిడి పరిహారమునకు బెట్టవలెనను తలంపులేను.

ఇంకను చాలవని చేతువలసి యున్నయది. పశుబల ప్రయోగముచే గగన్లులను పోషించుకొనకుండ మధ్యవర్తి పరిహారమునకు ఒడంబడికలు సంఘములో ప్రబోధము కలగ వలెను. అన్ని ప్రభుత్వములవారును యుద్ధమును నిర్బంధింపట కంతయో చేయవలసియున్నది. కెల్లాగు ఒడంబడిక నంగీకరిం చినవలకు ఆయుధవిపక్ష సాధారణములే తార్కాణములు. బ్రియండుగారి యూరపియన్ ఫిరేషన్ బాధిపతిత్వ లోనై యుండిననే తేమయగు నుండునని నిశ్చయించుకొనెను.

బాధిపతిత్వ త్రోసివేసి క్రొత్తన పురులు కేర్వరిచిన ముప్పు ఏర్పడుచునది. ఏసంఘములు క్రొత్తగా ఏర్పడినను అశాంతి బాధిపతిత్వ లోనై యున్ననే లభించుననిరి. అంతర్జాతీయ కాంతికి బల మేర్పడుచు.

బాల్వినుగారి అభిశంసన తీర్మానము

(వైర్లెస్)

రంగీ, జూలై 17:—నేటి సాయంత్రము కామన్వెల్త్ సభలో ప్రభుత్వముపై అభిశంసన తీర్మానమును బాల్వినుగారి ను గా రుపహించిరి. అన్యాయమును పోషిలేకుండ బ్రిటిషు మాన్యువల్ గూడ పోషిలేక పోవలెనని మేర్పడుచునయ్యెను అనుకు లను ఎక్కువశేయవలెనని బాల్వినుగారినిరి. కాని ప్రభుత్వము వారు సంగతుకవిధానమును జేతుకపోవుట విచారకర మనిరి. విదేశమునంబి వచ్చు ఆహారపదార్థములపై పన్నును వారించుటకు స్పృహగూర్చు నిరాకరించినది. సామ్రాజ్యసభ జనగుటకు నుండు ఇట్టి అపకారము మరల రాదు గాన ఈతీర్మానమును ప్రకటించెననిరి. సామ్రాజ్యసభలో తాను ప్రవేశజెట్టు దలచు కొన్న కార్యక్రమమును వెలిబుచ్చెను.

స్పృహగూర్చి ప్రత్యుత్తరము

ప్రభుత్వమువారు ఆహారపదార్థములపై పన్నులను విధిం చుట కిష్టపడెను. అపకారపదార్థములపై పన్నులను విధించుట గాని సంగతుకపన్నులను విధించుటగాని తలపెట్టెను. సామ్రాజ్యసభలో అన్ని విషయాలను చర్చించుటకు నెలగునటులే జేతుమనిరి. కాని చివరకు ఆహారముపై పన్ను వేయుటగాని సాధారణ సంగతుకవిధానము నవలంబించుటగాని తీర్మా నించుచో అంగీకరించువారము గాను, సంగతుక పన్నులపై వర్తకము అభివృద్ధి కెందినటుల ప్రతిపక్షములు జాపలేక పోయిరి.

ఈ తీర్మానమునకు లిబరల్ పక్షమువారు నిరోధమును జూపరనుటకు లాయ్డ్ బార్గిగారు ప్రభుత్వపై ఖరీదీ ఆహాదించుటయే తార్కాణము.

ఈజిప్టు కాల్పులు

(హుటరు)

అల్జీరీయా, జూలై 16:—నిన్నటి బొమ్బులో ఇటాలియను వ్యక్తి ఒకడు మరణించెను.

ఇంకొక రి గురు యూరపియనులు తుతగాత్రులైరి. 18 గురు దేశీయులు చనిపోయిరి. 48 గురు తుతగాత్రులైరి. వీరిని ఆస్పత్రికి గొంపొయిరి. 65 కిరిక్ స్వల్పముగా గాయము లు తగిలెను. ప్రభుత్వసేనలో 10 మంది ఆస్పత్రికి గొంపొబడిరి. 89 గురికి కొంచెముగా గాయములు తగిలెను. 147 గురు ఆరెస్టు చేయబడిరి. వీరందరును అల్లరి చిల్లరివాండ్లు బాల్కన్ గూడ గలరు. విద్యాధికులలో ఈజిప్టు వ్యక్తి ఒక్కడే గలడు. ప్రస్తుత మంతయు నెమ్మదిగానున్నది. పెక్కుదుకాణములు మూయి బడినవి. ముఖ్యముగ ప్రదేశములందు పోలీసువారిని, సైని కులను కాపలిజెట్టిరి. వలకొంది ఈజిప్టు ప్రజలు ప్రభుత్వ కైద్యాలయమునై రాళ్లను బుల్లెట్ల. దీనికి కారణము నిన్నటి బొమ్బులో చనిపోయినవారిని స్మరణమునకు గొంపొవుటకు ప్రభుత్వమువారు ఒప్పకొనక పోవుటయే. కనకరీక్షయగువరకు గొంపొరాదనిరి. ఎంతో కష్టముపొద పోలీసువారు కాంతి కే ర్వరచుకొనిరి. వీరప కేమనును గుంపునకు ప్రభుత్వాధికారులు కలవరచిరి. చాత అవుడు భుజులపై చెవుకొని ముఖ్య వీధు లగుండా గొంపొయిరి. మరల అల్లరి జరుగ లేదు. బ్రిటిషు సయినకుల కెట్టి ప్రమాదము కలుగలేదు. చాలమంది యూరపి యనులు చనిపోయినట్లు తుతగాత్రులైనవల దెలియుచున్నది. 17 గురు చనిపోయినదియు 400 తుతగాత్రులైనదియు అను కొనుచున్నాడు.

ఈజిప్టు పరిస్థితులు

బ్రిటిషు ప్రధానానాత్యుని ప్రకటనము

(వైర్లెస్)

రంగీ, జూలై 17:—ఈజిప్టు గూర్చి కామన్వెల్త్ లో ప్రకటనమును గాంపెరాయని ప్రతిపక్షపాదులకు బాల్వి నుగారు ప్రధానానాత్యు నడిగిరి. రాంకేమాన్స్ వాల్టర్ గారిట్లు ప్రకటించిరి:—జూన్ 4 తేదీని ఈజిప్టులో నన్న ప్రస్తుత రాజ్యాంగ కిష్టపడునట్లు తల ఎత్తినట్లును, ప్రస్తుతమున, ఈ జిప్టు హెక్టర్ మన్ తలపడునట్లు నుండవలెనని ప్రభుత్వమువారు తలంపు జేసిరి. అయితే మనము ఇచ్చు మంచివారావారము ను ప్రకటించుటకు శక్తివంతమేక ప్రకటించుచున్నార మని ఉభయులకు జ్ఞానముచే నువచ్చునట్టిది ఈజిప్టుతో హెక్టర్ మన్ ప్రకటించ గా పా ను రా జా న పా న పా నా ను ను స్పష్టించి జూపిరి. ఈజిప్టులో ప్రస్తుతముందు ప్రభుత్వ మేర్పడినట్టి నుండియు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు తలపడునట్లు నుండునని హెక్టర్ మన్ ప్రకటించెను. ఈజిప్టు ప్రజలకుమీదలో తమ పరిష్కరించుకొను నయములందు తా మెంతమాత్రము జ్యోక్తము కలుగజేసికొను వారము గామనిరి. 1922 ప్రకటనము ప్రకారము ఇంతకంటే వేరువైఖరిని జూప వీలులేదు. మా అంతర్జాతీయ బాధ్యతకు భంగము రాకుండునంతవరకు ఇటులనే యుండుమనిరి. అల్జీరీ డిగూ విషాదస్థితింతయు లండను కు జేరుటపముండు ఈజిప్టు రాజ్యాంగవిధానమును ఖండించుటకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వ మును ఇందులోనికి రాగలదని హెక్టర్ మన్ స్పష్టముగ దెలి యజేయవలెనని ప్రభుత్వమువారు తలంపుజేసిరి. అందుచే ఎన్ని కలనియనుముల మాత్రవకు తా మెంతమాత్రము బాధ్యులు కాబాలమనిరి.

నిన్నటి పరిస్థితులజేసి ఈజిప్టులో నన్న విదేశీయుల ప్రాణములు అన్యాయముగ నుండుటకు నివలపాపగా రుత్తరవాదులని స్పష్టముగ తెలిజేయుదని హెక్టర్ మన్ కు త్త రుత్తరజేసిరి. ఈజిప్టులోని చిక్కులను విదేశీయుల ప్రాణములకును అస్తికి భంగము లేకుండ నహన్ పాపాగారు వ్యవహారమును పరిష్కరించుకొనవలెనని తెప్పవలెనని హెక్టర్ మన్ కు త్తరపు జేసిరి. విదేశీయుల ప్రాణములకును అస్తికి ప్రమాదము గలగు చో ఈజిప్టు ప్రభుత్వముతో బాటు నహన్ పాపాగారిని గూడ ఉత్తరవాదులను జేతురని తెప్పవలెననిరి.

ఈలోపుగ విదేశీయుల ప్రాణములకును సాత్తునకును ముప్పుగ నుండుటచే ప్రభుత్వమువారు రెండు యుద్ధనౌకలను పంపుట కు త్తరపుజేసితి మనిరి.

అర్థంపైను, బెజలు, కొలంబియా, ఈక్వాడోర్ ప్యాక్ సహదారు ఉరుగ్గోదేశములు తప్ప తక్కినవారందరును యుద్ధ బహిష్కరణ ఒడంబడికలో పాల్గొనినవి పొందర్సన్ గారు దెలియజేసిరి.

బాగ్దదుల చట్టము వచ్చేవారము కామన్వెల్త్ లో మరల వ్యవహరము.

వృత్తాంతలేఖలు

జమ్మలమడుగు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఒకదారుణవాత్య

జమ్మలమడుగు, జూలై 15:—ఈ నెల 12 తేదీ ఉదయము గుమారు 6 గంటలకు జమ్మలమడుగు తాలూకా మోరగుడి గ్రామములో గుమారు 30 సంవత్సరముల ఈడుగల జింకా చిన్న చెన్నప్ప అను యొకవడు దారుణవాత్య గావింపబడెను. అతని కీరమునందు 42 గాయములు బల్లెముతో పాడువబడినటుల ఉండినవి. ఆ దినమే గుమారు 11 గంటలకు జమ్మలమడుగు తాలూకాబోర్డు వైద్యాలయములో శవపరీక్ష గావింపబడెను. వాత్యకారణము రూఢిగా నింకను తెలియలేదు. ఈ వాత్యసందర్భములో యింతవరకును 5 గురిని అరెస్టు చేసి యున్నారు. ఈ కేసు త్వరలోనే జమ్మలమడుగు సబ్ మేజస్ట్రేటుగారియందు విచారణకు రానున్నది.

ఎన్నిక ప్రచారము

చెన్నపురి కాసనపర్తిస్వమునకై రాబోవు ఎన్నికలలో పోటీచేయుటకై శ్రీయుతులు కె. కొటిరెడ్డి, యం. యల్. సి. యాక్. రంగారెడ్డి, టి. నరసారెడ్డి (జమ్మలమడుగు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు) సి. యల్. నరసింహారెడ్డి (జిల్లా బోర్డు అధ్యక్షులు) గారి పక్షమున తీవ్రప్రచారము ప్రారంభమైనది. శ్రీయుతులు కె. కొటిరెడ్డి, యం. యల్. రంగారెడ్డిగారు ఒకకత్తుగాను, శ్రీయుతులు టి. నరసారెడ్డి, సి. యల్. నరసింహారెడ్డిగారు మరియొకకత్తుగాను చేరి పోటీచేయునటుల రూఢిగా తెలియుచున్నది.

నెల్లూరు శిక్షలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

నెల్లూరు జిల్లా కోర్టుకు తాలూకాలోనున్న నోటు కూరు గ్రామములో కాంతివైసికులు,

శ్రీయుతులు జెజవాడ ఆదిశేషారెడ్డి, కొండా రామచంద్రారెడ్డి, తిప్పవరపు గోపాలకృష్ణయ్యగార్లను అరెస్టు చేసివారు. వీరిని కోర్టుకు సబ్ మేజస్ట్రేటుగారి కోర్టులో విచారించి 148 పి.సి. క్రింద ఆరుమాసముల కఠినశిక్ష వేసివారు.

ఓరుగంటి రామచంద్రయ్యగారి అరెస్టు

నిన్న (18-7-30) సాయంకాలము ఆచారిపీఠిలో పోవుచుండగా శ్రీయుత ఓరుగంటి రామచంద్రయ్య (పోరుగంటి వెంకట సుబ్బయ్యగారి కుమారుడు) గారిని అరెస్టు చేసిరి. వీరిని ఆత్మకూరు సబ్ మేజస్ట్రేటుగారి కోర్టులో హాజరుపరచిరి. జామీనుపై విడుదల చేసివారు.

నెల్లూరు పోదాలు

నిన్న 10-30 గంటలకు నెల్లూరులోనున్న కాంగ్రెసు ఆఫీసునకును కొమండూరు పార్లమెంటు ఆయిల్లం ను, పాటూరు సుబ్బరామయ్యగారి గృహమును, సింహపురి ఆఫీసును, తూములూరు ఆనంతపద్మవాధ్యయ్యగారి వసతిగృహమును, కాస చెరువు సుబ్బయ్యగారి యింట్లను ఏకకాలమున సోదాచూచివారు. సింహపురి ఆఫీసులో 'ఆనివిసెంటుగారి' కరపత్రమును తీసికొనిపోయివారు. పార్లమెంటు ఆయిల్లంలో కొన్ని కరపత్రములు వెతకరుచుకొనివారట.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షుని అరెస్టు

నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షుడుగనున్న మాకలపాటి లక్ష్మీరెడ్డిగారిని వెతకుచున్నారని ఎవరో చెప్పగా నిన్న (14-7-30) సాయంకాలము 5-30 గంటలకు హాజరు ఆయివారు. అల్లూరు గ్రామమున అధ్యక్షుని గృహమును సోదాచూచి కొన్ని హిందీ పుస్తకములను తీసికొని పోయివారు. వీరిసోదాచి నిడిముసిరి బలరామరెడ్డిగారిని నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసు అధ్యక్షునిగా నియమించినట్లు తెలియుచున్నది. వీరు పట్టభద్రులు.

గుంటూరుజిల్లా దేవరంపాడు

దేవరంపాడు శివరమునుండి సందిపాడు గ్రామమునకు ప్రచారమునకు పోయిన వాలంటీర్లలో నొకరగు నరహరి వద్ద సాధ్యమున వంగోలులో ది 28-6-30 అరెస్టుచేసి 6-7-30 తేదీన చేబ్రోలులో వంగోలు సబ్ కలెక్టరుగారు విచారించి పెన్షన్ 74, 117-148 ల క్రింద సంవత్సరము తొమ్మిది నెలలు శిక్షచెప్పి 1 సం. ఖాయపర్చివారు. ఆదినమే రాజమండ్రి నెంట్రిజైలుకు తీసికొనివెళ్లివారు.

సాగి సుబ్బరాజు.

సర్వజనులకు
మంచి
ఆరోగ్యము.

“ఓవల్ టైన్” రుచికరమైన బలవంతకారమైన, పంపిన బాక్స్, శ్రేష్టమైనపాలు, నిర్మలమైన కోలనుండి తీయబడినవి. ఇవన్నియు సహజముగ బలము నివ్వగలుగుటచే బట్టివాని మాత్రమే “ఓవల్ టైన్” నందుపయోగించి యున్నారు. వీటిని స్పృంట్టిని కేవలము విశ్రమము చేయుటయేగాక రుచికరముగను, బలవంతముగ నుండునటుల కాస్త్రోత్థా తయారుచేయబడినది.

“ఓవల్ టైన్” శరీరనిర్మాణమునకు, మేముల యభివృద్ధికి తోడ్పడి, సామాన్యభోజనముందు ౫ ల కేసుగలముల తీయించి, మంచితక్తమును వృద్ధిచేయగలను.

“ఓవల్ టైన్” హిందూదేశమందుండు జ్వరము, మరియుతర భయంకరముగ వ్యాపించు జయించగలదు.

“ఓవల్ టైన్” ప్రతినీత్య ముపయోగించిన చక్కనియారోగ్యము, నుభవమైనది, మంచియూహలనిచ్చి సర్వకాలములందును గాపాడగలదు.

“ఓవల్ టైన్” తయారుచేయునపుడు సహితము చేతితో అంటబడి యుండలేదు.

OVALTINE

మెదడు, నరములు, కీరముల వృద్ధిచేయగలదు.
మందులమువారందరివద్దను, స్టోళ్ళందు ఆమ్మబడును.
జేమ్స్ టైట్,
8-4, కాక్ ఫోమ్, మద్రాసు.
బొంబాయి, కలకత్తా, రంగూన్ నందునూడ గలను, O. 2. A.

పుట్టినయొక వత్సరములోపుగనే విఘాతము

పంజాబు పేపరుమిల్లును గూర్చి హైకోర్టువారి నిర్ణయము

లాహోరు, జూలై 15:—“పంజాబు పల్పుఅందు పేపరు మిల్లు రివిల్యుట్ కంపెనీ వ్యవహారములను నిలిపివేయునట్లు యునైటెడ్ బురుదాతలలో నొకరు గావించియున్న దరఖాస్తుపై హైకోర్టులో వ్యాయమాత్తులు తేక్చంట్, వీడ్ గార్లు తీర్చిసంగిరి. తమ తీర్పులో వారిటుల నుడిచి యున్నారు. “కంపెనీవారు తమ బురుదాతలను దీర్పజాల వున్నారనుటలో నానంతయు సందేహ ముండజాలదు. వారిని హద్దులోనుంచుట కంతగా వసకాశముకూడ లేదు. కాలయాపన జరుగు ప్రతియొక్కరోజుకు బురుదాతలకు నష్టము కలుటయు, వాటాదారుల సంఖ్య హెచ్చుటయు జరుగును.”

ఈసంధ యొకసంవత్సరము వెనుక సాపింపబడియుండెను. గవర్నరుగారు ప్రారంభోత్సవమును జరిపియుండిరి. ప్రపంచములో కాగితములను, పల్పును తయారుచేయునట్టి మిల్లులలో మిక్కిలి పెద్దవియగు వానిలో నీకంపెనీ యొకటని యాసముయొక నడువబడెను. దాని మూలధనము 50 లక్షలు. చందా వేయబడిన ధనము 48 లక్షలు. వీరిలో 88 లక్షలు తమూర్తులయొక్క లేక వత్తులయిన టైలరు

బతుటయొక జరిగెను. హెచ్చు మొత్తము నొసంగిన బురుదాతలు లాడుక్కు బ్యాంకువారు (80 లక్షలు). తీర్తర ఇండియాలోని బ్యాంకులు కొన్ని 6 లక్షలును, లండన్ ఫ్రంజేవ్ కంపెనీవారు 24 లక్షలును బదు లొసంగిరి. (ఆ.ప్రె.)

చాతుర్వార్యవ్యాసపూజ

18-7-30 తేదీ ఆదివారమునందు గుంటూరు హైస్కూలు హాలులో శ్రీ శివచిదానంద సరస్వతీస్వాములవారనే మానస్వాములవారు (వీరే తిన్నె వెల్లిశెట్టి వైంకాశతాలూకా కోర్టులముందు మకమును కట్టించియున్నారు) చాతుర్వార్యవ్యాస పూజను సప్తభవముగ జరిపించిరి. ఈ వ్యాసపూజ నిమిత్తము బొంబాయి, నాగపూరు మున్నగు ఇతర రాజధానులనుండియు, గోదావరి, కృష్ణా, నెల్లూరు, మదరాసు, మధుర, తంజావూరు, తిన్నె వెల్లి మున్నగు జిల్లాలనుండియు, ఆనంతకేశయనం, మైసూరు మున్నగు స్వదేశ సంస్థానముల నుండియు 4, 5, పంచభక్తజనులు వాల్మీకీవరములవారు శ్రీపురుషులు విచ్చేరిరి. వేదపారాయణము, స్వప్తివాచనము, మున్నగనవి సలక్షణముగ జరిగినవి. పలువురు భక్తులు శ్రీస్వాములవారిని సహస్రనామ, ఆష్టాక్షరశతనామలతో పూజించిరి. ఆనంతకేశయనముండినచ్చిన వైదికయొక్క వీణగానానంతరము భక్తుల కండలుకు శ్రీ స్వాములవారు ఘామంత్రాక్షతల నొసంగిరి. ఈ చాతుర్వార్యవ్యాసపూజావ్యయమును గుంటూరునగరమునందుగల శ్రీ వారి శిష్యుకోటిలో నొకరగు శ్రీ ఎల్లెవెల్లి సాంబశివశాస్త్రిగారి యొక్క భరించనట్లు తెలియవచ్చుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ సూర్యనారాయణ స్పీచ్స్ అండు వీలింగు మిల్సు (రిజిస్టరు) లిమిటెడ్

సంకలపాక, రామచంద్రపురం తాలూకా

తూర్పుగోదావరిజిల్లా

ఆంధ్ర దేశమునందు పండిత ప్రతిభతోనే యీ మిల్సులో నూలు తయారుచేసి ఆ నూలుతోనే బట్టలను చేయించుచున్నాము. ఈ మిల్సు యజమానులు ఆంధ్రులే 1918 వ సంవత్సరమున యీ మిల్సును కట్టుటకు పని ప్రారంభమైనది. 1915 వ సంవత్సరము నెప్టెంబరు నెలమున మిల్సుకట్టుట ఆంధ్రముల నమర్చుట మున్నగు పనులన్నియును పూర్తియైనవి. 1915 వ సంవత్సరము ఆక్టోబరు నెలనుండి నూలు తయారుచేయించుట బట్టలు చేయించుట మున్నగు పనులన్నియును ప్రారంభింపబడినవి. మొదటిసంవత్సరము గూడ క్రియత వంక వేంకటరత్నము గారే మేనేజింగు డైరెక్టరుగా నున్నారు.

ప్రస్తుతము 2700 కడుక్ (స్పిండిల్స్) వైరి పని జరుగుచున్నది. రోజు వక్రంట్టికి 11½ - 14½ నంబరులు 800 కాసుల నూలు తయారుచున్నది.

గోదావరి జిల్లాలో పండిత తెల్లప్రతిభతో తెల్లని నూలును గోదావరిజిల్లాలోని యెరుపు ప్రతిభతోనే యెరుపు నూలును తయారు చేయించుచున్నాము.

ఈమిల్సులో నిపుడు 100 వక్రములపైని యాయెరుపు నూలుతోనే వీలింగు బట్టలను చేయించుచున్నాము.

11½ అంపు నూలు 10 పానుల కట్టు ధర	రూ. 4 6 0
20½ అంపు నూలు 10 పానుల కట్టు ధర	,, 5 12 0
20½ యెరుపు నూలు 10 పానుల కట్టు ధర	,, 6 4 0
45" వెబ్బులు 1½ గజముల పొడుగునగుల ఒక	
వక్రంట్టి తాను వెల	,, 4 0 0
48" వెబ్బులు 7 గజముల పొడుగునగుల ఒక చీర వెల	,, 2 8 0
40" వెబ్బులు 2½ గజముల పొడుగునగుల ఒక ఖండవావెల	,, 0 14 0

ఈవీలింగు వీరు నూలును స్వదేశీబట్టలను విక్రయించుచున్నాము. చేతిరాయిమైనగాని చేతి కదురు (తెకిలి) వైనగాని వడకబడిన నూలుతో చేతివక్రముపైని చేయబడిన బట్టలు మాత్రమే శుద్ధ ఖజరు బట్టలగునని గాంధీమహాత్ముడు నిర్ణయించెను. ఖజరుకు ప్రధమ స్థానమిచ్చుట మాత్రమే కర్తవ్యము. ఖజరునే కట్టెదమని దీక్షబూజుకొని వారును దీక్ష బూజుటకు యితర కారణములగు అవకాశములేని వాడను, రెండవవక్రముగా సగోళి మిల్సు బట్టలను కట్టవచ్చునగానిచేతి బట్టలను అనగా సీమనూలు గడ్డలను యెంతమాత్రమును కట్టరాదని నిరసపబడెను.

స్వదేశి మిల్సులో నెలను సీమనూలును పడుకొని చేకగాగాని చేసి బట్టల చేయించినచో ఆబట్టలను గూడ కట్ట గూడదు.

మిల్సు మన దేశమునందే యుండిన ను యజమానులు విదేశీయులైన యెడల గూడ కట్టి మిల్సుబట్టలనుగూడ కట్టరాదను, వీలనగాక మిల్సులను వచ్చేదొలభావంతయును విదేశీయుల పాలేయగును.

మిల్సు మనదేశమునందే యుండవలెను, యజమానులను, పనివాండ్లునుగూడ మన దేశములే కావలెను. అట్టి మిల్సులో తయారుచేయబడిన నూలుతోనే అవల బట్టలు చేయబడవలెను. అట్లే అవి శుద్ధస్వదేశీబట్టలగును. రెండవ పక్షముగా నిట్టి బట్టలను కట్టవచ్చునని అంగీకరింపబడును.

ఈ పండుపాక మిల్సు లేక (శ్రీ సూర్యనారాయణ స్పీచ్స్ అండు వీలింగు మిల్సు) ఆంధ్రదేశమునందున్నది. యజమానులు ఆంధ్రులు పనివాండ్లు ఆంధ్రులు. ప్రతి ఆంధ్రదేశములోనిది. దానితో ఆమిల్సులోనే నూలు తయారుచేయబడుచున్నది. ఆ నూలుతోనే బట్టలు చేయించబడుచున్నది. గాన ఖజరును కట్టాలని ఆంధ్రులందఱును రెండవ పక్షముగా యీ పండుపాక మిల్సు బట్టలైన కట్టుట సముచితమై యున్నది.

ఖజరుబట్టలను కట్టుటవలన వచ్చేయు లాభమంతయును కష్టపడి పనిచేసెడు వీరులకే చేయవలెను. మిల్సుబట్టలను కట్టుట వలన వచ్చేయు లాభమంతయును పనివాండ్లకు చేరదు. మిల్సు యజమానులు లేక వాటాదారులు, పనివాండ్లకు నెల జీతముల నేర్పరచి లాభమునంతయు తామే సంపాదించుదురు. ఈ కారణమువల్లనే ఖజరుకు ప్రధమస్థానమొసగుటచేనెను.

చేతివక్రములను చేతిరాయిమైనవిగా విస్తారముగా పెట్టించి కొంతమంది వాటాదారులుగా చేర్చి పనివాండ్లకు జీతముల నిచ్చి ఖజరుబట్టలను చేయించినవారైన లాభమంతయును పనివాండ్లకు ముట్టదు. గాన కాంగ్రెసువారు అనగా అయిండియా స్పీచ్స్ అసోసియేషన్ వారు స్వయముగానే కాళ్లు సేర్పాటుచేసి అధికలాభము నడపవలెనని నిరసపబడు వారి

బొంబాయి గవర్నరు ఏర్పాటు చేసిన రాష్ట్రీయ రౌండు టేబిలు సభ

నేడుఉదయమున పూనాలో ప్రారంభముగుట

పూనా, జూలై 15:—ఈ సభ నేడు ఉదయమున పూనాలో ప్రారంభమైనది. బొంబాయి ప్రెసిడెన్సీలోని వివిధ రాజకీయపక్షముల సంస్థల ప్రతినిధులు 75 మంది వచ్చిరి. గవర్నరుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

లండనులో జరిగినను రౌండు టేబిలు సభలో జరిగిన కార్యవిధానమును గవర్నరుగారు మూలించిరి. మనము మొదట నైమను నివేదికనుగూర్చి చర్చింపవలెను. పిమ్మట రౌండు టేబిలు సభకు కార్యపాదకములగు వర్తకులనుగూర్చియు ప్రెసిడెన్సీలో కాంటిని గలిగించుటనుగూర్చియు యోచింపవలెను" అని గవర్నరుగారు తెలిపిరి.

నైమనునివేదికపై మాతాదరములేదు

"మాకు నైమనునివేదికపై దృష్టి ఆదరములేదు. కావున తాము మూలించిన తీర్మాన రెండు విషయములను గరించియు ముందుగా యోచనచేయవలెను. చివరకు నైమనునివేదికనుగూర్చి చర్చింపదగును" అని సర్ ఫ్రెడరీక్ ట్రెమరాను ధావూరానుగారు తెలిపిరి. సభ్యులందఱు ఈనూచిననే ఆమోదించిరి.

మహాత్మాగాంధీ, మోతీలాలుగార్లతో

సంభాషించుట తత్వవసరము

పిమ్మట చర్చజరిగెను. వెంటనే సమాధానమును కలుగజేయవలెను. మహాత్మాగాంధీ పండిత మోతీలాలుగార్లతో బాధ్యతను ప్రజాదగియును బహుశగలిగినవారు వెంటనే సంభాషించుటకు అనుమతి వోపిచ్చిగాని సమాధానము మరు రజాలము.

ఆర్థికస్థితి చాలప్రమాదకరముగా నుండుట

ఆర్థికస్థితిగూడ చాలప్రమాదకరముగా నున్నదిగాన వెంటనే తగిన ప్రయత్నములను చేయవలెను. ప్రస్తుతము వాణిజ్య వ్యాపారముల నొనరించుచున్న వారికి మాత్రమే నష్టము కలిగి యున్నదిగాని యిక రెండునెలలవరకును గూడ నిత్యము లిటుల నే యుండునెడల వ్యవసాయస్థితిపై వాధారపడియున్న కోట్లకొలది ప్రజలందఱుగూడ చాలా దుర్భిక్ష పాలుకావలసివచ్చును" అని చాలమంది సభ్యులు స్పష్టముగా తెలిపిరి.

బొంబాయిగవర్నరు ప్రసంగము

నేడుమధ్యాహ్నము మూడుగంటలకు మరల సభజరుగును. శేపు 17 వ తేదీని నైమనునివేదికనుగూర్చి చర్చజరుగును. నేడుఉదయమున రిగంటలనేపు చర్చజరిగినది. నేడు మధ్యాహ్నము మరల రిగంటలనేపు చర్చ జరిగినది. శేపు ఉదయమున మరల చర్చజరుగును.

"నైమనునివేదికనుగూర్చి బొంబాయిదొరతనముచే రివివరకే సాకల్యముగా చర్చించి తమఅభిప్రాయములనుగూడ నిరపరచియున్నారు. అయినను ఎన్నికలు రాష్ట్రీయ పరిపాలనా విధానము, దేశీయపరిపాలనావిధానము, భారతీయప్రభుత్వమునకును బ్రిటును ప్రభుత్వమునకును గలసంబంధము మున్నగువిషయములనుగూర్చి ప్రతినిధుల అభిప్రాయమును నేను తెలియగోరుచున్నాను. నైమను రిపోర్టు అంతరించిన దని నే నంగీకరింపను. అదియే మూలాధారముగా నుండవలెనని యొప్పుడును ఉద్దేశింపబడలేదు గాని దానిలోని ప్రతిపక్షను గూర్చియు చర్చించి యెదో యొకరీతిగా పరిష్కరింపవలసియైయుండును. ఈ నివేదిక చాలశ్రద్ధగా యోచించి నిర్ధరపబడెను గాన నూతన స్వాతంత్ర్యనిర్వాహణను దీనిని సహాయకముగా నుపయోగింపదగును. లండనుసభ ప్రాచీన నవీనభారతములకు నేకువువంటిదేయగును గాన ఆసభ సందర్భమున కలుగనన్న నితి యొక్క ప్రత్యేక లక్షణములను గూర్చి గూడ యోచింపవలసియుండును. మొదట భారతదేశమునందలి అన్ని పక్షములవారు

చేత నూలువడికించుచు బట్టలను చేయించుచు దానివలన వచ్చేదులభములో దాదాపుగా సంపదముగూడ వారికి లభించునట్లు చేసిరి. ఈపద్ధతివలన యెంతయు డబ్బో వారుండి నూలు పడుకుటకును బట్టలు చేయకుటకునుగూడ అవకాశము వేరూరుచున్నది. వ్యాపారకపనులను చేసుకొనుచునే యీపనిని చేయవచ్చును. ఈ కారణములవలననే ఖజరుబట్టల కత్యధికమగు వాధిక్యత యొసగబడెను. ఖజరునే కట్టవలెననుటకెట్టి సంతోషమును లేదుగాని అది సాధ్యముకానపుడును వీలులేనపుడును రెండవపక్షముగా పండుపాక మిల్సువంటి మిల్సులలో చేయబడిన బట్టలైన ధరించుట మాత్రమే కర్తవ్యము. ఇట్టి మిల్సులలో చేయబడిన బట్టలకే స్వదేశీబట్టలను పేజీ సార్కమును.

ఈమిల్సులో తయారుచేయబడుచున్న తెల్ల నూలును, ఎర్ర నూలును, బట్టలను పరిశీలించితిమి. ఇవి మిక్కిలి స్వచ్ఛముగానే యున్నవి. ఈ నూలు సీమనూలును కేవలమును తీసివేయదు.

(ఆంధ్రప్రదేశ్ విమర్శనము)

ను యేకీభవించి యొకవిధానమును నిర్ధరపవలెను. భారతీయులకట్ట మాటలాడదగిన ప్రతినిధులను వారి స్వాతంత్ర్యములను గూడ నిర్ణయింపవలెను. ఈసభలో యిస్లామీ చర్చ మాత్రమే జరిగిన చాలును. ప్రస్తుతము అవిశ్వాసమును అకాంతియును ప్రబలముగానుండుటచే ఆలోచనలు రాయబారములు సమాధానములు మున్నగున వేవియునుగూడ జరగకుటకు వీలుకలుగలేదు. ఈ ప్రారంభసభామామ సరిగా నుండకపోయినచో రౌండు టేబిలుసభలో భారతీయ ప్రతినిధుల వాదము రిసాభానముగుటగూడ తటస్థింపవచ్చును. ప్రతినిధులెవరో నాకింకను సరిగా తెలియదు గాని ప్రతినిధుల నిర్ణయము జరిగినపిమ్మట నటుల నిర్ణయింపబడినవారు స్థానిక ప్రజల అభిప్రాయములను అభిప్రాయములను జాగుగా తెలిసికొనవలసియే యుండును. అందులకేపుడు శ్రేష్టము లగు సంస్థలను నిర్ణయింపవలసియున్నది. ఈవిధానమును నిర్ధరపరుటకు దొరతనమువా శక్తిసహాయమును నేయవలెనో ప్రజానాయకులు మూలించుచు తోడ్పడగోరెదను. రౌండు టేబిల్ సభ సరిగా కొనసాగుటకు తగిన కాంటిని దేశమునందు నెలకొలుపుట గూడ ముఖ్యసంస్థలమే యై యున్నది. ఇపుడు కలిగిన విరోధభావమునకు నేను చింతించుచున్నాను గాని యిది దొరతనమువారు తెచ్చి పెట్టినది గాదు. ఇది బలవంతముగా దొరతనమువారిపైని వేయబడుచున్నది. అందఱును గూడ పరస్పరవిరోధములను పరిశ్రమించి యేకీభవించి కర్తవ్యమును వికాగతతో కొనసాగింపదగును. కతికవిధానములను ప్రభుత్వము వారు విరమింపవలెననినచో ఒక ప్రత్యేక కార్యము కలుగుటవలననే వాని నమలులో పెట్టవలసివచ్చినది. ఆకార్యము తొలగినచో యీ కతిక విధానము మరుజలో నుంచవలెనని దొరతనమువారి కెట్టి కోరికయును లేదు. ఆంగ్లదేశమువారు భారతదేశమున కొక రాజ్యాంగవిధానము నొసగుటకు గూర్చి తగిన పద్ధతి నాలోచించుటకు వదిలివేయు వరకను గూడ సత్యాగ్రహ మామను విరమించుట కిష్టములేనియెడల సత్యాగ్రహవిధానమునందలి అంశములను చాలవరకు తగ్గించుటకైన నేదోయొక సమాధానమును కలుగజేయుటవరకు మే యనును. ఈ సత్యాగ్రహ విరమితిగా జరుగుచు నేయుండునెడల ప్రజలలో వివిధసంఘములవారు పరస్పరము సద్భావమును కలిగియుండుటకు అభ్యంతరము కలుగకలదుగాన యీ సత్యాగ్రహ మటుల అభ్యంతరమును కలిగింపకుండుటకు తగినరీతిని పనిచేసి అన్ని సంఘములవారును కేక్రీనంప వేకుండ దేశనేమ చేయగోరెదను." అని గవర్నరుగారు నుడిచిరి.

కాంగ్రెసువారు సత్యాగ్రహమును విరమింపవలెనని వారినికోరుటకు మితవాదనాయకులు మహాత్మాగాంధీ, పండిత మోతీలాలు గార్లతో సంభాషించుట కవకాశమును కలుగజేయుట తత్వవసరమని అన్ని పక్షములనాయకులను స్పష్టముగా తెలిపిరి.

(ఆ. ప్రె.)

సభకు నూరుమంది వచ్చుట

బొంబాయి కాసనసంఘసభ్యులు ప్రభుత్వసంఘసభ్యులు వివిధపక్షముల నాయకులు మున్నగువారు మొత్తము 100 మంది సభకు వచ్చిరి.

కాంగ్రెసు రిస్పాన్సివిటీ పక్షములవారు రాలేదు

గవర్నరుగారు పునఃస్థాపించిన పిమ్మట నాయకు లందఱును నిర్మోగముటముగా తమ అభిప్రాయములను తెలియజేసిరి. భినుభాయి నాయకు వి. ఎన్. జోగుగారిద్దరును తప్ప కాంగ్రెసు స్వరాజ్యపక్షమువారును రిస్పాన్సివిటీ పక్షములవారు చెప్పరును రాలేదు.

మతసాంఘిక వివాదములు

"మతవిషయము లగు వివాదలను భారతీయులే పరిష్కరించుకొనగలరు. కావున వారి వ్యవహారములను పరిష్కరించుటలో దొరతనమువా శక్తి జోక్యమును కలుగజేసికొనగూడదు. అని సర్ ఫ్రెడరీక్ ట్రెమరాను గారు తెలిపిరి. సత్యాగ్రహమును విరమించుటకొరకు మహాత్మా గాంధీ పండిత మోతీలాలుగార్లవారు వదిలివేయవలెననిగూడ మీరు తెలిసిరి.

మహాత్ముడియులు కాంగ్రెసులో చేరలేదనుట పట్టి పారబాటు. నాయకుల నందరిని వదిలివేయవలెను అని ఎం. సి. చాక్రలూకరిసిరి.

సత్యాగ్రహమును విరమించు నిమిత్తము గాంధీమహాత్మునితో రాయబారములను జరుపుటకే సభవారొక సంధి ఉపసంఘమును నియమింపవలెను, దొరతనమువారు రాజకీయ శైలి నందరిని విడుదల చేయవలెను అని పి. జె. మూర్ఖబానుగారు తెలిపిరి. అంతట సభ విరమింపబడెను.

(శ్రీ ప్రె.)

అలంకారపు శతఘ్నులు

మందుగుండుతో ధ్వంసమొనర్చు యత్నము

పెహవరు, జూలై 15:—మాక్స్ మోరాయ్ డబ్ల్యూ అలంకారకారమైయుండుచున్న శతఘ్నులను మందుగుండు సామానులతో ధ్వంసమునొనర్చుటకు నేడు యత్నము జరిగియుండెను. పిహవరు సైనికసల పరిశ్రమ నిడివర కన్నడును నిట్టి ప్రయత్నము జరిగియుండలేదు. ఒక శతస్మిలోమాత్రమే ప్రేలు ధు జరిగెను. రెండుమా వేడలేదు.

(ఆ. ప్రె.)

లాహోరు

సవయావన సభాధ్యక్షుని అరెస్టు
లాహోరు, జూలై 15:— సవయావన భారత సభా
ధ్యక్షులగు అబ్దుల్ మల్క్ గారిని రాజద్రోహ శేరమునకై అరెస్టు
చేసిరి.

రైల్వే కార్మికసంఘ కార్యదర్శి అరెస్టు
పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు రైల్వే కార్మికసంఘకార్యదర్శి
మినరజ్ దీక్ గారిని క్రి. ప్రా. కో. 107 సెక్షను క్రింద అరెస్టు
చేసిరి. బామినూరు విడుదల పొందిరి.

పికెటింగు ఫలింతులు

విదేశీవస్తు వ్యాపారులందరూ మూడు మాసములవరకు
విదేశీవస్తు నమూనుని తమ పరకునకు కాంగ్రెసు సీలు వేయించు
టకు బిల్లుకొనిరి.

10 మంది అరెస్టు

మద్యకాల పికెటింగు సంకర్షణను శేడు 10 మంది
అరెస్టు చేయబడిరి. దీనితో మొత్తము పికెటింగు అరెస్టులు
546.

శిక్షలు

నామధారి సిక్కుల గురువుగారైన బాబానిహల్ సింగు
గారికిని లాలా ఉత్తమచంద్రగారికిని 6 నెలలు కఠినశిక్ష
విధింపబడెను. కాంగ్రెసు సంఘమువారు జూలై 26 వ తేదీ
ఫైదీలవినము జరిపెదరు.

కాంగ్రెసు రవిముక్తి

లాహోరుకలలో, దేశబంధువు చమకలలో గా
ర్లను మిరి మందియు గజ్రాల్ జైలునుండి విడుదలచేయబడి
లాహోరుమీదగి ధిల్లీకి వెళ్లిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాశీ

విద్యార్థుల మారతాళము

కాశీ, జూలై 15:— స్థానికవిద్యార్థులందరూ శేడు
మారతాళము జరిపిరి. ఇటీవల విద్యార్థులు విద్యార్థులు
రాజకీయములందు పాల్గొనకూడదని ప్రకటన చేసిరి. దానిని
తిరస్కరించుటకే, ఎవరూ శేడు పాతకాలకు పోలేదు.

“ఆజ్” పత్రికాధిపునివై కేసు

“ఆజ్” పత్రికాధిపతియగు శంభురావు విష్ణు పాఠ
శ్రీగారిపై లేబడిన అభియోగమును ప్రభుత్వము ఉప
సంహరించుకొనెను. పాఠశ్రీగారు పత్రికాశాసనము క్రింద
ధరానిశ్చారగానే, ప్రతికాశాసనము, వార్తా పత్రికాశాసనము
పై జైలు మూలకముగా ప్రచురించుచుండిరి. అపుడు వీరి
పై నోటీసు జారీచేయబడెను. తరువాత, వార్తా పత్రికాశాసన
మున వైస్రాయి ప్రయోగించుట తలపించినది. అప్పటినుండి
యు, సైక్లోస్టైలు పత్రముకూడ నిలిచిపోయినది. (ఆ. ప్రె.)

నాగపూరు

కాలేజీపై జాతీయపతాకము

నాగపూరు, జూలై 15:— హిస్టాపు కాలేజీమీద
నిన్న విద్యార్థులు ప్రతిష్ఠించిన జాతీయపతాకమును అధికారు
లు ఉదయమున తీసివేసిరి. విద్యార్థులు మరల ఆల్లరి చేసిరి.
పాఠశాల సాగుట దుర్లభమయ్యెను. మరల జాతీయపతాకము
ప్రతిష్ఠింపబడెను. అందువల్ల ప్రీన్సిపాలుగారు కాలేజీని మూసి
వేసిరి. ఈ గుర్తుకు కారణాంతరము లేకపోలేదు. ముస్లిం
నాయకులగు అధికారులగారి జ్ఞాపియకడు కాలేజీలో ప్రవేశ
శించుటకు ప్రీన్సిపాలును సమీపించెను. ప్రీన్సిపాలు గార్లెవరు
గారు వైదీ బంధువునకు తావు లేదనెను. అధికారులగారి
బంధువులకు విద్యార్థి సంఘమునకును ఇది యీసు గొలిపెను.
గార్లెవరు తా నామట అనలేదనియు, అధికారులగారు
జైలులో నున్నందున విచారణకర్త గాజాలడలేదనియును
చెప్పుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

నరిహద్దువార్తలు

మహాసూద్ నంధి సవేషించుచుండుట

పిహవరు, జూలై 15:— రెండురోజులు బాంబులను
వేసినందులకు ఫలితముగా, స్వామికు సక్షిణమున, అగ్రాలో
చేరియున్న ఉత్కాన్ ఫోల్ లామగర్లు చెదరిపోయి, వారి
యిండ్లకు పురలియున్నారని నమ్ముచుచున్నది.

తాదా వై నానుండి దక్షిణ దిక్కునకు వెళ్లుచున్న రజ
మాకుపటాలమును మహాసూద్ తెరువొనగా, మహాసూద్
లో పదిహేడుగురికి గాయములు తగిలినవి. మహాసూద్ లో
ముఖ్యులగు తెగలవారు సంధిని యాశించుచున్నట్లు తెలియు
చున్నది. సరాలోగాలోనూ, సార్యాలోనూ స్థితిగతులు
సాధారణముగా నున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

డా॥ పి. సి. రాయగారికి నన్యానము:— మదరాసు స్వదేశీప్రదర్శనము ప్రారంభోత్సవము
జరుపుటకు వచ్చిన నర్ పి. సి. రాయగారికి మదరాసు పౌరుల నన్యానము. డా॥ యు. రామారావు
గారు, వే. రామదాసువంతులుగారు, కజిన్ నతిగారు మున్నగువారు గలరు. (ప్రె. ఫో. బీ.)

బొంబాయి స్కాటలు సంఘమువారు

యానియజాకుకు బదులు ప్రత్యేకపతాకమునకు
వందన మొనర్పవలయు ననట

బొంబాయి, జూలై 15:— బొంబాయి బొంబాయి స్కాటలు
లోకల్ ఎస్సెసియేషన్ కు సంబంధించిన 41 మంది స్కాటలు
మూర్తుల శ్రీయుత నారోజిగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై
యానియజాకుకు బదులు వందన మొనర్ప గూడ
దను విషయమును గూర్చి తీవ్రముగా చర్చించిరి.
దానిని సమన జాతీయపతాకమును సాపేక్షపరచుననట
గూడ చర్చింపబడెను. దీనిపై అభిప్రాయ భేదము తీవ్రముగా
నుండెను. అందుచే స్కాటలు ఉద్యమముకు ప్రభుత్వముతోగల
సంబంధము తొలగింపవలయుననియు యానియజాకుకు
బదులుగా స్కాటలు ప్రత్యేకముగా పతాకముకట్టి యుండవల
యుననియు తీర్మానింపబడినది. కాంగ్రెసు పతాకమును స్వీక
రించు విషయమున అది దేశములోని అన్ని పక్షముల వారికిని
సమ్యక్తము కాజాలదను కారణమునబట్టి యానూచన త్రోసి
వేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

వర్షపాతము

పూనా, జూలై 15:— అక్రమ 8, బురూ, బావా
యిక్కి, బారిసాలు 4, చిటగాంసు సాబారిబాగు జబల్పూరు
8, మిరటలు 2, రాయపూరు 1 1/2 మిసోరి, పెండ్ర 1, దేరా
దూను 1/2, డెల్లి 6, హిస్సారు 2, డెల్టా 1, అహమ్మదాబా
దు 1/2, మహాబలేశ్వరు 4, రత్నగిరి 1 1/2, కడలూరు 1, చెంగు
కూరు పెండ్రగూరు బందరు 1/2. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్ర ఉపాధ్యాయుల సంఘము

ఎ. గుడుమూర్తిగారు, ఆంధ్రరాష్ట్ర ఉపాధ్యాయుల
సంఘ కార్యదర్శి బెజవాడనుండి యిట్లు తిరిగివార్త నంపు
చున్నారు:—

ఆంధ్ర టీచర్స్ ఫెడరేషను రాష్ట్రసంఘము బెజవా
డలో యూనెల 19 వ తేదీన జరుగును. చిక్కుసిబ్బందలను కర్పిం
పవలయును. రామ. జె. రాయ స్ట్రాపుగారు, ఆంధ్ర ప్రైన్స్
కలకాలా ప్రీన్సిపాలు అధ్యక్షుల వహించును. సభ్యులందరు
విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

బెంగాలు మహామ్మదీయులు

బెంగాలు ప్రెసిడెన్సీ మహమ్మదీయుల సమితిసమావేశము
నందు నైపునునివేదకను ఖండించుచు రాండుచేటిలు కాన్ఫరెన్సు
నకు కాంగ్రెసువారు రానిది మహమ్మదీయులు పోయి లాభము
లేదనియు తీర్మానించిరి. (ప్రె. ప్రె.)

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం

సెప్టెంబరు 5 నుండి విశాఖపట్నమునకు మారును
ఉద్యమంబంబం, జూలై 16:— ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ
సవరణచట్టము కేంద్రస్థానము మార్చుటను గూర్చినది సెప్టెంబరు
5 వ తేదీనుండి ఆమలునకు వచ్చును. అనాటినుండి విశ్వవిద్య
ాలయము విశాఖపట్నంలో స్థాపింపబడును. (స్వ. పి.)

ఎం. ఎ. రాయగారిని
ఇండియాకు రప్పింపవలెను

మిరట్ నిందితుల కోర్కె

ప్రభుత్వవ్యాయవాది ప్రతిఘటన

మిరట్, జూలై 15:— తమతోటి నిందితులగు ఎం.
ఎ. రాయ: సి. పి. డబ్ల్యు. మున్నగువారిని (విదేశీయులలో
నున్నవారిని) తమ తరపున సాక్ష్యము నొసంగుటకై రప్పింప
వలెననియు, ఇండియాలో నున్నపుడు వారి నెరెస్టు చేయటం
డంబ, వారి జేనుమును కాపాడుట మున్నగుపనుల నా సాక్షు
ల కొసంగవలయుననియు ప్రార్థించుచు మిరట్ కుట్రకేసు
నిందితులు గావించియున్న దరఖాస్తుపై శేడు వాదనలు జరిగి
నవి.

నిందితులతరపున సింహాగారు వాదించుచు, ఎం. ఎ. రాయగారి
వద్ద నుండియు, తదితరుల వద్దనుండియు వచ్చిన వని బెలుపుచు
ప్రాసిక్యూటర్ వారు దాఖలు జేసియుండిన యుక్తముల విషయములో నవి యధారమైనవి
గావని నిందితులు వాదించియుండిరినియు, నిందితులకును,
నాసాక్షులకును నెంతమట్టుకు సంబంధమేగ్గుడినది దెలిసికొనుట
కాసాక్షులను రప్పించుట వ్యాయమనియు, ఈ విషయములో
దస్తూరి నిపుణులసాక్ష్యమే తుదిపట్క కాజాలదనియు, అపా
యకరమైనది మాడననియు మనవిజేసిరి.

కెంప్ గారి జవాబు

సింహాగారి వాదనలో గల యంశములకు జవాబొసంగిన
పిదప ప్రభుత్వవ్యాయవాది కెంప్ గారికినూ వాదించుచు,
యాకోబ్ వారు ఇంగ్లాండునకు సాక్ష్యమును గైకొనుటకై కమి
షను నొందునబడిననను, ఎం. ఎ. రాయమున్నగువారా
దేశమునకు వెళ్లరేమోనని సంజేహించిరి. తమతోబాటు నింది
తులుగా బోనెక్కవలసియున్నవారికి ప్యాస్ పోర్టు (విదేశీయులకు
వెళ్లుట కను జ్ఞాపత్రము) నొసంగవలయునని నిందితులు
కోరుచుండిరి. ఈ దేశీయందలి ప్రభుత్వమును పడగొట్టుటను
లక్ష్యముగా గొన్న ‘ప్రతినిధులు’ (మాస్కో?) ఇండియాకు
గొనివచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారికి హక్కుగలదా యనియు కెంపు
గారు సంచేహమును దెలిపిరి. ఇది లాభమును పొందవలయు
నని యుద్దేశించి గావించబడిన దరఖాస్తుగావనియు, నిందితు
లలో నెవరయిననూ పిచ్చెత్తినవాడే రాయ్ మొదలగు వారిని
రప్పింపవలయునని నిజముగా శభిలపింపుననియు వారు
బలిగిరి.

ఉత్తర్య నిలుపుచేయబడెను.

సాక్ష్యము

బడనెసింగుగారు, గౌరాశంకర్ లో నెరెస్టుచేయబడిన
శేరాగారును సాక్ష్యము నొసంగిరి. అశేక దస్తావేజులు దాఖ
లు చేయబడినవి. సి. వి. డి. పబ్ ఇన్స్పెక్టరు మంగళోసింగు
గారిని రెండుఘంటల సేపు నిందితులు నెయిగలో గారు యడ్డు
పట్టుగావించిరి. (ఆ. ప్రె.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం. జూలై నెల 17-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

బియ్యము బస్తాలు		
కుసుమ రెనాలిని ,, వ 45 కలది	12 8 0	18 4 0
రెనాలిని ,, డిటో 42	12 14 0	18 0 0
ధిల్లి ,, డిటో 46	14 0 0	15 8 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-3	9 12 0	9 0 0
నవ్వులు ,,	17 14 0	18 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-3 ర 208	12 12 0	14 0 0
నెనగలు ,, డిటో	18 4 0	15 0 0
కెనలు ,, డిటో	18 4 0	14 0 0
బినుములు ,, డిటో	15 4 0	15 0 0
ఉలము ,, ర 195	7 2 0	7 4 0

3. నూనెపప్పులు

నవ్వులనూనె బా 1-3	105 0 0	110 0 0
నెయ్యి ను 1-3	14 0 0	19 0 0
వేరు నెనగపప్పు బా 1-3	88 0 0	41 0 0
వేరు నెనగనూనె బా 1-3 ర 97 బినుమునూనె 89		
అనుదము బా 1-3	86 0 0	88 0 0

4. చిల్ల రపప్పులు

నాయకపప్పు బా 1-3	86 0 0	89 0 0
కురకపప్పు ,,	88 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు (గుంటూరు) బా 1-3	98 0 0	105 0 0
ధనియాలు ,, బా 1-3	28 0 0	35 4 0
గుంటూరుపొడకట్టు నీనీలిండు మణుగు 1-3 ర 40 45		
శెల్లము బా 1-3	28 0 0	49 0 0
అస్కాచక్కెర బస్తా 1-3	24 14 0	25 2 0
చింతపండు బా 1-3	28 0 0	88 0 0

5. ఇనుము

కట్టరకం బా 1-3	80 0 0	81 0 0
చదరం ,,	24 0 0	80 0 0
రవుండు ,,	24 0 0	80 0 0

6. నూలు

నం 20 కెన్ని నెంహం యాకె	ర 6 8 0	
నం 6 ,, కటారి	8 12 0	
నం 24 ,, లాడి	5 5 0	
నం 20 1/2 రెట్టలేడి	6 8 0	
నం 40 రాడి	8 0 0	
నం 4 కెన్ని దునీడు	8 4 9	
44 నాండ్	4 14 0	
నం 20 1/2 నమ్మరు	6 8 0	
నం 20 1/2 చేరికల్	6 4 0	
నం 20 1/2 రిరుచురు	6 4 0	
నం 24	6 12 0	
నం 28	7 4 0	
నం 30 (చిన్న కెట్ట) రిరుచు	8 18 0	

7. రోహములు

బండి 100 కులం 1-3	ర 47 8 0	50 0 0
బంగారు కులం 1-3	21 8 0	21 18 0
సవరను 1-3		18 10 0
ఇత్తడి బా 1-3	215 0 0	220 0 0
రాగి బా 1-3	270 0 0	275 0 0

8. రంగులు

అలిమిలు స్వీట్లరులాండు అలిమరంజా సింహంబూర్లు		
,, నీలిరంగు 1 రం	0 10 0	
,, 14 రకులు	1 10 6	
,, 28 రకులు	1 0 9	
,, 55 రకులు	1 8 0	
,, 1 అందరు	1 8 6	

కన్నులు బా 1-3 డిట్ అసగా (బర్ని రెట్ట)	3 4 0	
బాండ్ 3-3	1 0 0	
బియ్యం	3 2 0	

ద్రవిడరాష్ట్రము

రాజపాలేయం వార్తలు

11-7-30 తేదికి 10 దినముల క్రిందట స్థానికశాంతిపై నికసంఘ సభ్యులు సమావేశమై విచారణకు బహిష్కారమునకు ను త్రాగుదు నిశ్చయించుటకును 10 దినములవరకు పలుతావుల ఉపన్యాసపూర్వకముగను కృత్రిమ బోధించుటకును నిశ్చయించిరి. అప్పటికిని మానసియేడల ఈశ్వర 11 వ తేది నుంచి కల్లంగ దులవద్ద పికటింగు ప్రారంభించుటకును ఏర్పాటు చేసికొని యుండి తనివకప్పి చేసియుండిరి.

గవర్న మెంటు ఉద్యోగముల రాక

ఇటులనివ్వించి తీవ్రప్రభోధము జరుగుట తెలుసుకొని డివిజన్ అఫీసరుగారును, డిప్టీ కమిషనరుగారును, అసిస్టెంటు మాజరింగుగారును, సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరుగారును రిజిస్ట్రార్ జిల్లా అధ్యక్షులు, సాల్వేజ్ మాన్యువల్ మున్నగు ఉద్యోగములను ఈనెల 5 వ తేది న ఇక్కడికి దయచేసి మరకాము చేసియుండిరి.

144 సెక్షన్లు ప్రయోగము

తాలూకా కాంగ్రెసు కమిటీ ప్రెసిడెంటు ఆర్.భద్ర స్వామినాయుడుగారికిని, డిప్టీ కమిషనరు కాంగ్రెసు వాదయనకు అధ్యక్షులనాయకుగారికిని ఇంకను 11 రు కాంగ్రెసువాదులకును ఘోషము 18 రిని కల్లంగదుల దగ్గర పికటింగు చేయుటకు వెళ్ళెదవారికిని 144 సెక్షన్లు ప్రయోగించిరి.

అరెస్టు

తాలూకా కాంగ్రెసు సెక్రటరీ కృష్ణస్వామినాయుడు, తీవ్రప్రచారకులగు ఓరింటల్ బ్రహ్మరాజు, గోపాలాచారిగారు ఆర్. కె. శ్రీనివాసయ్యగారితో కలిసి 10 వ తేది రాత్రియే పోలీసు ఉద్యోగములు ఖాళీవారి గృహములదగ్గరకు పోగా వారు కనపడకపోగా ఈ ఉదయం వారికోరకు బహుదలో పోలీసు సబిన్స్ పెక్టరుగారు వేచియుండి కృష్ణస్వామినాయుడు తప్పకతీగిన ముగ్గురురాగా అరెస్టు చేసి వెంటనే మోటారు కారుమీద శివకాశి సబ్ జైలునకు పంపిరి. ఇంకను వారిని విచారింపి శిక్షవేసియుండనట్లు తెలియుచున్నది.

144 అతిక్రమించి పికటింగు చేయుట

తేదిదినము 2 గంటలకు పూర్వమే బూసపాటి దొర స్వామిరాజు, గొట్టుమక్కల అన్నపరాజు, పేరిచర్ల శంకరాజు అను ఆంధ్రక్షత్రియులను కందస్వామి మొదలియార్ అను నొక స్వామియారును బయలుదేరి కల్లంగడి దగ్గరకు పికటింగు కోరకు పొయి బహుశాంతముగా పికటింగును ప్రారంభించిరి. వేలకొలది ప్రేక్షకులు చేరియుండిరి. గ్రామములోని నిమ్మ బాతు లెవరను త్రాగుటకు పోలేదనియును, కొలదిమంది అన్య గ్రామవాసులు త్రాగుటకు ప్రభోధములై వచ్చియున్నట్లును తెలియుచున్నది. బహుశాంతముగా తేదిదినము పికటింగు ప్రారంభమయ్యెను.

అరెస్టులు, శిక్షలు

పికటింగు చేయుచున్న 4 గురిని పోలీసు ఉద్యోగములు అరెస్టుచేసి ట్రావిలర్స్ బంగళాలో బసచేసియున్న డివిజన్ అఫీసరుగారి దగ్గరకు విచారణకు తీసికొనిపోయిరి. విచారణ సమయములో కేర్లను చెప్పుటకుగాని డి ఫె న్సు పెట్టుకొనుటకుగాని వై న లు గు రు ను నిరాకరించిరి. పూసపాటి దొరస్వామిరాజునకును, గొట్టుమక్కల అన్నపరాజునకును 2 సంవత్సరములకాలము శిక్షవిధించి పాలయంకొల బోర్డర్లు పాతకాలకు పంపుటకును తీగిన ఇద్దరికి 6 మాసములు శిక్షనవిధించి తిరుచునాపల్లి జైలునకు పంపుటకును ఏర్పాటుచేసిట్లు తెలియుచున్నది.

ప్రజల ఉత్సాహము

పైన శిక్షించిన 4 గురిని గ్రామములోనన్న రైల్వేస్టేషన్ లో రైలు స్కేంప్చక అన్య గ్రామమునకు మోటారుమీద తీసుకొనిపోవుటకు మోటారుమీద స్కేంప్చిరి. అక్కడ చేరి యన్న వేలకొలది ప్రేక్షకులు బహుశాంతముగా గుమిగూడి యుండగా శిక్షకులు అత్యుత్సాహముతో గాంధీ జై వందే మాతరం అని ధ్వనిచేయగనే ప్రేక్షకులందరను కరతాళధ్వనులు చేయుచు వందేమాతరం గాంధీజై అని అరచుచు తమ ఆనందమును వెల్లడించిరి. మోటారు కారు కొంతదూరము పోవువరకును నిలిచియుండి మిన్న ముట్టునట్లు కరతాళధ్వనులు చేయుచు జై జై అని ధ్వనిచేయుచు నిలిచియుండిరి.

రాజవిశ్వాససంఘము

రాజ విశ్వాస సంఘ మను పేరుతో నొక సభను సేర్పాటు చేయుటకై గవర్న మెంటు ఉద్యోగముల తీవ్ర ప్రయత్నము చేసి సర్కిల్ లకు పంపగా గ్రామములోనన్న 30 వేల జనులలోను 2 అదిద్రావిడయన్న మరయు ప్రముఖులను ఆ

సర్కిల్ లకుమీద సంతకములు చేసిట్లును మరి కొందరు రహస్యముగ ఆమోదమును తెల్పిట్లును తెలియుచున్నది. వైసభ పేరు జరుగునని తెలిసినది. కాని ఏ కారణముననో పేరు ఆ సభ జరిగియుండలేదు. తిరిగి ప్రయత్నించి కొలదికోజులలో ఈ గ్రామములోనే సభ జరుగులాగున చేయవలసినదిగా ఉద్దేశము లున్నట్లు తెలియుచున్నది.

(గ్రామవాసి)

రాబోవు వ్యవసాయపరిశోధన

విచారణసంఘ సమావేశము

విమర్శ నియాంశములు

ఉదకమండలము, జూలై 15:—ఈనెల 29, 30 తేదీలు లో వ్యవసాయ పరిశోధన విచారణ సంఘ ము నిష్టా లో సమావేశము కానున్నది. ఆఖిల భారత దేశమునకును వ్యవసాయ ప్రపంచమునకును ముఖ్యమైన విషయములు చర్చకు రానున్నవి. వ్యవసాయశాస్త్రవేత్తలును రాష్ట్ర ప్రభుత్వశాస్త్రజ్ఞులును సమావేశమున కదడంచెవిరు. వశుకోగములు వాటి చికిత్సార్థము వైద్యశాలల నెలకొల్పుట ఒక విషయము. మొదట ఈవ్యవసాయపు పరిశోధనసంఘపు ఆర్థిక ప్రతిపత్తి విమర్శింపబడును. ముఖ్యముగా ఉపసానముల శేర్షరచుట కూడ అవశ్యము చర్చనీయము. కర్మలో నందు వెలకు పంటకు సానమేర్పరచుట చెరకు పరిశోధన కేంద్రమును బీహారులో నిర్మించుట వెలకు చీడనుగూర్చి శ్రీవిశాఖరాజు తయారు చేసిన పరిధానము శాచరణకు తెచ్చుట చిన్నరకపు చెలకు గానుగ కనిపెట్టువానికి లక్షరూప్యములు బహుమతి నిచ్చుట కేర్పాట్లు గావించుట చక్కెరబొద్దు సాపసము మొదలైన విశేషములన్నియు పరిష్కరింపబడును. పరిశోధన పశుకోగ పరిశోధన సంస్థలో నొక పరిశాస్త్రవేత్త నియామకము, నూత్నముల శాస్త్రజ్ఞుని ముక్తేశ్వరశోధనాగారమును నియమించుట క్విన్సెన్ రోగముల పరిశోధన కార్యాలయము తయారై మొదలైన పశుకోగముల పరిశీలన కోక శాస్త్రజ్ఞుని నియమించుట మొదలైనవి కూడ చర్చింపబడును. మధ్యరాష్ట్రములలో పశుకోగ నివారణాలయము నెలకొల్పుట, కర్మలో నొక నృగు శాస్త్ర శోధనాగారము స్థాపించుట, పశు లెక అనిరిబలముచే ఎముకల పిండి చేయు యంత్రమును కనిపెట్టువానికి బహుమానము, మిడుతల పరిశోధన, సామ్రాజ్య పరిశోధన సంస్థకు పా 500 లు ప్రతివర్షమును 6 ఏండ్లవరకు చెల్లించుట వ్యవసాయ జ్ఞాన ప్రచారాలయసాపసము, పశుపోషణ, కాలమాన పరిశోధనము యంత్రసాహాయ్య వ్యవసాయము కనడాలో 1932 నందు జరగబోవు ప్రపంచ ప్రదర్శనమునకుగా ఇండియా ప్రభుత్వమున కావోనము మొదలైనవి కూడ చర్చింపబడును.

(స్వ. వి.)

ప్రభుత్వ వార్తలు

పూనా సమావేశము

పూనా, జూలై 15:—బొంబాయి గవర్నరుగారు రాజధాని నాయకులకు పంపిన యాహ్వానము ప్రకారము రేపు పూనాలో సమావేశమయ్యెను. కార్యక్రమ మంతయు అంతియముగా జరుగును. కాని సారాంశము ప్రకటితము కావచ్చును. గవర్నరుగారి రుగ్మతలన బొంబాయిలో జరుపదలిన సమావేశము అపుచేయబడినది.

(ప్రీ. వె)

మదరాసు ప్రభుత్వ కార్య సంఘము:

సైమను నివేదిక

ఉదకమండలము, జూలై 15:—మదరాసు ప్రభుత్వ కార్య సంఘమువారు నిన్న మరల సైమను నివేదికను విశ్లేషించిరి.

ముఖ్యముగా ఆర్థికసమస్యలు చర్చింపబడెను. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వముల విజ్ఞాపనాంశముల పట్టును పేరు వదిలిన తెలియుచున్నది. ప్రతిపక్షము కేంద్ర ప్రభుత్వము విధించు నపుడు రాష్ట్ర ప్రభుత్వము సమర్థి పొందవలెనని వీరియభిప్రాయము.

క్రొత్త నియామకము

పల్లికువర్నల్ సహాయ కార్యకర్త సానము నొకదాని ని క్రొత్తగా ఇండియామంత్రిగా శేర్పరచిరి. దీనికి చంద్రక. వి. సి. ఎస్. గారిని నియమించెనని తెలియుచున్నది. (స్వ. వి.)

కొచ్చిక్ దివాను నియామకము

ఉదకమండలము, జూలై 16:—కొచ్చిక్ దివాను పదవి నియామకమును గూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమునా రాలొందించుచున్నార. సి. జి. హర్షద్రుగారు గాని, డి. మోన్. బోల్కె గారుగాని (ఇరువురును వి. సి. యనులే) నియమించబడవచ్చును. పూర్వము హర్షద్రుగారు కారణాంతరములచే నియామకము సంగీకరింపలేదు. ఇప్పుడు వారందలకు గుముఖులగు నున్నారు. రోపున వారే నియమితులు కావచ్చును. (స్వ. వి.)

భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘ సభ

జూలై నెల 30 వ తేదీని బొంబాయిలో జరుగునని నర్దారు వల్లభాయిగారు ప్రకటించుట ఆహవాదాదు, జూలై 15:—భారత కాంగ్రెసు కార్య సంఘసభ యీ నెల 30వ తేదీని బొంబాయిలో జరుగును. సినై లై న కాలమును స్థలమును ముందు ప్రకటింపబడును" అని ప్రస్తుతము అధ్యక్షుడుగానున్న సర్దారు వల్లభాయిపట్టుకారు ప్రకటించిరి. భారత కాంగ్రెసు కార్యసంఘము ఆహవాదాదు లో రుక్మిణిపట్టణము, వల్లభాయిగారు అధ్యక్షాధికారమును వహించిరి. (ఆ. ప్రె.)

సిమ్లాలో అరెస్టులు

అసెంబ్లీ మెంబర్లు నారీమణుల యనుమతిని బడసి సభ కేసులు
సిమ్లా, జూలై 14:—నేటి ఉద్యానము మాల్ వద్ద నైడగురు కాంగ్రెసు వాలంటీర్లు అరెస్టు చేయబడిరి. గొప్పసభ
నిన్నటిదినము జరిగిన పథక చాలమంది ప్రజలు వచ్చి యుండిరి కాంగ్రెసు వోలంటీర్లు పథకలను లాలా ధని చంద్ (అంబాలా) గారావధిలో పాపస్థితిచిరి. మాల్ వద్ద సభ జరుగునని ప్రకటించుచుండిన వాలంటీర్ల నిరవ్వరను పోలీసులు కొట్టిరిని యితరయుప వ్యాసాలు నడిచిరి. వీరిలో నొకడు మూర్ఖ పోయెనట.
శాసనసభ సభ్యులయిండ్లకడ పికేటింగు
భారత కాసనసభ్యుల బసలవద్ద స్త్రీవాలంటీరులు మరల పికేట్లు చేపిరిగాని, సరివాద్దు ప్రాంత సమస్యను గూర్చి సభను విరమించుటకు తాము తీర్మానమును ప్రతిపాదించుటయిచ్చునని సభ్యులు చెప్పు తొనగా నారీమణులు వారిని పథక వెళ్లినిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

కార్మిక దినోత్సవము

రేపు మిల్లుల నన్నిటిని మూయదలచుట మొత్తము 102 మంది అరెస్టు చేయబడుట
ఆహవాదాదు, జూలై 15:—నేడు సారా దుకాణములవద్ద పికేటింగు పీనుడు 18 మంది కార్మిక వలంటీరు లను అరెస్టు చేసిరి మొత్తము 102 మంది అరెస్టు చేయబడిరి. వీరిగారవర్ధుల రేపు కార్మిక దినోత్సవము జరుపబడునని మిల్లు లన్నియును మూసివేయబడున. రేపు మధ్యాహ్నము వలంటీరు ల హిరేగింపు జరుగును. రేపు సాయంత్రము చాలావల్ల బహిరంగసభలు జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

ఆసామ్-బెంగాల్ రైల్వే వివాదము

ప్రభుత్వము వారికిని జాతీయవాదులకును బంపబడక కుదుగుట
సిమ్లా జూలై 15:—ఆసామ్-బెంగాల్ రైల్వేను కొను టను గురించి కాసనసభలో ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజాపతి నిధులకును తీవ్రమగు ఖేదప్రాయము కలిగియుండెను. ఈ విషయమై ఇప్పుడే ప్రభుత్వమువారికిని ప్రజాపతినిధులకును విడంబడిక కుదిరినది. 1931 సంవత్సరము డిసెంబరు 31 తారీ ఖున కంపెనీవారిలో కంట్రాక్టు అంతము చేయుటను ప్రభుత్వ మువారికి గలవ్యవస్థను యింకా ఒక సంవత్సరమువరకు వెంచు టకుగాను ప్రభుత్వమువారు ఆసామ్-బెంగాల్ రైల్వేలో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు చేయవలె నను సవరణ ప్రభుత్వము వారిచే సంగీకరింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబులో పన్నుల నిరాకరణము

షేకుపురం జిల్లాలో నారంభింపబడుట
షేకుపురం, జూలై 16:—ఈ జిల్లాలో పన్నుల నిరాకరణము ఆరంభించినది. ఇంతవరకు 40 అరెస్టులు జరిగినవి. ఒక గ్రామవెద్దతో గలిసి తొమ్మిదిమందికి శిక్షలు విధింప బడినవి. (ప్రె. ప్రె.)
లాహోరు, జూలై 16:—షేకుపురంజిల్లాలో పన్నుల నిరాకరణము ప్రారంభమైన దని ప్రత్యాక్షాపత్రికకు తెలి యుచున్నది. ఈ సంబంధమున గవీ గ్రామములో 40 మందిని అరెస్టు చేసిరి. గ్రామవెద్దతో బాటు 10 మందికి మూడు మొదలు అరు నెలలవరకు శిక్షలు విధింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

If Vitality Is Low

బుము తక్కువయైన ఉష్ణాధిక్యము మీ శరీరముం దుండు బలమును తీగింపజేసిన వెంటనే శరీరమును చాపా దించుటకు సిద్ధముగయుండు వ్యాధులనుండి సంరక్షించు కొనుటకు

వాటర్ బరీన్ కాంపౌండ్

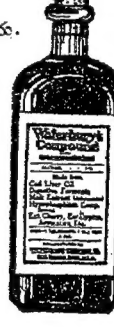
నందు నలయు బలవర్ధకముగు వస్తువులన్నియు చేర్చ బడియున్నవి. మృగముల మానవు చేర్చియుండలేదు. తుదివరకు మానవ పాస్తములతో తాకబడక యంత్ర ములవలననే తయారుచేయబడినది. సర్వజను లుపయో గించతగియున్నది. 25 సంవత్సరములనుండి డాక్టర్ల యం దరిచే కొనియాడబడినది.

ప్రత్యేకముగ ఉష్ణప్రదేశములకై తయారుచేయబడియుండుటచే సర్వకాలములందు సుపయోగించదగును. ముందుపావులలోను బహుశ దుకాణములందును అమ్ముబడును.

WATERBURY CHEMICAL COMPANY
Pharmaceutical Chemists

113-127 West 18th St., New York, U. S. A.

WATERBURY'S COMPOUND

బొంబాయి శాసనసభ

కార్పొరేషన్ మ్యూన్సిపాలిటీ బిల్లు
పూనా, జూలై 15:—నేడు శాసనసభలో సప్టి మెం బర్ల గ్రాంటులు చాలభాగము సంగీకరింపబడినవి బొంబాయి కార్పొరేషన్ మ్యూన్సిపాలిటీ బిల్లుయనున ఏటేట నలు యరు మెంబర్లు రాజీనామా యిచ్చుచుండు ప్రస్తుత పద్ధతిని దీ ని తే పి ప్రాత్ర యె లక్ష స్తు కా గానే మొన్నికపద్ధతి నవలంబింపవలయునని ఒక బిల్లు ఉండెను. దీతో బాటు సరికొన్ని చిన్న చిన్న బిల్లులుకూడ అంతగా చర్చలేకండగనే పూర్తిగా సంగీకరింపబడెను. తక్కిన బిల్లుల విషయమున అసలు వివాదయే లేదు. నుగవారము వాటికి కొన్నిలో సమావేశము వాయిగా చేయబడింది ఆవాదు గన గ్నిరుగా రుపవ్యవహరించెను. రేపు గవర్నరుగారు ప్రస్తుత సీతి గతులనుగూర్చి గాజవాణిలోని పనుములతో ప్రత్యేకసభి చ్చు గావించెదరు అందుచే కొన్నిలో సమావేశము కే వుండదు (ఆ. ప్రె.)

లాహోరు సెంట్రల్ జయిలు

సి. తరగతి వై దీలకు సరియైన యాహారము నీయకుండుట
లాహోరు, జూలై 16:—ఒక సి. తరగతి వైదీనివయ ము జైలు అధికారులు చూపిన ప్రవర్తనపట్ల అసంతోషి డెన్యు చు వీ. వి. తరగతి ఖయిదీ లంగును తి తుగల ప్రత్యేక పోలీ ర్యముల నన్నిటిని విడిచిపెట్టిరి. తిమ్మనూడ స. తరగతివారినిగా నే చూడవలసిన దని అధికారులను కోరిరి. జైలు మూర్తిం బెం డెంటుకు ఒక యుత్తము గ్రాయును సి. తరగతి ఖయిదీల కీచ్చు నాహారము చాల హానికరముగ ఉన్నదియు నందు బల ముగలగజేయు పదార్థము లేవియును ఉడనియును మారలు మును మృత్యుతిహటకు దగినవి నుండి లేదనియు వారు వాదించిరి. తరగతి ఖయిదీలు ఎక్కువవేడిగా ఉన్నప్పుడు గూడ గదులలో కే నిలింపవలసివచ్చుచున్నది. పుస్తకములుగాని పత్రికలుగాని వారి కేమియు నిచ్చుటలేదు. (ప్రె. ప్రె.)

మైసూరుశింగు గలభా

రెండుచోట్ల తుపాకులు కాల్చుట-53 అరెస్టులు
మైసూరుశింగు, జూలై 15:—కిశోరగంజినుండి చిట్టచివర కువచ్చిన వార్తలబట్టి ఆవాదు కొల్లాలలో చనిపోయిన 9 నురు పొంగువుతేనెక యింకా స్త్రీరాక గాయపడియుండి ననియు, ఆమె నేడు చనిపోయియు లేదనెను. ఈ పదినుండి ఒకయింట్లోనే యుండిరి జూలాలిగామందు వేరొక హిందువు నిన్నను దుండగిండచే కొల్లబడెను. మోసయిన గాయములు కలిగెను. బ్రతుకుటకష్టము వ్రాతీయ అసిస్టెంటు సూపర్వైంటు గారు నిన్నను ఒకపోలీసుదళముతో కొదాలిగా అనూలియ నుజానులందు పనిజేసిరి గుండగిండచే సుపాకులు ప్రేల్చగ యీవురు చనిపోయిరి. ఒకరి గాయమును గల్గెను. వీదప ఆను తీమయందు 17 నుని అరెస్టు జేసిరి. డిప్యూటీ పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు జనరలు కొద్దిసంది దళముతో హుచ్చీను పురమునద్ద పని జేసిరి గోంగపురమునందు తుపాకులు కాల్చుటచే ఇరువురు చనిపోయిరి ఒకరికి గాయములు కల్గెను. అసిస్టెంటు పోలీసు సూపర్వైంటు పనుండియును బోయిరి. అచట నేమిజరిగినో యింకను తెలియదు నేటికి ముత్తియ అరెస్టులు 53. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారు నిన్నను కిశోరగంజి వచ్చిరి. మొదట అల్లరి యి కలిషయమును తగవులబట్టి వచ్చెను. కాని రయితులు పోలీసు మహమ్మదీయు లగుటచే సాంఘిక కొల్లాలగ మారిపోయెను. (ఆ. ప్రె.)

హిందువులకు సహాయము

స్వామి పత్తావందుగారు, హిందూమతిప్రచారకులు నిజసితి వెలుగుటకై కిశోరగంజి వచ్చిరి. నుమారు 30 గ్రామ ములను మహమ్మదీయులు లూచి చేయుచున్నారని తెలిసెను. నవ్వమొయినవారి సహాయార్థము కొందరు హిందూమతిప్రచార కులు గ్రామములకు వెడలి వెళ్ళుచు. (ప్రె. ప్రె.)

పారిజాతాపహరణము
శ్రీయుత నాగపూడి కుప్పస్వామయ్యగారిచే
విరచితమగు పరిమళోల్లాస మను చక్కని వ్యాఖ్యా
నముతో గూడినది. ధర రు. 3-0-0

శ్రీరామ పట్టాభిషేక నాటకము
శ్రీయుత విద్వాన్ పాతాళభేది సుబ్రహ్మణ్యకవి
గారిచే రచింపబడినది. ధర రు. 1-0-0

సత్యవత్సపాఖ్యానము
గ్రంథకర్త:—మల్లంపల్లి మల్లికార్జున శాస్త్రిగారు.
అయిదాశ్వాసముల రసవత్ప్రబంధము.
అద్భుతకల్పనములతో నిండియున్నది. రు. 1-0-0
చారిస్తర్ పార్వతీశము రు. 1-4-0

గురుబోధామృతము
(వేదసారగ్రంథము) శ్రీమతికట్టమంచి తిరుమలమ్మ
గారిచే విరచితము. భక్తిరసపరిపూతము లగు
పాటలు. రు. 0-4-0

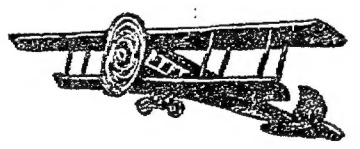
సంగీత శమంతకమణి 0-8-0
ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి
(నటీకము)

గ్రంథకర్త:—పారనంది రామాశాస్త్రిగారు 0-12-0
హిందీ బాలశిక్ష 0-6-0
" **మొదటివాచకము** 0-6-0
శ్రీరామవిజయము
(నాటకము)

గ్రంథకర్త:—కోపల్లి వెంకటరమణ రావుగారు 0-8-0
శారదాంబ
(ప్రీతికావ్యోధిని) నాటకము.
గ్రంథకర్త:—టి. శ్రీనివాసరాఘవాచార్యులుగారు
నెల 0-4-0

ఆత్మజ్ఞానానందము
గ్రంథకర్త:—పారనంది జగన్నాథస్వామిగారు.
శరీరము విడిచిన తరువాత ఆత్మస్థితినిగూర్చి
చెప్పినది 0-8-0

హాస్తికర్పణ ప్రశ్నోక్తము
ఆంధ్ర పత్రికాకార్యాలయము,
నెం. 6, 7 తంబుచెట్టిపేటి, మద్రాసు.

విమానయానము

ఇందు ఉదజని విమానమును తిరువనంతేసి అందు
లో ప్రయాణము చేయుట కర్పన విద్యుత్తులముల ప్రభా
వము తుపానులు పెరుపుటవంటివి చేయించుకొనుట
మొదలగువింతలు వర్ణింపబడినవి. మొదటికొర్రు 1000
ప్రతులు. ఔ పోస్టేజీ గాక ప్రతి 1 కి రు 1/- మాత్రమే
మలయువారు:—

M. Viswanatham L. M. E. (Hon.)
Kothapet, Bezawada.

ప్రశ్న
భవిష్యత్తును గురించి ప్రశ్నలకు జవాబులు
రూ. 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు రూ. 0-4-0. ప్రశ్న ప్రాయ
కాలమున తెలుపబడెను. ఐ. పి. 0-4-0 అవును.
గాంధీ జ్యోతిషనిలయ, పిరు త్తణి. P. O.

AMRUTANJANI
The Best Pain Balm

బుడ్డి 1-కి నెల 0-10-0 అణాలు
అమృతాంజనము డిపో
మదరాసు, బొంబాయి.

నవీన
వాల్ కార్డు
డిశెల్

హారిజాటల్, 4 స్టోక్స్ కోల్డు ప్రైవేటు
భారత దేశమునకు ప్రత్యేకముగా నిర్మించబడినది.
చమురు ఖర్చు తక్కువ, ఆత్మధికమును నష్టము కలది, పంపిం
గును అన్ని పరిశ్రమములకు అవసరమైనది.
7 1/2 హెచ్. పి. నుండి 80 హెచ్. పి. వరకు అనేక
సైజులలో తయారుచేయబడినవి. విగత వివరములకు ఈ
దిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలెను.

వాల్ కార్డు బదర్సు, ఎంజనీర్లు,
అర్మీనియను బీధి, మద్రాస్.
తెలుగు జిల్లాలకు ప్రతినీధులు:—
మద్రాస్ బదర్సు, రాజమండ్రి
ప్రదర్శనము గల స్థానములు.
తెంగునూరు, మధుర, కోయంబూరు, బెజవాడ.

అమృతాంజనం రక్షకము 8-0-0
విరళ చికిత్సాస్థానము 8-0-0
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రక్షకము 1-0-0
దేశీయ శ్రీరామ స్వామి మార్కెట్, బెజవాడ

అమృతాంజనము డిపో
ను ప్రసిద్ధావధముల జాబితా

	రూ. ఆ.
1. శీర్షరసాయనము మాత్రము అశీర్షమునకు	1-4
2. వజ్రగుళిలు ధాతువులకి	1-0
3. జ్వరహరి- జ్వరములకు సీసా 1-8	0-12
4. అమృతాంజనము సీసా 1-8	0-10
5. మూలశంకకు తెలము డబ్బి 1-8	0-12
6. తామర తెలము, తామర, తీటకు	0-6
7. కలరా మాత్రము, వాంతి భేదములకు	0-6
8. తేలుమందు, తేలుకాటుకు సీసా 1-8	0-8
9. దంతకూలహరి, పండ్లపోటుకు	0-8
10. శర్మకూలహరి, చెవిపోటుకు	0-8
11. గజ్జిలి తెలము, గజ్జిలిదలకు డబ్బి 1-8	0-4
12. పగుళ్ళకు తెలము, శీతపగుళ్ళకు	0-8
13. చందన అత్తెరు 1 బొంబు	2-0
14. కుప్పకు తెలము, డబ్బి 1-8	0-8
15. దంతమార్మము, పండ్లపోటుకు	0-8
16. ముఖశోధిమాత్రము	1-0
17. ముఖశోధి తెలము, పుండ్లకు	1-0
18. శోమహరి, చెంద్రుకలు ఊడుటకు	0-8
19. మోహిని తెలము, చెంద్రుకలు పెరుగుటకు	0-12
20. చురుకు నూనె సీసా 1-8	0-6
21. గ్రహణిమాత్రము డబ్బి 1-8	0-8
22. జాలాలి మాత్రము, మలబద్ధమునకు	0-8
23. కుసుమారిమాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు	1-0
24. పెగుడు ద్రావకము సీసా 1-8	1-0
25. కఫహరి, శీతకట్టు దగ్గులకు	1-0
26. కఫహరిమార్మము, దగ్గు ఉబ్బనములకు డబ్బి	0-8
27. కుందరి తెలము, ముఖకాంతికి డబ్బి 1-8	0-8
28. శిశోవేదన మాత్రము, తలనొప్పిలకు	0-12
29. శేతాంజనము, కంటివ్యాధులకు	0-4
30. ఉబ్బనమునకు మందు	2-0
31. కుసుమపువ్వు తు 1-8	8-0
32. పచ్చకర్పూరం తు 1-8	8-0
33. పేలకు నుండు సీసా 1-8	0-4
34. కస్తూరి	40-0
35. జాన్న తు 1-8	8-0

అమృతాంజనం డిపో
బొంబాయి — మదరాసు

చంద్రా నర్సరీ, బెజవాడ - నేలం బండ్లనీ
నేలం బండ్లనీ నుండు ముంపుటకు తయారు. అర్జున్
అశ్వపుష్ప, శివుని అంబుదానిడిచెట్టు, ఇతర ఫల అంబుచెట్టు
వజ్రా రు 9/6. సీసా, పువ్వు, తిరగ-9/6 పూనిర్లు, 24 బియ్యం
ఉజు 3/6 రు 2/6, 12 బియ్యం 11/6 కొలుకాగు ఇతాం.
Chandra Nursery, P. O. Salem Junction.

ఆశ్వినీ

రిజువెనేటరు

ఎక్కువబలమును, శక్తిని, జీవము
నివ్వగలదు, నవములను, శరీర
మును మెండును వృద్ధిచేయును.
విద్యాపాఠశాలకును, వ్యాయామ
ము చేయువారికిని అవశ్యకమైనది.

Bengal Chemical & Pharmaceutical Works, Ltd. Calcutta.

ప్రో. ఉంతువారలు:—
ఎస్. దేశాయ్ గౌన్డర్ అండ్ కో.,
41, బందరుపేటి, మద్రాసు.
నాథన్ అండ్ కో.,
కొచ్చిన్.